



# Making a zero-emission society a reality

Vuosikertomus 2023



# Sisällys

<b>JOHDANTO</b> .....	<b>3</b>	<b>LIIKETOIMINTA JA MARKKINAT</b> .....	<b>20</b>
<b>ENERSENSE LYHYESTI</b> .....	<b>4</b>	Roolimme energian arvoketjussa .....	21
Me olemme Enersense .....	5	Power .....	22
Liiketoiminnot lyhyesti .....	6	Smart Industry .....	32
Enersense sijoituskohteena .....	7	Connectivity .....	36
		International Operations .....	41
<b>VUOSI 2023</b> .....	<b>8</b>	<b>VASTUULLISUUS</b> .....	<b>45</b>
Vuoden kohokohdat .....	9	Kasvamme vastuullisesti .....	46
Avainluvut .....	10	Kestävä työ .....	51
Toimitusjohtajan katsaus .....	11	Kestävä liiketoiminta .....	63
		Ympäristövastuu .....	74
<b>STRATEGIA</b> .....	<b>13</b>	<b>HALLINNOINTI</b> .....	<b>80</b>
Toimintaympäristö .....	14	Hallituksen jäsenet .....	81
Strategiset painopistealueet .....	15	Johtoryhmän jäsenet .....	82
Kasvustrategian fokusalueet .....	16	Hallinointi .....	83
Pitkän aikavälin tavoitteet .....	18		
Ohjeistus tilikaudelle 2024 .....	19		

Enersensen tilinpäätösasiakirjat on julkaistu ESEF-raportointivaatimusten mukaisena XHTML-tiedostona suomeksi pörsstitiedotteella 8.3.2024. Myös vapaaehtoinen PDF-versio toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä on ladattavissa suomeksi ja englanniksi Enersensen verkkosivuilta.





# Johdanto

Vuosi 2023 oli meille voimakkaan kasvun aikaa. Vahvan ydinliiketoiminnan ja jatkuvan kehittämisen ohella jatkoimme aktiivisesti panostuksia asemamme vahvistamiseen strategisilla fokusalueillamme eli kestävässä liikenteessä, merituulivoimassa, uusiutuvassa energiassa ja sen tuotannossa.

Yksinkertaistimme myös organisaatorakennettamme ja alkuvuodesta 2024 tiedotimme yhdistävämmä Power- ja International Operations -liiketoiminta-alueet yhdeksi liiketoiminta-alueeksi. Samassa yhteydessä Smart Industry -liiketoiminta-alueen nimi muuttui muotoon Industry. Uudet liiketoiminta-alueemme vuodesta 2024 alkaen ovat siis Power, Industry ja Connectivity.

Tässä raportissa vuoden 2023 tapahtumia käsitellään kokonaisuudessaan vanhan liiketoiminta-aluejaon mukaan.

# Enersense lyhyesti

Me olemme Enersense .....	5
Liiketoiminnot lyhyesti .....	6
Enersense sijoituskohteena .....	7

# Me olemme Enersense

Mahdollistamme yhteiskunnan energiamurroksen, vihreän siirtymän ja digitalisaation toteutumisen laajalla palvelutarjoamallamme. Toimimme energian tuotantoon, siirtoon ja varastointiin liittyvissä palveluissa hankekehityksestä ja suunnittelusta rakentamiseen, kunnossapitoon ja huoltoon asti, ja olemme keskeinen yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin rakentaja.

Varmistamme huoltovarmuuden yhdessä kumppaneidemme kanssa ja rakennamme ja vahvistamme energiaomavaraista tulevaisuutta. Lisäämme toimillamme myös energiatehokkuutta ja energian säästöä.

Työskentelemme noin 2 000 enersenseläisen voimin kestävämmän ja puhtaamman tulevaisuuden luomiseksi. Vuonna 2023 liikevaihtomme oli noin 363 miljoonaa euroa. Enersensen osake noteerataan Nasdaq Helsingissä (ESENSE).



**Ole rohkea**



**Kasva vastuullisesti**



**Yhdessä**

# Liiketoiminnot lyhyesti



## Power

Power-segmentissä autamme asiakkaitamme toteuttamaan energiamurrosta energiasektorin koko elinkaaren kattavilla palveluilla. Näihin kuuluvat voimansiirtoverkkojen ja sähköasemien suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito.

Lisäksi strategisina kasvualueina segmenttiin kuuluvat tuulivoima- ja aurinkoenergiapuistojen suunnittelu, rakentaminen, kunnossapito ja hankekehitys sekä ratkaisut sähköisen liikenteen latausjärjestelmiin ja sähköön varastointiin. Tulevaisuudessa tavoitteenamme on panostaa myös oman uusiutuvan energian tuotannon käynnistämiseen.



## Connectivity

Connectivity-segmentissä autamme asiakkaitamme toimittamalla mobiili-verkon ja kiinteän verkon palveluita sekä varmistamalla niiden toimivuuden. Segmentti on mukana tietoliikenneverkkojen kaikissa elinkaaren vaiheissa ja vastaa kiinteiden ja langattomien tietoliikenneverkkojen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta.



## Smart Industry\*)

Smart Industry -segmentissä palvelemme asiakkaitamme heidän tuotantolaitoksensa käyttövarmuuden parantamisessa ja kunnossapidon tehostamisessa sekä kehitämme digitaalisia ratkaisuja tuotavuuden parantamiseen. Strategisena kasvualueenaan segmentti tuottaa myös resurssi- ja projektipalveluita kotimaisten ja kansainvälisten asiakkaiden onshore- ja offshore-hankkeisiin.

\*) Vuoden 2024 alussa Smart Industry -liiketoiminta-alueen nimi muutettiin muotoon Industry.



## International Operations\*)

International Operations -segmentti kattaa Enersensen kansainväliset toiminnot pääasiassa Virossa, Latviassa ja Liettuaissa. Palveluihimme kuuluu muun muassa voimansiirtoverkkojen, tietoliikenneverkkojen ja sähköasemien sekä tuulivoimapuistojen suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito.

\*) Vuoden 2024 alussa International Operations ja Power -liiketoiminta-alueet yhdistettiin yhdeksi liiketoiminta-alueeksi Poweriksi.

# Enersense sijoituskohteena

Enersensen kohdemarkkinat jatkavat kasvuaan globaalien megatrendien tukemana. Toimimme suurella ja kasvavalla kansainvälisellä markkinalla, joka luo meille paljon mahdollisuuksia.

**1 Merkittävä toimija energiamurroksen eri osa-alueilla**  
Olemme keskeisessä roolissa yhteiskunnan energiamurroksen toteuttamisessa monipuolisella palveluvalikoimallamme.

**2 Vahva markkinapositioni avainsegmenteissä**  
Vahva markkinapositionimme kaikissa avainsegmenteissämme tarjoaa meille erinomaiset mahdollisuudet kasvuun.

**3 Maine laadukkaana ja asiantuntevana kumppanina**  
Meidät tunnetaan asiakkaidemme keskuudessa laadukkaana ja asiantuntevana palveluntarjoajana ja asiakastyytyväisyytemme on korkealla tasolla kaikissa liiketoimintayksiköissämme.

**4 Suuret kotimaiset ja kansainväliset markkinat**  
Toimimme suurilla kotimaisilla sekä kansainvälisillä markkinoilla, joissa investoinnit uusiutuviin energialähteisiin, tietoliikenneteknologiaan sekä teollisuuden energiatehokkuuteen kasvattavat avainmarkkinoita tulevaisuudessa.

**5 Megatrendit ajavat markkinoiden kasvua**  
Megatrendit, kuten kestävä kehitys, sähköistyminen ja digitalisaatio, ajavat markkinoiden kasvua ja kiihdyttävät energiamurrosta.

# Vuosi 2023

Vuoden kohokohdat .....	9
Avainluvut .....	10
Toimitusjohtajan katsaus .....	11





# Vuoden kohokohdat

## Liikevaihtomme kasvoi 29 %

Vuoteen 2022 verrattuna liikevaihtomme kasvoi 29 % ja oli 363,3 miljoonaa euroa. Tilauskantamme kasvoi vuoteen 2022 verrattuna 10 % ja oli vuoden 2023 lopussa 457 miljoonaa euroa.

## Merituulivoiman osaamiskeskittymä

Olemme vahvasti mukana merituulivoiman ympärille perustuvassa kansainvälisessä osaamis- ja operointikeskityksessä Porin kaupungin johdolla.



## Charging ja Wind osaksi Enersense-perhettä

Sähköisen liikenteen suurteholataus-asemien valmistaja Unified Chargers vaihtoi nimensä Enersense Charging Oy:ksi ja maatuulivoiman hankekehitys-yhtiö Megatuuli Enersense Wind Oy:ksi.

## Sitoutuimme kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen

Toimitimme vuodenvaihteessa sitoumuskirjeen kansainväliselle Science Based Targets -järjestölle (SBTi). Tulemme määrittämään tieteeseen perustuvat lähiajan päästövähennystavoitteet vuoden 2025 loppuun mennessä.



## Uusiutuvan energian hankeportfolio kasvoi 8 800 MW:iin

Jatkoimme maatuuli- ja aurinkovoiman hankeportfoliomme kehitystä vuoden 2023 aikana. Vuoden lopussa uusiutuvan energian hankeportfolio oli yhteensä noin 8 800 MW (2022: 8 000 MW).



## Ensimmäiset vetytalouden hankkeet

Solmimme vuoden aikana P2X:n kanssa vihreän vedyn tuotantolaitoksen laite- ja putkistoasennussopimuksen sekä Q Powerin kanssa sopimuksen metanointilaitoksen reaktorimoduulien teräsrakenteiden toimittamisesta.

# Avainluvut

Avainluvut	2023	2022
Liikevaihto, (1 000 EUR)	363 318	281 997
Käyttökate, (1 000 EUR)	14 704	12 210
Käyttökate, %	4,0	4,3
Oikaistu käyttökate, (1 000 EUR)	15 115	13 654
Oikaistu käyttökate, %	4,2	4,8
Liikevoitto, (1 000 EUR)	5 260	3 479
Liikevoitto, %	1,4	1,2
Kauden tulos, (1 000 EUR)	-9 149	-9 835
Omavaraisuusaste, %	26,0	28,8
Nettovelkaantumisaste, %	70,2	19,0
Oman pääoman tuotto, %	-16,0	-17,5
Osakekohtainen tulos, laimentamaton EUR	-0,54	-0,57
Osakekohtainen tulos, laimennettu EUR	-0,54	-0,57

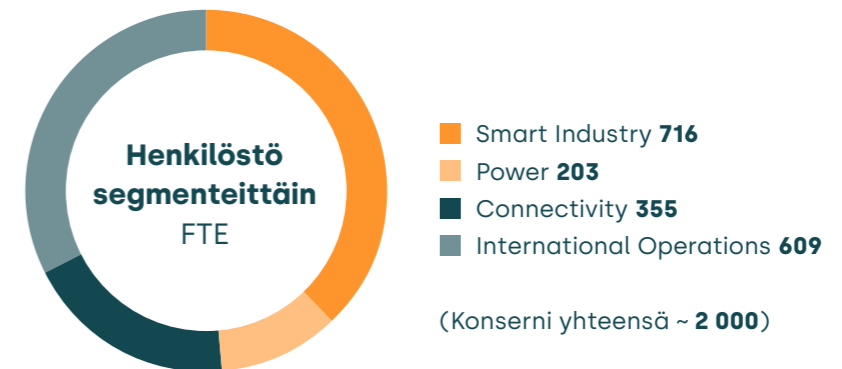
Liikevaihto  
MEUR

**363**

Tilaukanta  
MEUR

**457**

(31.12.2023)

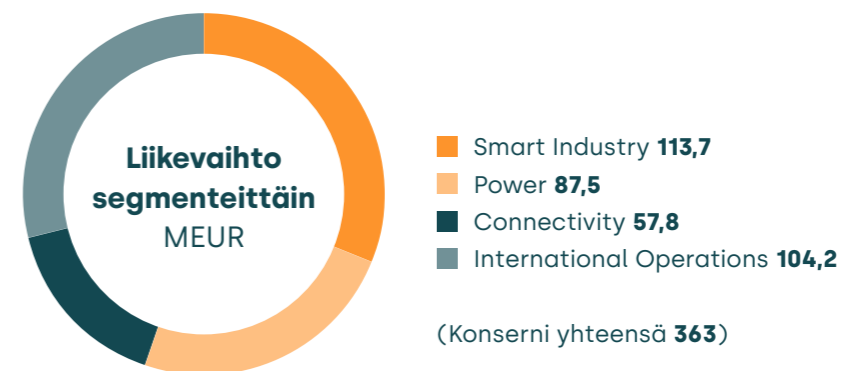


Käyttökate (oikaistu)  
MEUR

**15,1**

Käyttökatemarginaali  
(oikaistu) %

**4,2**





# Toimitusjohtajan katsaus

Strategisten kasvutavoitteidemme saavuttamiseksi keskitymme asemamme vahvistamiseen valituilla fokusalueillamme. Kasvun rinnalla siirrämme painopistettä entistä enemmän kannattavuuden parantamiseen.

**VUONNA 2023 JATKOIMME** voimakasta kasvua ja paransimme ydinliiketoimintojemme kannattavuutta. Liikevaihto kasvoi vuoden 2022 verrattuna 28,8 prosenttia ja nousi 363,3 (282,0) miljoonaan euroon. Liikevaihto sisältää 7,6 (14,0) miljoona euroa tuulivoimahankkeista realisoituneita myyntituottoja. Konsernin oikaistu käyttökate oli 15,1 (13,7) miljoonaa euroa. Ydinliiketoimintojen kannattavuus parani kaikilla liiketoiminta-alueilla. Panostukset strategiaan fokusalueisiin olivat kuitenkin edelleen merkittäviä ja painoivat käyttökateä yhteensä -11,8 (-6,1) miljoonaa euroa. Konsernin tilauskanta oli vuoden lopussa hyvällä tasolla 457 (415) miljoonassa eurossa ja konsernin rahavirta kääntyi positiiviseksi vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä.

Energiamurroksen toteuttaminen kannattavalla ja kasvavalla liiketoiminnalla on strategiaamme keskiössä. Vuonna 2023 kaikki liiketoiminta-alueet kasvattivat liikevaihtoaan merkittävästi vahvan tilauskannan tukemana. Baltiassa korkeajännitevoimalinjojen rakentaminen jatkui hyvänä. Connectivityssä aktiviteetti kiinteän valokuidun rakentamishankkeissa oli vahvaa, ja vuoden 2022 lopun ja alkuvuoden 2023 aikana kerroimme yhteensä noin 100

miljoonan euron sopimuksista valokuituyhteyksien rakentamiseen. Power-liiketoiminta-alueella markkinatilanne erityisesti siirtoverkkojen rakentamiseen liittyvissä palveluissa oli hyvä. Enersensellä on merkittävä rooli Suomen kantaverkkoon kohdistuvien projektien toteuttajana. Smart Industryssä liikevaihtoa kasvattivat sekä palvelu- että projektiliiketoimintojen kasvaneet volyymit.

E erityisen tyytyväisiä olemme siitä, että Smart Industry, Connectivity ja International Operations -liiketoiminta-alueet osoittivat huomattavaa käyttökateen kasvua. Power-liiketoiminta-alueen käyttökate laski vuodentakaisesta. Panostukset strategiaan fokusalueisiin heijastuvat edelleen Smart Industry- ja Power-liiketoiminta-alueiden kannattavuuteen, ja erityisesti offshore-liiketoiminnan ylösajo on ollut odotuksia hitaampaa. Molemmat liiketoiminta-alueet ovat kuitenkin pystyneet parantamaan ydinliiketoimintojensa kannattavuutta erityisesti vahvojen volyymien tukemana. Myös International Operations- ja Connectivity-liiketoiminta-alueilla kasvaneet volyymit, mutta myös kannattavuuden parantamiseen liittyvät toimet ovat jo tuottaneet tulosta. Merkittävä panostuksemme yhtiön toiminnanohjausjärjestelmään

# "Yhteensä noin 8 800 MW:n uusiutuvan energian hankekehityssalkkumme antaa hyvät lähtökohdat oman energiantuotannon kehittämisen."

eteni loppuvuodesta seuraavaan vaiheeseen, kun käyttöönotto toteutettiin onnistuneesti Smart Industry -liiketoiminta-alueella. Onnistunut ensimmäinen vaihe antaa hyvän pohjan, jolta jatkaa järjestelmän käyttöönottoa myös muilla liiketoiminta-alueilla.

Strategisten kasvutavoitteidemme saavuttamiseksi keskitymme asemamme vahvistamiseen valituilla fokusalueillamme. Vuoden 2023 aikana saadut ensimmäiset merkittävät offshore-projektit ovat kasvattaneet liiketoiminnan volyymejä, mutta panostukset ylösajoon rasittivat edelleen kannattavuutta. Tuuli- ja aurinkovoiman hankeportfolion kehitystä jatkettiin. Vuoden 2023 lopussa maatuulivoiman hankeportfolio oli yhteensä noin 8 400 MW (6/2023: 8 100 MW) ja aurinkoenergian hankeportfolion koko noin 400 MW (6/2023: 60 MW). Yhteensä noin 8 800 MW:n uusiutuvan energian hankekehityssalkkumme antaa hyvät lähtökohdat oman energiantuotannon kehittämisen, johon liittyvien vaihtoehtojen arviointi jatkuu kesäkuussa 2023 ilmoitetun prosessin mukaisesti.

Päästöttömän liikenteen latausratkaisuissa tarkensimme roolia me suurteholatausteknologian kehittäjänä ja toimittajana. Edistyksellisen ECDC-suurteholatauslaitteemme markkinoille tuonti etenee ja kiinnostus laitetta kohtaan on ollut hyvää erityisesti meitä kiinnostavissa ammatti- ja kaupallisten latausoperaatio-

reiden segmenteissä. Marraskuussa julkaisimme ensimmäisenä toimijana Suomessa yhteistyön sähköisen liikenteen maksu- ja hallinta-alustakehittäjä Montan kanssa ja ryhdyimme valmistelemaan integraatioita usean sähköisen liikenteen taustajärjestelmätoimittajan kanssa.

Loppuvuodesta teimme merkittävän päätöksen ilmastotyön saralla sitoutumalla Science Based Targets -aloitteen lähiajan päästövähennystavoitteeseen. Sitoumuksen myötä määrittelimme vuoden 2025 loppuun mennessä tieteeseen perustuvat päästövähennystavoitteet, jotka tukevat Pariisin ilmastopöytäkirjan linjasta rajoittaa maapallon lämpeneminen korkeintaan 1,5 asteeseen. Halusimme myös osallistua hankintaketjuamme keskusteluun terästuotannon siirtymisestä kohti vähäpäästöisempiä ratkaisuja ja liityimme loppuvuonna 2023 mukaan WWF Suomen Ready for Green Steel -kampanjaan, joka kannustaa teräsalan yrityksiä vauhdittamaan tätä positiivista muutosta.

Olemme asettaneet itsellemme kunnianhimoiset taloudelliset tavoitteet vuodelle 2027. Vuoden 2023 vahva kasvu osoittaa, että olemme kasvutavoitteidemme suhteen hyvällä uralla. Kasvun rinnalla siirrämme painopistettä entistä enemmän kannattavuuden parantamiseen, esimerkkinä uusi toiminnanohjausjärjestelmä,

jonka uskomme tehostavan toimintaamme. Myös työ liiketoimintaportfoliomme virtaviivaistamiseksi jatkuu. Tähän liittyen käynnistimme vuoden 2024 alussa valmistelutyöt Power- ja International Operations -liiketoiminta-alueiden organisaatioiden yhdistämiseksi. Power- ja International Operations -liiketoiminta-alueilla tehdään monessa asiassa hyvin samanlaisia hankkeita ja uskomme, että yhdistämällä nämä toiminnot lisäämme sekä kilpailukykyämme että tehokkuuttamme.

Vuoden 2024 osalta näkymät ovat suotuisat ja odotamme sekä liikevaihdon että käyttökateen kasvavan. Vuoden 2024 liikevaihdon odotamme olevan 365–435 miljoonaa euroa ja käyttökateen 15–25 miljoonaa euroa.

**Jussi Holopainen**  
Toimitusjohtaja

# Strategia

Toimintaympäristö .....	14
Strategiset painopistealueet .....	15
Kasvustrategian fokusalueet .....	16
Pitkän aikavälin tavoitteet .....	18
Ohjeistus tilikaudelle 2024 .....	19



# Toimintaympäristö

Meneillään oleva murros luo merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia yrityksille energiasektorin arvoketjun eri vaiheissa.

**ENERGIAMURROS JA VIHREÄ SIIRTYMÄ** ovat globaali ilmiö, jota ajavat kiihtyvästi eteenpäin EU- ja kansallisen tason kiristyvät ilmastotavoitteet, tavoitteisiin liittyvä lainsäädäntö ja ohjausmekanismit sekä puhtaiden, mutta samalla kilpailukykyisten, teknologioiden tuomat mahdollisuudet. Viime aikoina muuttuneen geopoliittisen tilanteen myötä paljon huomioita ovat saaneet energiaomavaraisuuteen liittyvät asiat, joilla on myös energiaturrosta edistävää vaikutus.

Ilmastotavoitteet ja niihin kytkeytyvät poliittiset ja taloudelliset ohjauskeinot ohjaavat investointeja kohti vähäpäästöisiä ja uusiutuvaan energiaan pohjautuvia energiajärjestelmiä. Energiaturrosta ajavat eteenpäin myös kilpailukykyiset energiantuotantoteknologiat, ennen kaikkea tuuli- ja aurinkovoima, jotka mahdollistavat kustannustehokkaan siirtymän kohti vähäpäästöisyyttä. Ilmastotavoitteet sekä uusiutuva ja paikallinen energia kytkeytyvät myös energiaomavaraisuuteen, ja uusiutuville energialähteillä voidaan irtautua tai vähentää riippuvuutta fossiilisista tuontipolttoaineista.

Energian ja sähkön tuotanto pohjautuvat tulevaisuudessa yhä enemmän uusiutuviin energialähteisiin, mikä tarkoittaa paikallista ja hajautunutta, mutta toisaalta myös sääriippuvaista tuotantoa. Kestävä ja toimiva energiajärjestelmä vaatii investointeja paitsi energiantuotantolaitoksiin myös voimansiirtoverkkoihin

sekä lyhyen ja pitkän aikavälin energian varastointijärjestelmiin. Uusiutuvaan energiaan pohjautuva sähköntuotanto mahdollistaa edelleen muiden sektoreiden energiaturroksen sähköistymisen ja vihreän vedyn avulla. Liikenne sähköistyy ja tarvitsee latausinfrastruktuuria ympärilleen, teollisuusprosessien päästöjä leikataan sähköistämällä tai käyttämällä puhdasta vetyä fossiilisten polttoaineiden sijaan, ja rakennusten lämmityksessä hyödynnetään erilaisia lämpöpumppuratkaisuja. Lisäksi teollisuuden prosesseja muutetaan energia- ja resurssitehokkaammiksi.

Energiajärjestelmät ja eri loppukäyttäjät – teollisuus, liikenne, lämmitys – kytkeytyvät entistä enemmän toisiinsa. Eri sektoreiden välinen tehokas ja luotettava tiedonsiirto on keskeisessä roolissa, jotta kokonaisuutta voidaan hallita, optimoida ja kehittää älykkäästi ja tehokkaasti eteenpäin. Yhteiskunnan ajantasainen ja luotettava tiedonsiirtoinfrastruktuuri on olennainen energiaturroksen mahdollistaja, ja lisäksi sen merkitys korostuu kriisien aikana.

Meneillään oleva murros luo merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia yrityksille koko energiasektorin arvoketjun eri vaiheissa, ja erityisesti EU:ssa ja Suomessa oleva tahtotila ja tavoitteet kiihdyttävät kehitystä. Lyhyellä aikavälillä epävarmuutta ja riskejä voivat aiheuttaa yleinen taloustilanne, inflaatio, geopoliittinen epävakaus sekä näiden vaikutukset energiaturroksiin ja -järjestelmiin.

## MARKKINA-AJURIT



Kilpailukykyiset uusiutuvan energian tuotantoteknologiat



EU- ja kansallisen tason ilmastotavoitteet



Puhtaasti tuotettu vety



Geopoliittinen epävarmuus ja energiaomavaraisuus

# Strategiset painopistealueet

Enersensen strategiana on olla päästöttömien energiaratkaisujen toteuttaja ja päästöttömän yhteiskunnan mahdollistaja kannattavan liiketoiminnan kautta.

1

## Kasvu energiamurroksessa

Keskitymme kasvuun energiamurroksessa rakentamalla tuuli- ja aurinkovoimaliiketoimintaa, ottamalla vahvan jalansijan merituulivoimaloiden jalustamarkkinoilla sekä kasvamalla sähköisen liikenteen latausliiketoiminnassa. Tutkimme myös mahdollisuuksia laajentua energian varastointiin.

2

## Tehokas ydinliiketoiminta

Ydintoimintojamme ovat suunnittelu-, asennus-, rakentamis- sekä käyttö- ja kunnossapitopalvelut energia-, meriliikenne-, teollisuus- ja tietoliikennesektoreille. Varmistamme kaikkien liiketoimintojemme jatkuvan parantamisen asiakasarvon, kilpailukyvyn ja kannattavuuden parantamiseksi. Varmistamme hankittujen liiketoimintojen onnistuneet integroinnit.

3

## Osaavat ihmiset ja kyvykkyydet

Rakennamme parhaan osaamisen ja kyvykkyydet nykyisille ja uusille liiketoiminnoille, ja vahvistamme osaamistamme tunnistettujen alueiden osalta myös ulkopuolisella osaamisella.

4

## Enersensen yhteinen tapa toimia (eWoW)

Rakennamme vahvan perustan liiketoiminnalle kehittämällä ja jalkauttamalla yhteiset konserninlaajuiset johtamisperiaatteet, toimintamallit ja digitaaliset prosessit.

5

## Vastuullisuus liiketoiminnan ytimessä

Kehitämme ja otamme käyttöön ympäristö-, sosiaalisia ja hallinnollisia (ESG) tavoitteita ja toimia liiketoimintamme ytimessä vastuullisuuden edistämiseksi sekä sääntelyn, asiakkaiden ja sijoittajien vaatimusten täyttämiseksi. Teimme vuonna 2023 päätöksen sitoutua Science Based Targets -aloitteeseen (SBTi). Samassa yhteydessä Enersensen aiempi omaa toimintaa koskeva, vuodelle 2030 asetettu, hiilineutraaliustavoite päätettiin yhtenäistää SBTi:n lähiajan päästövähennystavoitteen kanssa. Olemme sitoutuneet asettamaan tieteeseen perustuvat lähiajan päästövähennystavoitteet vuoden 2025 loppuun mennessä.

# Kasvustrategian fokusalueet

Kasvustrategiamme fokusalueita ovat maa- ja merituulivoima, aurinkoenergia sekä kestävä liikenne. Merituulivoimassa kasvua haemme etenkin tuulivoimaloiden jalustoista ja maa-tuuli- ja aurinkovoimassa hankekehityksestä, rakentamisesta ja myös omasta energian tuotannosta. Kestävässä liikenteessä uutta liiketoimintaa haetaan sähköisen liikenteen latausratkaisuista ja puhtaista polttoaineista. Tutkimme jatkuvasti myös uusia liiketoiminta- ja yritysostomahdollisuuksia, jotka liittyvät energiamurrokseen ja joilla on synergioita nykyisiin ydin- ja kasvuliiketoiminta-alueisiin.

\*) Engineering, Procurement, Construction.

\*\*) Vihreän vedyn ja synteettisten polttoaineiden tuotanto  
P2X Solutions Oy:ssä, josta Enersensellä on 18,5 % omistus





# Tutkimme vaihtoehtoja vauhdittaaksemme uusiutuvan energian tuotantotavoitettamme

Enersense käynnisti kesällä arvioinnin vaihtoehtoista, joilla se voisi edelleen vauhdittaa Power-liiketoiminta-alueensa kasvutavoitteita ja erityisesti yhtiön strategista tavoitetta tulla merkittäväksi puhtaan energian tuottajaksi. Enersensen oman energian tuotantotavoite vuoteen 2027 mennessä on 600–700 MW, josta 600 MW olisi tuulivoimaa ja 100 MW aurinkovoimaa.

Yhtenä arvioitavana vaihtoehtona on perustaa uusi erillinen tytäryhtiö, joka keskittyisi puhtaan energian kehittämiseen ja tuotantoon. Enersense on käynyt keskusteluja ulkopuolisten tahojen kanssa sellaisten mahdollisten kumppaneiden kartoittamiseksi, jotka tukisivat kasvustrategian vauhdittamista. BNP Paribas toimii Enersensen taloudellisenä neuvonantajana.

Enersense arvioi huolellisesti eri vaihtoehdot ja käyttää tarvittavan ajan parhaan mahdollisen ratkaisun saavuttamiseksi. Enersense julkistaa lisätietoja asianmukaisena ajankohtana, mikäli arviointi johtaa konkreettisiin toimiin.

## Tuulivoimaliiketoiminnan kiihdyttäminen

- Tavoitteena kehittää ja omistaa tuulivoimaloita ja tuottaa vihreää energiaa
- Vuoden 2023 lopussa yhteensä noin 8 400 MW:n maatuulivoiman hankeportfolio
- Tavoitteena 600 MW omaa tuulivoimatuotantoa vuoteen 2027 mennessä

## Aurinkovoimaliiketoiminnan kehitys jatkuu

- Tavoitteena kehittää ja omistaa aurinkovoimaloita ja tuottaa vihreää energiaa
- Vuoden 2023 lopussa yhteensä noin 400 MW:n aurinkoenergian hankeportfolio
- Tavoitteena 100 MW omaa aurinkoenergiatuotantoa vuoteen 2027 mennessä

# Pitkän aikavälin tavoitteet

Strategisena tavoitteenamme on laajentua arvoketjussa laaja-alaisesta energia-alan palveluyrityksestä päästöttömän energian tuottajaksi sekä keskeiseksi vihreän energian yhtiöksi.

**STRATEGISTEN TAVOITTEIDEMME** saavuttamisen keinoja ovat oman toimintamme jatkuvan kehittämisen ja parantamisen lisäksi myös investoinnit ja yritysjärjestelyt sekä omaan energiantuotantokapasiteettiin liittyvien rahoitusjärjestelyiden varmistaminen. Tavoitteenamme on seuraavien vuosien aikana etsiä aktiivisesti erilaisia oman pääoman ehtoisia rahoitusjärjestelyjä arvoketjulaajentumisen mahdollistamiseksi. Tavoitteenamme on myös jakaa vähintään 30 % osakekohtaisesta tuloksesta osinkoina.

## Vuodelle 2027 asetetut tavoitteet

Strategiamme fokusalueiden mukaisesti haemme nykyisen projekti- ja palveluliiketoiminnan ohella uutta liiketoimintaa merituuli-voimasta ja etenkin tuulivoimaloiden jalustoista, maatuulivoiman ja aurinkoenergian hankekehityksestä, omistamisesta ja myös omasta energian tuotannosta sekä kestävästä liikenteestä ja sähköisen liikenteen latausratkaisuista.

Vuonna 2027 tavoittemme liikevaihdolle on 500 miljoonaa euroa, josta strategisten kasvuhankkeiden, kuten maa- ja merituulivoiman sekä sähköisen liikenteen hankkeiden sekä omien energian-

tuotantohankkeiden arvioidaan molempien tuovan 100 miljoonaa euroa liikevaihtoa. Ydinliiketoimintojen osuuden liikevaihdosta vuonna 2027 arvioidaan olevan 300 miljoonaa euroa.

Tavoittemme käyttökateelle (EBITDA) vuonna 2027 on 100 miljoonaa euroa, josta strategisten kasvuhankkeiden arvioidaan tuovan 35 miljoonaa euroa ja omien energiantuotantohankkeiden 35 miljoonaa euroa. Ydinliiketoimintojen osuuden käyttökatteesta arvioidaan olevan 30 miljoonaa euroa.

Tavoitteenamme on myös kasvattaa EU:n ympäristöluokittelun piirissä olevien toimintojen<sup>\*)</sup> osuutta liikevaihdostamme 65–70 prosenttiin vuonna 2027.

Nykyinen noin 8 800 MW:n uusiutuvan energian hankekehitys-salkku mahdollistaa Enersensen oman energiantuotannon kehittämisen. Enersensen oma uusiutuvan energian tuotantotavoite vuoteen 2027 mennessä on 600–700 MW.

\*) Tavoitteen perustaksi muutettu vuonna 2023 EU:n ympäristöluokittelun piiriin kuuluva liikevaihto. Aiemmin liikevaihto-osuus sisälsi tämän lisäksi tietyt muut Enersensen energiamurrokseen ja -tehokkuuteen liittyvät toiminnot. Enersensen taksonomia-asetuksen mukainen taksonomiaraportti esitetään vuoden 2023 toimintakertomuksessa.

## VUODELLE 2027 ASETETUT TAVOITTEET

Liikevaihto, MEUR

500

Käyttökate, MEUR

100

EU:n ympäristöluokittelun piirissä olevien toimintojen osuus liikevaihdosta, %

65–70

Omaa uusiutuvan energian tuotantoa, MW

600–700

# Ohjeistus tilikaudelle 2024

Enersensen vuoden 2024 liikevaihdon odotetaan olevan 365–435 miljoonaa euroa ja käyttökateen 15–25 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 liikevaihdon odotetaan kasvavan. Näkymät erityisesti yhtiön kasvualueilla ovat suotuisat. Käyttökateen odotetaan kasvavan. Kannattavuuden odotetaan paranevan, vaikka kasvupanostukset jatkuvat.

Vuonna 2024  
liikevaihdon  
odotetaan olevan  
MEUR

**365–435**

Vuonna 2024  
käyttökateen  
odotetaan olevan  
MEUR

**15–25**

# Liiketoiminta ja markkinat

Roolimme energian arvoketjussa .....	21
Power .....	22
Smart Industry .....	32
Connectivity .....	36
International Operations .....	41

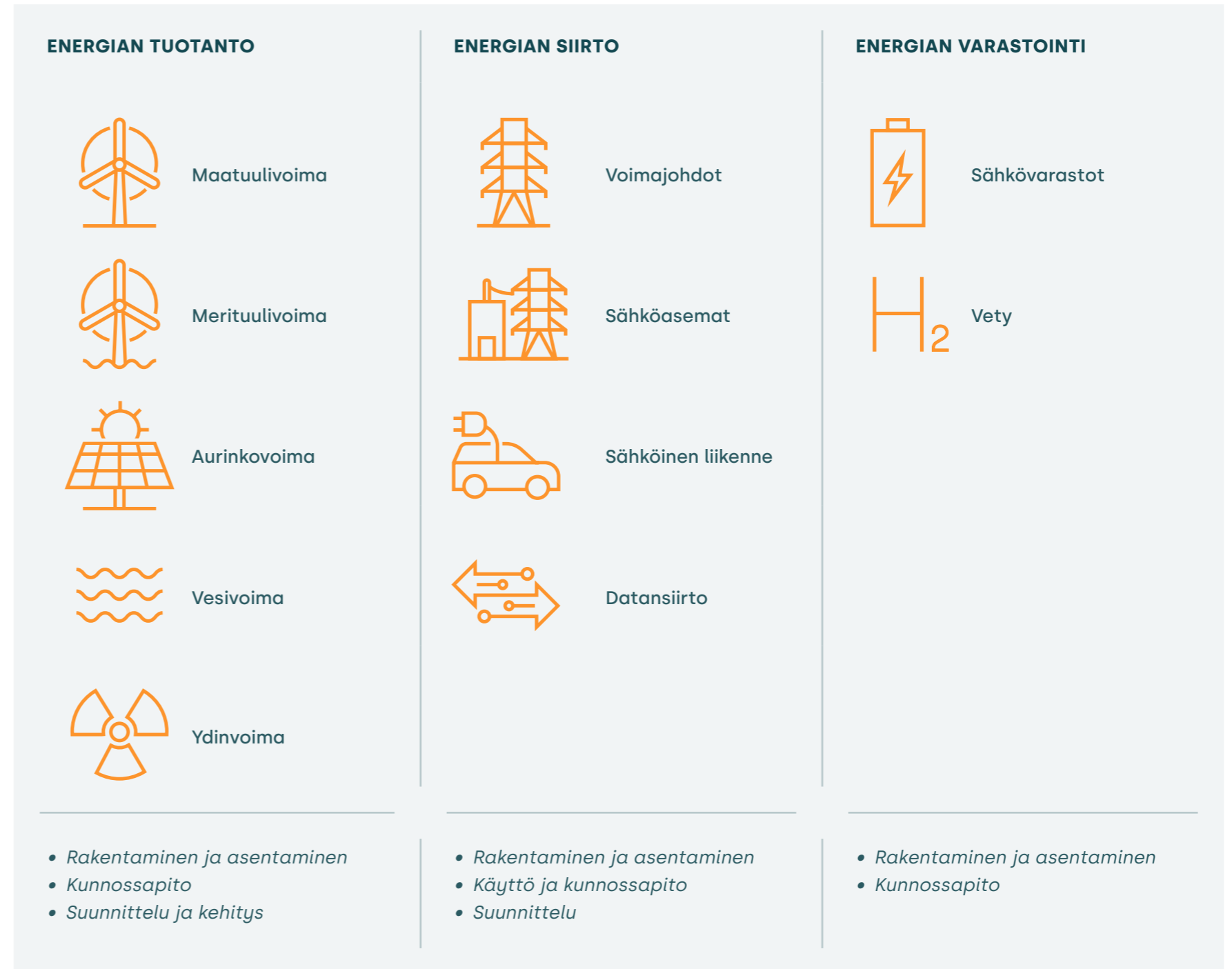
# Roolimme energian arvoketjussa

**ENERSENSE ON MUKANA** mahdollistamassa energian tuotantoa, siirtoa, varastointia ja säästöä monipuolisella palveluvalikoimallaan.

Energiamurros ja hajautettu energian tuotanto vaativat paitsi tuntuvaa lisäystä uusiutuvan energian tuotantoon myös panostuksia sähkön siirtoon, voimalinjoihin ja sähköasemiin. Esimerkiksi Suomessa kantaverkkoyhtiö Fingrid investoi seuraavan kymmenen vuoden aikana kantaverkkoon neljä miljardia euroa.

Enersensen liiketoiminta-alueet ovat vahvasti mukana sekä energian tuotantoon, energian siirtoon, energian varastointiin että energiatehokkuuteen liittyvissä hankkeissa. Suunnitteleme, kehitämme, rakennamme, kunnossapidämme ja huollamme esimerkiksi maa- ja merituulivoimaa sekä aurinkovoimaa, voimalinjoja, sähköasemia, sähköisen liikenteen latausratkaisuja ja datayhteyksiä.

Energian varastoinnissa olemme mukana sekä sähkön varastoinnissa että vetyhankkeiden kehitystyössä. Energian säästöä edistämme muun muassa energiatehokkailla yhteyksillä sekä käyttö- ja kunnossapito-osaamisella.



# Power

Tarjoamme energiasektorin koko elinkaaren kattavia palveluita hankekehityksestä ja suunnittelusta toteutukseen, kunnossapitoon ja huoltoon.

**POWER-LIIKETOIMINNASSA** fokusalueitamme ovat tuulivoima, aurinkovoima, kestävä liikenne ja sähköautojen latausratkaisut, energian varastointi, voimansiirtoverkot sekä sähköasemat.

Suunnittelu- ja asiantuntijapalveluissa tarjoamme asiakkaillemme kokonaisvaltaista voimansiirtoverkkojen sekä sähköasemien ja tuulipuistojen suunnittelupalvelua. Enersensen tarjoamiin suunnittelupalveluihin lukeutuvat muun muassa voimajohtojen yleisuunnittelu, voimajohtojen ja sähköasemien rakennesuunnittelu, sähköasemasuunnittelu sekä sähköasemien koestus ja automaatio, sekä lisäksi monipuoliset asiantuntijatoimeksiannot.

Teemme tiivistä yhteistyötä asiakkaidemme kanssa myös sähköasemien, voimajohtojen ja tuulivoiman rakentamispalveluissa, joissa toteutamme asiakkaillemme avaimet käteen -projekteja. Meillä on yli 30 vuoden kokemus voimajohto- ja sähköasemaprojektien onnistuneista toteutuksista. Tuulivoimassa projektitoimituksemme tyypillisesti sisältää tuulipuiston koko tarvittavan infran ja sähköverkon suunnittelun ja rakentamisen, ja olemme olleet merkittävässä roolissa Suomessa yli 1 200 MW tuulivoimaportfolion rakentamisessa.



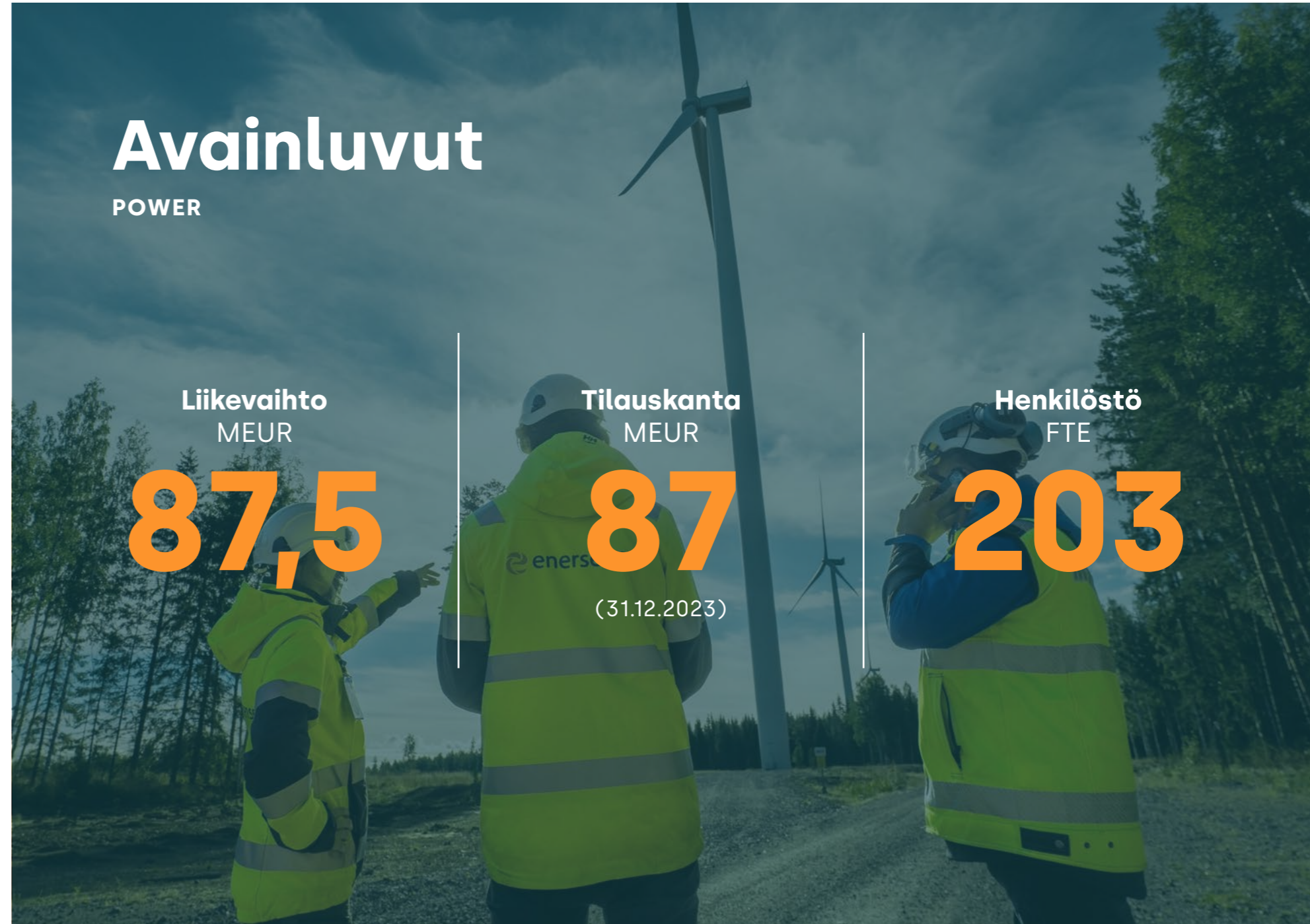
Enersense Wind Oy:n hankinnan myötä roolimme laajentui myös tuulivoiman hankekehittäjäksi.

Mahdollistamme asiakkaillemme myös sähköasemien, voimajoh-  
tojen ja tuulipuiston käyttö- ja kunnossapitopalvelut, jotka autta-  
vat asiakkaitamme ylläpitämään tuotanto-omaisuuden korkeaa  
käyttövarmuutta ja kustannustehokkuutta.

**Fokusalueitamme ovat tuulivoima,  
aurinkovoima, kestävä liikenne ja  
sähköautojen latausratkaisut, energian  
varastointi, voimansiirtoverkot sekä  
sähköasemat.**

Lisäksi suunnittelemme, kehitämme ja valmistamme edistykselli-  
siä suurteholatauslaitteita sähköautoille ja -ajoneuvoille. Enersen-  
sen ECDC 80 kW ja -160 kW latauslaite on modulaarinen suurteho-  
latauslaite, joka soveltuu sekä ammattimaiseen että julkiseen  
lataukseen. Adaptiivinen, laaja jännitealue (200–920 V) mahdol-  
listaa myös raskaan kaluston lataamisen. Latauslaitteidemme  
lisäksi tarjoamme asiakkaillemme ja jälleenmyyjä-/huoltokump-  
paneillemme asianmukaiset latauslaitteiden etähallintapalvelut  
sekä laitteiden elinkaaren eri vaiheet kattavan teknisen tuen.

Power-liiketoiminta-alueella asiakkaitamme ovat muun muassa  
energiayhtiöt sekä tuulivoimayhtiöt. Rakentamispalvelut pe-  
rustuvat pääasiassa yksittäisiin projektisopimuksiin, kun taas  
kunnossapito- ja huoltopalvelujen osalta solmitaan tyypillisesti  
pitkäaikaisia palvelusopimuksia.



# Tuuli- ja aurinkovoiman hankekehitys

Enersensen alulle laittamia, kehittämiä ja luvittamia hankkeita on jo rakennettu, rakenteilla sekä kaavoitus-, luvitus- ja ympäristövaikutusten arviointivaiheessa.

**ENERSENSEN TUULIVOIMAPALVELUT** kattavat koko tuulipuiston elinkaaren vaiheet aina kehittämisestä rakentamiseen, käyttöön ja ylläpitoon saakka. Maatuulivoiman hankekehittäjänä Enersense Wind vastaa tuulivoima-alueiden tunnistuksesta, hankkeiden kaavoitus-, ympäristövaikutusten arviointi- ja luvitusprosesseista sekä tietyissä hankkeissa yhtiö osallistuu lisäksi muun muassa hankkeiden investointipäätösten valmisteluun sekä vaikuttaa rakentamisvaiheessa.

Enersensellä oli vuoden 2023 lopulla käynnissä kymmenen kaavoitus-, ympäristövaikutusten arviointi- ja luvitusvaiheessa olevaa tuulipuistohanketta sekä lukuisia aikaisen vaiheen hankkeita. Yhteensä kaavoitus- ja ympäristövaikutusten arviointivaiheessa on 180–230 voimalaa.

Kaavoitus-, ympäristövaikutusten arviointi- ja luvitusvaiheessa olevia hankkeita ovat Lakkasuon, Yli-Olhavan, Latvaselän, Neittävänvaaran, Honkalankankaan, Sikokankaan, Koivulannevan, Lapinsalon, Leppämäen ja Paulakankaan tuulipuistot. Vuonna 2023 kolmen uuden tuulivoimahankkeen osalta aloitettiin kaavoitus- ja ympäristövaikutusten arviointiprosessi.

Enersensen kehittämistä hankkeista rakenteilla ovat Kalistannevan 30 voimalan tuulipuisto ja Matkussaaren 27 voimalan tuulipuisto Kurikassa. Saarijärven Soidinmäen seitsemän voimalan tuulipuisto valmistui ja luovutettiin ostajalle syyskuussa ja on

sähköntuotannossa. Enersense toimi hankkeen alkupään hankekehittäjänä sekä pääurakoitsijana tuulivoimapuiston rakennusvaiheessa ja jää vastaamaan tuulipuiston käytön aikaisista käyttö- ja kunnossapitopalveluista monivuotisella sopimuksella.

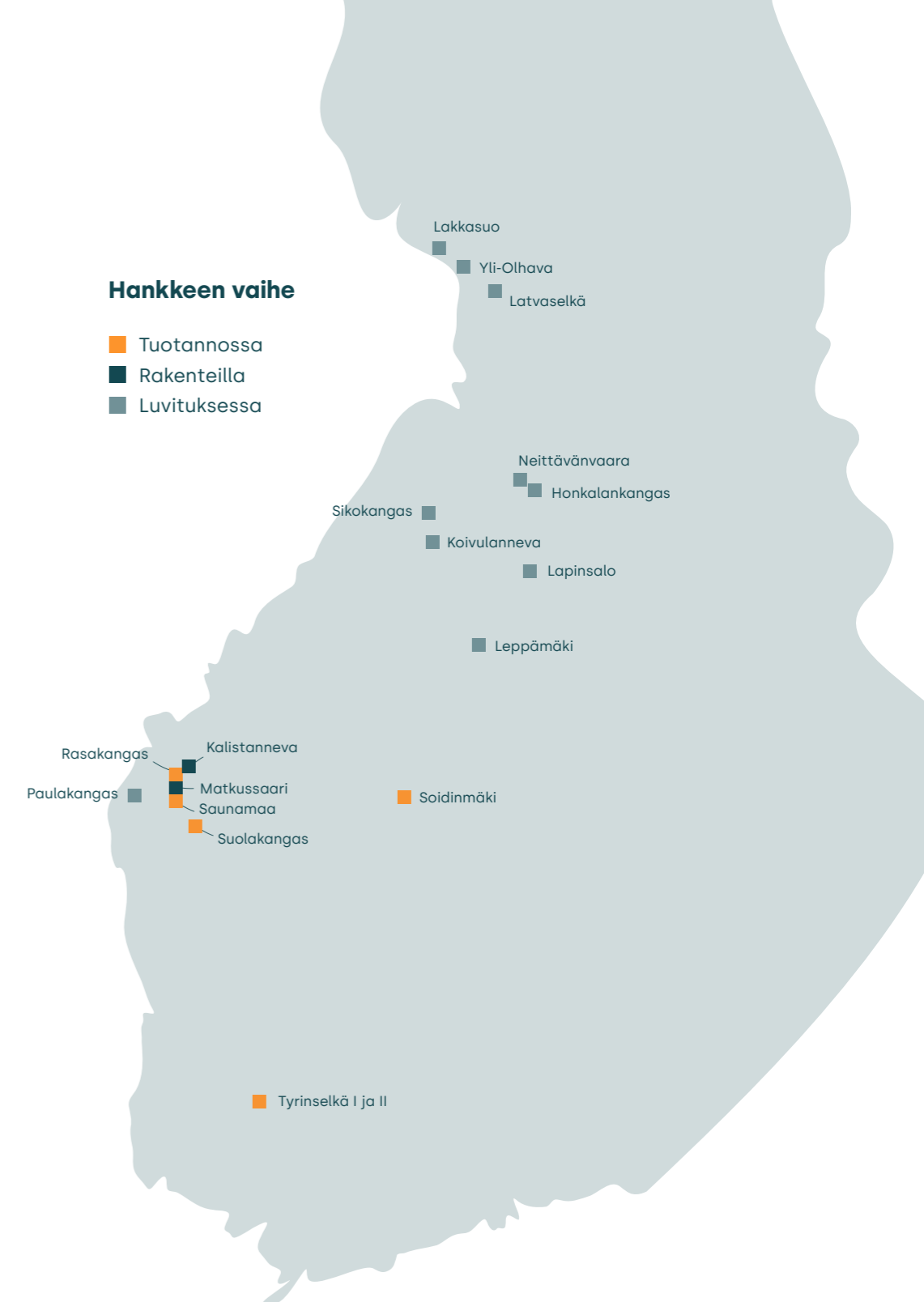
Sähköntuotannossa ovat 2016 käyttöönotettu Tyrinselkä I ja 2021 käyttöönotettu Tyrinselkä II, 2020 käyttöönotettu Suolakangas, 2020 käyttöönotettu Saunamaa ja 2022 käyttöönotettu Rasakangas. Enersensen kehittämät tuotannossa olevat tuulipuistot tuottavat sähköä vuodessa yhteensä noin 730 GWh, joka vastaa noin 30 000 omakotitalon vuotuista sähkönkulutusta.

## Enersensen hankekehitysportfolio

Enersensen maatuulivoiman hankeportfolion kehitystä jatkettiin vuoden 2023 aikana. Vuoden lopussa hankeportfolio oli yhteensä noin 8 400 MW (2022: 8 000 MW), josta 1 500 MW kehitetään yhteistyökumppanin kanssa. Esiselvitysvaiheessa on noin 6 600 MW, ja lupa-, maankäyttö- ja YVA-vaiheessa noin 1 800 MW.

Enersensen aurinkoenergian hankekehitystä jatkettiin vuoden 2023 aikana ja portfolion koko on noin 400 MW (2022: 60 MW).

Enersensen noin 8 800 MW:n uusiutuvan energian hankekehitys-salkku mahdollistaa Enersensen oman energiantuotannon kehittämisen. Enersensen oma energiantuotantotavoite vuoteen 2027 mennessä on 600–700 MW.





# Merkittävä roolimme tuulipuiston elinkaaren kaikissa vaiheissa

Enersensen tuulivoimapalvelut kattavat koko tuulipuiston elinkaaren vaiheet aina kehittämisestä rakentamiseen, käyttöön ja ylläpitoon saakka. Enersensellä on vahva rooli ja osaaminen Suomen tuulipuistojen huollossa ja kunnossapidossa, ja vuonna 2023 Enersensen huollossa ja kunnossapidossa oli noin puolet Suomen tuulipuistojen sähköverkoista.

Enersense tekee yhteistyötä useiden tuulivoimatoimijoiden kanssa aina asiakkaan kokonaistarpeet huomioiden. S-ryhmän tuulivoimatuotannosta vastaavan Gigawatti Oy:n tuulipuistojen kunnossapito- ja viankorjauspalvelusopimus vuosille 2022–2027 laajeni keväällä 2023 rakentamishankkeisiin, kun Enersense valittiin pääurakoitsijaksi Gigawatin Oosinselän tuulipuiston infran rakentamiseen.

”Olemme erittäin tyytyväisiä siitä, että Gigawatti Oy valitsi meidät kumppanikseen tähän investointiin, jonka myötä laajennamme hyvää tuulivoiman kunnossapito-yhteistyötä asiakkaamme kanssa myös rakentamishank-

keisiin”, toteaa Power-liiketoiminta-alueen tuulivoimarakentamisen johtaja Maija Isoaho.

Myös Ilmattaren kanssa yhteistyö laajeni käyttö- ja kunnossapitokumppanuudesta rakentamishankkeisiin, kun Enersense teki loppuvuodesta sopimuksen Ilmatar Energyn kanssa Säkylässä sijaitsevan Korpilevonmäen tuulipuiston kuuden voimalan rakentamisesta.

”Kyseessä on tuulivoimarakentamisen historiassamme ensimmäinen rakennushankkeemme Ilmattarelle, ja olemme luonnollisesti hyvin iloisia valinnastamme Korpilevonmäen tuulipuiston pääurakoitsijaksi”, toteaa Enersensen Renewable Energy -toimialan myyntijohtaja Pekka Pitkämö.

[Lue lisää tuulipuistojen huollosta ja kunnossapidosta →](#)

[Lue lisää Oosinselän tuulipuiston rakentamishankkeesta →](#)

[Lue lisää Korpilevonmäen tuulipuiston rakentamishankkeesta →](#)

**Tuulivoimapuiston arvioidaan valmistuttuaan tuottavan sähköä yli 1 TWh verran.**

## 50 tuulivoimalan hanke etenee lin Yli-Olhavassa

Enersensen kehittämä Yli-Olhavan tuulivoimapuistohanke lissä etenee suunnitellusti. Korkein hallintooikeus on 28.2. antamallaan päätöksellä hylännyt yleiskaavan hyväksymistä koskevat valituslupahakemukset ja kaava on täten lainvoimainen.

lin kunnanvaltuusto hyväksyi 1.2.2021 yksimielisesti lin Yli-Olhavan tuulivoimaosayleiskaavan, joka mahdollistaa 50 tuulivoimalan rakentamisen alueelle. Megatuuli on vuokrannut hanketta varten yli 6 000 hehtaarin maa-alueet, ja maanomistajia on yli 100. Hanketta kehitetään yhdessä Megatuulen ranskalaisen partnerin Valoremin kanssa ja hankkeen investoinnin arvioidaan olevan 400–500 miljoonaa euroa.

Tuulimittaukset ovat olleet käynnissä jo yli kaksi vuotta ja tuulisuus alueella on erinomainen. Tuulivoimapuiston arvioidaan valmistuttuaan tuottavan sähköä yli 1 TWh verran, eli noin 1,5 % koko Suomen sähköntarpeesta.

”Tämä hanke on meille iso ja merkittävä, ja olemme tyytyväisiä, että saavutimme hankkeessa tämän tärkeän määränpään ja hanke etenee seuraaviin vaiheisiin. Myös lin kunnalle tällä on suuri merkitys, koska kunnan saamat kiinteistöverotulot tulevat olemaan merkittävät. Tuulivoimapuiston on arvioitu tuovan lin kuntaan vuosittain yli 1,5 miljoonan euron kiinteistöverotulot”, toteaa Enersensen tuulivoimakehityksen toimialajohtaja Lauri Lammi-vaara.

Myös muu taloudellinen vaikutus kuntaan ja lähikuntiin on arvioitu merkittäväksi. Hanke tulee luomaan uusia työpaikkoja ja työllistämään myös välillisesti. Investointipäätös hankkeessa on arvioitu tehtävän 2024–2025.

# Enersense yhteistyöhön Scanfilin ja Montan kanssa latausliiketoiminnassa

Sähköisen liikenteen suurteholatauslaitteita valmistava Enersense Charging Oy ja elektroniikkateollisuuden valmistuskumppani Scanfil Oyj aloittivat keväällä yhteistyön Enersensen uusien suurteholatauslaitteiden valmistuksessa. Suurteholatausasemat valmistetaan Scanfilin Sievin tehtaalla ja toimitetaan suoraan loppuasiakkaalle paikalla asennettavaksi.

"Yhteistyö Scanfilin kanssa on lähtenyt todella hienosti käyntiin. Scanfilillä on pitkäaikaista ja vahvaa kokemusta elektroniikkalaitteiden kokoonpanosta ja uskon, että tämä yhteistyö tarjoaa meillekin oivat kasvun mahdollisuudet. Pystymme nyt nostamaan nopeastikin tuotantomääriämme asiakkaidemme tarpeiden mukaan", toteaa Enersensen sähköisen liikenteen latausratkaisujen johtaja Topias Koskela.

Loppuvuodesta Enersense solmi sopimuksen tanskalaisen sähköisen liikenteen käyttöliittymiä kehittävän Montan kanssa. Sopimuksen myötä Enersense pystyy tarjoamaan Montan edistyneen maksu- ja hallinta-alustan palve-

lut sekä Suomessa että globaaleilla markkinoilla latausasemaoperaattoreille ja kuluttaja-asiakkaille.

"Uusi järjestelmä korvaa aiemman käytössä olleen selainpohjaisen käyttöliittymän ja tarjoaa kehittyneempiä ominaisuuksia, kuten dynaamisen hinnoittelun ja älykkään latauksen. Parhaan latauskokemuksen varmistamiseksi Monta tarjoaa myös ympärivuorokautisen asiakastuen, johon kuuluu myös kuljettajien tuki. Odotan innolla yhteistyön alkamista Montan kanssa, ja uskon, että tämä yhteistyö tuo tulevaisuudessa paljon mahdollisuuksia niin Suomessa kuin globaalillakin tasolla", Topias Koskela toteaa.

[Lue lisää Scanfil-yhteistyöstä](#) →

[Lue lisää Monta-yhteistyöstä](#) →



# Ensimmäiset suurteholataus-toimitukset Norjaan

Ensimmäiset Enersensen valmistamien 160 kW:n suurteholatausasemien toimitussopimukset Norjaan solmittiin kesäkuussa, ja kuluneen vuoden aikana suurtehoisia latausratkaisuja toimitettiin Norjan ja kotimaan lisäksi myös Ruotsiin.

”Päästötön liikenne on Enersensen kasvustrategian fokusalueita. Pohjoismaiden latauskenttämärkinassa on meille paljon mahdollisuuksia, ja olemme iloisia siitä, kuinka hyvän vastaanoton uusi suurteholatauslaitteemme on saanut”, toteaa Enersensen sähköisen liikenteen latausratkaisujen johtaja Topias Koskela.

Kesän aikana Enersense solmi kotimaassa useita sopimuksia suurteholatauslaitteiden toimituksista. Enersense voitti Jokilaaksojen Koulutuskuntayhtymä JEDUn tarjouskilpailun, jonka myötä kaksi 160 kW:n suurteholatauslaitetta toimitettiin asiakkaalle muun muassa sähkörekkojen ja pakettiautojen lataukseen sekä koulutusprojekteihin. Enersense sopi myös toimittavansa kymmenen kappaletta 80 kW:n ja 160 kW:n pika- ja suurteholatauslaitteita sekä kuusi kappaletta matalatehoisempia DC-latauslaitteita vuoden 2023 aikana energiayhtiö Leppäkoski Groupille, Lähilataus Oy:lle sekä taksipalveluyritys Antti Simula&Co:lle. Enersense teki sopimuksen myös Veljekset Keskinen Oy:n kanssa Tuurin kyläkauppaan toimitettavasta 20:stä 22 kW:n AC-latauspisteestä.

Keväällä Enersense valittiin yhdessä Parking Energyn kanssa Sarastian kilpailutuksessa yhdeksi kolmesta toimittajasta puitejärjestelyssä, jossa mukana olevat julkisyhteisöt voivat hankkia latausratkaisuja sekä näihin liittyviä urakointi- ja asennuspalveluita suoraan kilpailutuksen kautta valituilta toimittajilta. Parking Energy on suomalainen vuonna 2014 perustettu sähköautojen latausteknologioita kehittävä ja latauspalveluita tuottava kasvuyritys, josta Enersense omistaa 10 prosenttia.

”Sarastian puitejärjestelyyn mukaan pääseminen mahdollistaa sen, että Enersensen ja sen yhteistyökumppanin Parking Energyn Suomessa valmistetut DC ja AC-latausjärjestelmät sekä näiden asennus ja ylläpitopalvelut ovat maan kattavasti Sarastian asiakasyhteisöjen käytettävissä, mikäli asiakasyhteisö päättää lähteä mukaan puitejärjestelyyn”, toteaa Enersensen sähköisen liikenteen latausratkaisujen johtaja Topias Koskela.

[Lue lisää suurteholataussopimuksista Norjaan →](#)

[Lue lisää Jokilaaksojen Koulutuskuntayhtymän sopimuksesta →](#)

[Lue lisää Tuurin kyläkaupan ja muiden yhteistyötahojen sopimuksista →](#)

[Lue lisää Sarastian puitejärjestelystä →](#)

# Pitkäaikaista yhteistyötä sähköasemien ja voimajohtojen saralla

Enersense valittiin keväällä pääurakoitsijaksi Fingridin hankkeeseen, jossa sähköasemille lisätään kondensaattoreita siirtokapasiteetin parantamiseksi. Enersense valikoitui pääurakoitsijaksi myös Fingridin Huittinen-Forssa sähköasemien laajennusprojektiin.

Kesällä Enersense valittiin pääurakoitsijaksi Fingridin Nujuankangas-Pyhänselkä -sähköasemahankkeeseen, jossa rakennetaan uusi Nujuankankaan muuntoasema, laajennetaan 110 kV kytkinlaitosta sekä laajennetaan Pyhänselän sähköasemaa. Projekti on osa Fingridin hankekokonaisuutta, jossa rakennetaan uusi voimansiirtoyhteys Pyhänselästä Huutokoskelle (Järvilinjan vahvistaminen).

Syksyllä Enersense valikoitui julkisen hankinnan kilpailutuksessa Fingridin sähköasemien ja voimajohtojen peruskunnossapalveluiden kumppaniksi vuosille 2024–2026. Tuleva kausi on jatkoa vuosille 2021–2023 tehdylle sopimukselle ja lujittaa Enersensen ja Fingridin pitkäaikaista yhteistyötä kyseisten palvelujen toimittajana.

”Uudelleenvalintamme yhdeksi Fingridin kunnossapitopalveluiden toimittajaksi on selkeä osoitus osaamisestamme ja sen arvostamisesta sekä pitkäaikaisen yhteistyön hyödyistä asiakkaalle”, toteaa Enersensen Transmission Networks -liiketoiminnan johtaja Joni Parkkinen.

[Lue lisää kondensaattoriurakasta →](#)

[Lue lisää Huittinen-Forssa sähköasemien laajennusprojektista →](#)

[Lue lisää Nujuankangas-Pyhänselkä-sähköasemahankkeesta →](#)

[Lue lisää sähköasemien ja voimajohtojen kunnossapitokumppanuudesta →](#)

# Sähköasemat sähköistyvät myös liikenteen osalta

Fingridin sähköasemia sähköistetään myös liikenteen osalta ja entistä useammin henkilökunnan ja palvelutoimittajien käytössä on sähköautojen latausmahdollisuus. Latausasemia tullaan asentamaan kaikille uusille sähköasemille ja myös osaan vanhoista asemista. Enersense on mukana hankkeessa latausasemien toimittajana.

”Haluamme omalta osaltamme edesauttaa matkaa kohti hiilineutraalia Suomea, minkä vuoksi Fingridin uusille sähköasemille asennetaan latausmahdollisuus henkilökunnan ja palvelutoimittajien käyttöön. Tämän lisäksi olemassa oleville sähköasemille toteutetaan ja on osittain jo toteutettu latauspisteet erillisen tarveharkinnan kautta”, kertoo Fingridin aluepäällikkö Jouko Loikala.

Enersense on toimittanut Elintan valmistamia 22 kW AC-latausasemia Fingridin sähköasemille ympäri Suomi. Latausasemia asennetaan kaikille uusille asemille aina kaksi kappaletta. Tämä mahdollistaa myös Enersensen omien, kenttä-

työssä käytettävien autojen sähköistämistä, sillä latausinfraa on saatavilla laajemmin.

”Nykyisten markkinoilta saatavien sähköpakettiautojen kanto- ja vetokyvyt ovat vielä hieman vajavaiset sähköasemilla tarvittavien työkalujen ja -koneiden kuljetukseen, ja vaikka ne olisivatkin riittävät, niin paino syö merkittävästi autojen toimintamatkaa edestakaisen matkan kulkemiseksi ilman välilatauksia. Kun sähköasemilla kuitenkin työskennellään useasti monta tuntia yhdellä käynnillä, niin tänä aikana ehtii saamaan akkuihin riittävästi varausta, mikä edistää myös raskaamalla kuormalla liikkuvan kaluston sähköistämistä”, kertoo Enersensen sähköisestä liikenteestä vastaava johtaja Topias Koskela.

Lokakuuhun mennessä Enersense oli toimittanut latausasemia seuraaville sähköasemille: Uusnivala, Hirvisuo, Kristenstad, Toivila, Korja, Imatra, Yllikkälä, Vuoksi, Tehtaanmäki, Pernoonkoski, Lavianvuori, Forssa, Hikiä, Orimattila, Multisilta ja Nurmijärvi.



**"Sopimus on meille merkittävä päätös aurinkovoimaloiden kunnossapidossa."**

# Päätös aurinkovoimaloiden kunnossapidossa

Enersense solmi keväällä Ilmatar Service Oy:n kanssa Joroisissa sijaitsevan 5 megawatin aurinkovoimalan kunnossapitosopimuksen.

"Sopimus on meille merkittävä päätös aurinkovoimaloiden kunnossapidossa. Meillä on vahvaa osaamista erilaisissa uusiutuvaan energiaan liittyvissä kunnossapitosopimuksissa ja tämä ensimmäinen aurinkovoimalan kunnossapitosopimus on luontevaa jatkumoa jo pitkään tehdyille laadukkaalle työlle vihreän energian parissa", toteaa Enersensen Topias Koskela.

Syksyllä Enersense solmi sopimuksen Helenin omistamien ja hallinnoimien aurinkovoimaloiden kunnossapitokumppanuudesta. Toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella varmistetaan Helenin aurinkovoimaloiden turvallinen toiminta ja häiriötön tuotanto.

Enersense on vahvasti mukana kehittämässä aurinkovoimaa Suomeen. Enersense panostaa kasvustrategiansa mukaisesti aurinkovoiman hankekehitykseen ja tuotantoon. Enersensen tavoitteena on kehittää ja omistaa aurinkovoimaloita ja tuottaa vihreää energiaa. Tavoitteenamme on rakentaa 100 MW aurinkoenergiaa vuoteen 2027 mennessä.

[Lue lisää Ilmattaren kunnossapitosopimuksesta →](#)

[Lue lisää Helenin kunnossapitokumppanuudesta →](#)



# Smart Industry

Smart Industry -liiketoiminnassa tarjoamme merituulivoimaratkaisuja sekä palveluita, jotka auttavat asiakkaitamme heidän tuotantolaitostensa käyttövarmuuden parantamisessa ja kunnossapidon tehostamisessa.

**SMART INDUSTRY -LIIKETOIMINNASSA** fokusalueitamme ovat käyttö- ja kunnossapitopalvelut, huoltokeskuspalvelut, vuosi-huollot sekä pintakäsittely, teräs- ja putkistotyöt. Liiketoimintaan kuuluu myös offshore-liiketoiminta, joka pitää sisällään merituulivoimajalustojen kokonaistoimituksia (EPC, engineering, procurement, construction), sekä muita suurten metallirakenteiden toimituksia teollisuuden ja rakentamissektorin tarpeisiin.

Smart Industry -liiketoiminta-alueella asiakkaitamme ovat muun muassa teollisuusyhtiöt, energiayhtiöt sekä telakkayhtiöt.

Olemme tuottaneet käyttö- ja kunnossapitopalveluja teollisuussektorille yli 20 vuoden ajan. Käyttö- ja kunnossapitopalveluja toteutetaan jatkuvana palveluna tai projektityönä. Pyrimme asiakkaan liikevaihtopotentialin kasvattamiseen maksimoimalla käytettävyyttä ja tuottavuutta. Enersense tarjoaa asiakkailleen vuosi- ja käynnin aikaiseen huoltoon liittyviä palveluja, jotka on myös mahdollista toteuttaa kokonaisvaltaisina projektitoimituksina, sisältäen muun muassa projekti- ja työnjohtohenkilöstön, suunnittelun, resursoinnin, toteutuksen ja raportoinnin tai pie-



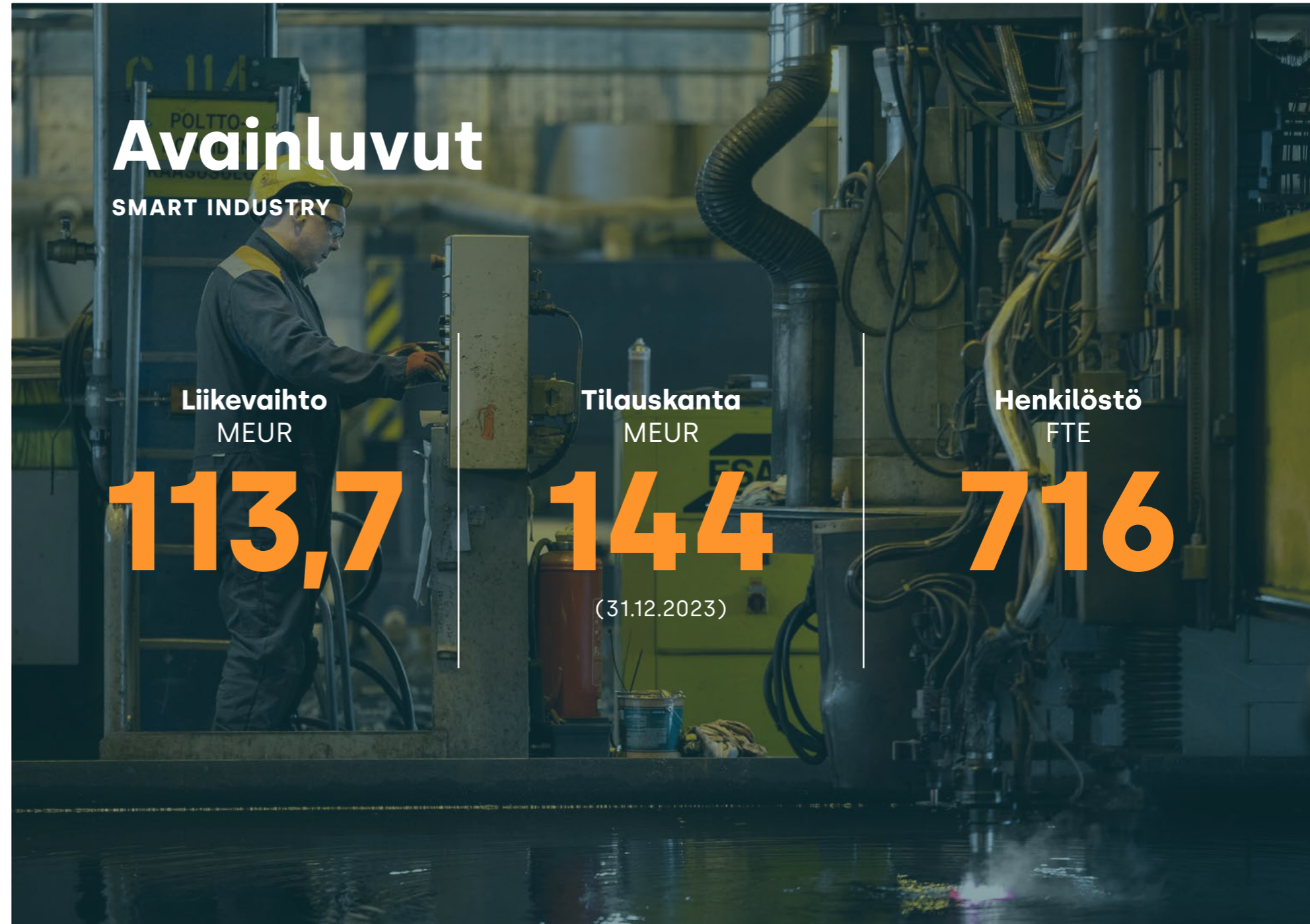
nemmät osa-alueet. Enersensellä on vahva osaaminen erilaisten teräsrakenteiden ja putkistojen valmistuksesta sekä asennuksesta teollisuuden ja meriteollisuuden projekteissa. Tarjoamme myös monipuolisia maalaus- ja pintakäsittelypalveluita kaikkien teollisuusalojen tarpeisiin.

**Fokusalueitamme ovat merituuli-voimaratkaisut, teollisuuden käyttö-, kunnossapito- ja huoltokeskuspalvelut, vuosihuollot sekä pintakäsittely, teräs- ja putkistotyöt.**

Huoltokeskus- ja konepajapalveluja tarjoamme laitetoimittajista riippumattomana ja joustavana ratkaisuna asiakkaidemme erilaisiin kunnossapitotarpeisiin. Tuotamme konepaja- ja huoltopalveluja eri teollisuuden aloille omissa huoltokeskuksissamme sekä asiakkaidemme tiloissa.

Enersensellä on pitkäaikainen kokemus sähkö-, kaukolämpö- ja kaukojäähdytyksen mittareiden asennuksesta, ylläpidosta ja huollosta. Kokonaisuudessa vastaamme asiakkaidemme energiamittareiden, modeemien ja niihin liitettävien päätelaitteiden vaihdosta ja järjestelmän ylläpidosta varmistaen tiedonsiirron asiakaskohdeesta etäluentaan. Lisäksi Smart Industry -segmentin resursointiliiketoiminta tuottaa monipuolisia ja joustavia henkilöstöratkaisuja kotimaisiin teollisuuden ja rakentamisen henkilöstötarpeisiin. Segmentti tukee kaikkien liiketoimintojemme resursointia.

Vuoden 2024 alussa Smart Industry -liiketoiminta-alueen nimi muutettiin muotoon Industry.



# Enersenselle avaus vihreään vetytalouteen

Enersense ja Q Power solmivat keväällä sopimuksen metanointilaitoksen reaktorimoduulien teräsrakenteiden toimittamisesta. Sopimus liittyy Q Powerin P2X Solutionsille Harjavaltaan toimittamaan synteettisen metaanin tuotantolaitokseen, joka rakentuu vihreän vedyn tuotantolaitoksen yhteyteen. P2X:n vihreän vedyn ja synteettisen metaanin tuotantolaitokset ovat edelläkävijöitä suomalaisessa vetytaloudessa ja synteettisten polttoaineiden tuotannossa.

Valmistuessaan Suomen ensimmäinen vihreän vedyn tuotantolaitos tuottaa vihreää vetyä muun muassa teollisuuden tarpeisiin uusiutuvalla energialla tuotetulla sähköllä. Rakenteilla olevan tuotantolaitoksen kapasiteetti on 20 megawattia, ja sen sivuvirtoina syntyy teollisuuden tarvitsemää happea ja lämpöenergiaa. Loppuvuodesta solmitun sopimuksen mukaan P2X tulee toimittamaan vihreää vetyä Danisco Sweetenersin Kotkan tehtaalle ksylytolin valmistamiseen. Vihreän vedyn valmistus Harjavallan tehtaalla alkaa vuoden 2024 aikana.

Osa Harjavallassa kestävästi tuotetusta vedystä jalostetaan synteettiseksi metaaniksi Q Powerin toimittamassa metanointilaitoksessa. Metanointilaitoksen moduulirakenteet valmistetaan Enersensen Mäntyluodon tuotantotiloissa.

Kesällä Enersense solmi laitoksen rakennuttajan P2X:n kanssa myös laite- ja putkistoasennussopimuksen. Työt työmaalla aloitettiin heinäkuussa 2023 ja noin puolet komponenteista oli syksyllä 2023 jo asennettu, mukaan lukien valtavat vedyn ja hapen varastointisäiliöt.

”Tämä on ensimmäinen teollisen mittakaavan projekti vihreään vetyyn liittyen Suomessa ja tulemme hyödyntämään tästä saatua tietotaitoa ja referenssiä myös tulevissa vihreään vetyyn liittyvissä teollisuusprojekteissa Suomessa ja Pohjoismaissa”, toteaa Enersense Works Oy:n operatiivinen johtaja Mikko Lampinen.

Enersense omistaa 18,5 prosenttia P2X Solutionsista. P2X:n kautta Enersense on mukana raskaan liikenteen päästöjen vähentämisessä vedyn ja synteettisten polttoaineiden avulla sekä mahdollistamassa vihreän vedyn luomia energian varastointimahdollisuuksia.

[Lue lisää moduulirakenteiden toimituksesta →](#)

[Lue lisää laite- ja putkistourakasta →](#)

[Lue lisää vedyn tuotantolaitoksen rakentumisen etenemisestä →](#)

[Lue lisää vihreän vedyn toimittamisesta Danisco Sweetenersille →](#)

# Olemme mukana kansainvälisessä merituulivoiman osaamis- ja operointikeskittymässä

Enersense on mukana merituulivoiman ympärille perustuvassa kansainvälisessä osaamis- ja operointikeskittymässä, jota Porin kaupunki on alkanut rakentaa. Hankkeen ohjausryhmässä on edustus Porin kaupungin, sataman sekä kaupungin omistaman Suisto Kiinteistöjen lisäksi Suomen Hyötytuulella, Enersensellä sekä sataman logistiikkapalveluja tarjoavalla hollantilaisella Olmarilla. Osaamiskeskukseen tavoitellaan lisäksi merituulivoiman kansainvälisiä teknologia- ja palvelutoimittajia.

"Selkämeren alue on kansainvälisestikin yksi otollisimpia seutuja merituulivoimaloiden rakentamiselle: 400 kilometrin säteellä Porista on julkistettu Suomessa ja Ruotsissa yhteensä 15 isompaa voimalahanketta. Osaamiskeskittymä tukee Enersensen kasvutavoitteita ja mahdollistaa entistä paremmin Enersensen EPCI-toimittajan roolin merituulivoimahankkeissa. Enersensen merituulivoimaosaamisella ja 50 000 m<sup>2</sup> tuotantotiloillamme Porin Mäntyluodossa on merkittävä rooli osaamiskeskittymän rakentumisessa, ja uskomme, että eri toimijoiden välinen yhteistyö tuo merkittäviä synergiaetuja", toteaa Jaakko Leivo, liiketoimintajohtaja, Smart Industry.

"Enersensen merituulivoimaosaamisella ja tuotantotiloillamme Porin Mäntyluodossa on merkittävä rooli osaamiskeskittymän rakentumisessa."

# Connectivity

Connectivity-liiketoiminnassa palvelemme asiakkaitamme toimittamalla mobiiliverkon ja kiinteän verkon palveluita sekä varmistamalla niiden toimivuuden.

**CONNECTIVITY-LIIKETOIMINNASSA** olemme mukana tietoliikenneverkkojen kaikissa elinkaaren vaiheissa ja toimitamme kiinteiden ja langattomien tietoliikenneverkkojen sekä infrastruktuurin ja kiinteistöjen tietoliikenneverkkojen suunnitteluun, rakentamiseen, ylläpitoon ja viankorjaukseen liittyviä palveluita.

Tarjoamme mobiiliverkkojen ja kiinteiden verkkojen rakentamiseen ja muutostöihin sekä laiterakentamiseen suunnittelu- ja asiantuntijapalvelua osana Enersensen avaimet käteen -toimitusprojekteja sekä erillispalveluna. Suunnittelemme mobiiliverkkoja eri tekniikoilla 2G-verkoista 5G-verkkoihin. Suunnittelutyö voidaan tehdä joko uudisrakentamista tai verkon muutostöitä ja modernisointeja varten. Mobiiliverkkojen suunnittelupalveluihin voidaan sisällyttää myös kuuluvuuskartoitus ja tukiasemien luvitus.

Kiinteän verkon suunnittelupalvelut ovat pääosin kuituverkon suunnittelua joko uusien alueiden kuiduttamiseksi, vanhan kupari-kaapeloinnin korvaamiseksi kuitukaapeloinnilla tai olemassa olevan kuituverkon modernisointeja ja muutostöitä varten. Suunnittelutyöt kattavat suunnittelutyön yksittäisistä kohteista aina valtakunnallisiin suunnitteluprojekteihin, joissa on useita kohteita ja/tai suunniteltavat alueet ovat laajoja.



Rakennamme myös modernin yhteiskunnan toiminnan edellyttämiä tietoliikenneyhteyksiä koko Suomen alueella. Toteutamme vuosittain yhteensä noin 6 000 erikokoista mobiili- ja kiinteän verkon rakentamisprojektiä, sisältäen myös suunnittelu- ja dokumentointipalvelut. Lisäksi rakennuspalveluihin kuuluu telematiikkaan liittyvä rakentaminen, kuten valvontajärjestelmälaitteiden asennustyöt ja järjestelmän vaatimat kaapelointityöt.

**Olemme mukana tietoliikenneverkkojen kaikissa elinkaaren vaiheissa ja toimitamme kiinteiden ja langattomien tietoliikenneverkkojen suunnitteluun, rakentamiseen, ylläpitoon ja viankorjaukseen liittyviä palveluita.**

Toteutamme asiakkaidemme edustajana vuosittain noin 100 000 liittymä- ja laiteasennustyötä loppuasiakkaille yrityksissä ja kuluttajakodeissa ympäri Suomen. Enersensen henkilöstöllä on myös valmiudet työskennellä paikoissa, joissa toiminnalle on asetettu erityisiä vaatimuksia. Tällaisia ovat esimerkiksi rautatieympäristö, työskentely mastoissa sekä sähköasemilla, joilla toimiminen edellyttää myös pidempiaikaista tuntemusta ympäristöstä ja alueen toiminnasta.

Lisäksi ylläpito-organisaatiomme tarjoaa tietoliikenneverkon ennakoidun huollon palvelut, vuosihuollot sekä viankorjauspalvelut ympäri Suomen koko tietoliikenneverkon elinkaaren hallinnassa. Tietoverkon toimintavarmuudesta huolehtimisen lisäksi tarjoamme huolto- ja ylläpitopalveluja telematiikkaan.

# Avainluvut

CONNECTIVITY

Liikevaihto  
MEUR

57,8

Tilaukanta  
MEUR

128

(31.12.2023)

Henkilöstö  
FTE

355

# Rakennamme Valoolle valokuituverkkoa

Enersense ja suomalainen valokuituyhtiö Valoo allekirjoittivat tammikuussa sopimuksen valokuituverkon (FTTH = Fiber to the Home) rakentamisesta avaimet käteen -periaatteella. Sopimus on osa Valoon mittavia valokuituverkkojen rakentamishankkeita eri puolella Suomea. Enersense vastaa kokonaistoimituksesta, joka koostuu projektinjohdosta, verkon suunnittelusta, rakentamisesta ja dokumentoinnista. Rakentaminen painottuu alkuvaiheessa vahvasti Kaakkois-Suomeen Lappeenrannan, Kotkan ja Haminan alueelle.

"Jatkamme pitkäjänteisiä investointejamme suomalaisen tiedonsiirron varmuuteen, turvallisuuteen ja kestävyYTEEN. Yhteistyö Enersensen kanssa tukee meitä pääsemään tavoitteeseemme rakentaa tulevaisuuden Suomea kestäväälle pohjalle. Tämän sopimuksen myötä urakointisopimuksemme kokonaisarvo nousee yli 300 miljoonan euron", toteaa Valoon toimitusjohtaja Tommi Linna.

"Kiitämme Valoota luottamuksesta Enersensen FTTH-palveluita kohtaan. Nopeilla tietoliikenneyhteyksillä on merkittävä rooli energiamurroksen tarvitseman jatkuvasti kasvavan datasiirron mahdollistamisessa. Valokuituverkon siirtokapasiteetti on korkea ja valokuituverkko on pitkäikäinen ja energiatehokas vaihtoehto datan siirtämiseen. Nyt saatu sopimus on jälleen osoitus Connectivity-liiketoiminta-alueemme vahvasta osaamisesta tietoliikenneverkkojen toteuttajana", toteaa Enersensen toimitusjohtaja Jussi Holopainen.

[Lue lisää verkkosivuiltamme →](#)





**Sopimus on jatkoa yhtiöiden pitkään jatkuneelle yhteistyölle.**

# Tuotamme tietoliikenneverkon kenttäpalveluita Telialle

Enersense ja Telia Finland allekirjoittivat kesällä yhden vuoden jatkosopimuksen tietoliikenneverkon kenttäpalveluiden tuottamisesta.

Sopimus pitää sisällään mobiiliverkon ja kiinteän verkon rakentamispalvelut, asiakastoimitus- ja viankorjauspalveluita sekä ennakoivan huollon palveluita Suomessa. Sopimus on jatkoa yhtiöiden pitkään jatkuneelle yhteistyölle ja sen sisältö vastaa laajuudeltaan yhtiöiden aikaisempaa kenttäpalveluiden puitesopimusta. Uusi sopimuskausi alkaa 1.4.2024.

"Yhteistyö Telian kanssa on meille erittäin tärkeä asia. Jatkosopimus kattaa lähes kaikki tarjoamamme palvelut ja on laajuudeltaan yksi suurimmista Connectivityssä. Olemme iloisia siitä, että voimme jatkaa yhteistä kehitystyötä, jossa näemme merkittävää potentiaalia koko alan palveluiden tuottamiseen tulevaisuudessa. Haluan kiittää sekä Teliaa että omaa henkilökuntaamme laadukkaasta ja eteenpäin katsovasta työstä", toteaa Connectivity-liiketoiminta-alueen toimialajohtaja Miika Erola.

[Lue lisää verkkosivuiltamme](#) →

# Enersensen tietoliikenneasentajat tähdittivät turvaverkonrakentajat-kampanjaa

Enersensen Connectivity-liiketoiminnassa työskentelevät tietoliikenneasentajat Jussi Ala-Koukkari ja Timo Ahonen esiintyivät asiakkaamme Telian kanssa yhteistyössä toteutetussa turvaverkonrakentajat-videosarjassa, joka pyöri Enersensen ja Telian sosiaalisen median kanavissa sekä televisiomainoksina vuoden aikana.

Turvaverkonrakentajat-konsepti aloitettiin kesällä 2023 ja sitä jatkettiin syksyllä uusien videoiden merkeissä esimerkiksi Digiturvallisuusviikolla. Telian koordinoi-

massa sarjassa Enersensen asentajat kuvasivat omaa työtään muun muassa 5G-mastoissa esimerkiksi Lauhanvuoren kansallispuiston 60 metrin korkuisessa tornissa. Videoilla kerrottiin muun muassa sään vaikutuksesta mastossa työskentelyyn ja esiteltiin turvavaljaita ja 5G-teknologiaa.

Konsepti sai erinomaisen vastaanoton, ja kuvauksia on tarkoitus jatkaa vuonna 2024.







# International Operations

International Operations -liiketoiminta käsittää kansainväliset toimintomme pääasiassa Virossa, Latviassa ja Liettuassa.

**INTERNATIONAL OPERATIONS -LIIKETOIMINNASSA** palvelumme käsittävät muun muassa voimansiirtoverkkojen, tietoliikenneverkkojen ja sähköasemien sekä tuulivoimapuistojen suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon sekä resurssi- ja urakointipalvelut.

Toimimme Virossa konserniyhtiöidemme Enersense AS:n ja Empower 4Wind OÜ:n välityksellä, Latviassa konserniyhtiömme Enersense SIA:n välityksellä ja Liettuassa konserniyhtiömme Enersense UAB:n välityksellä.

Baltiassa tarjoamme asiakkaillemme korkeajännitteisten ilma-johtojen kunnossapitoon liittyviä palveluja ja avaimet käteen -hankkeita, jakeluverkkojen ylläpito- ja avaimet käteen -hankkeita, sähköasemien kunnossapito- ja avaimet käteen -hankkeita, suunnittelu- ja asiantuntijapalveluita verkkoyhtiöille ja teollisuusasiakkaille, tuulipuiston infrastruktuurin ylläpito-, korjaus- ja rakentamispalveluja sekä tuulipuistojen varaosavarantojen hallintaan liittyviä palveluja, mobiiliverkon tukiasemien suunnittelu- ja rakentamispalveluja sekä FOC- ja mobiiliverkkojen asennus- ja ylläpito-palveluja.

International Operations -liiketoiminta-alueella asiakkaitamme ovat muun muassa kansainväliset sähkö- ja energiayhtiöt, tuuli-voimayhtiöt, teollisuusyritykset, tietoliikenneyritykset, kunnat ja rautatieyhtiöt. Rakentamiseen sekä resurssi- ja urakointipalveluihin liittyvät sopimukset ovat pääasiassa yksittäisiä urakka- ja projektisopimuksia, kun taas kunnossapitoon liittyy myös toistaiseksi voimassa olevia tai määräajaksi solmittuja jatkuvia palvelusopimuksia.

**Kansainväliset palvelumme käsittävät muun muassa voimansiirtoverkkojen, tietoliikenneverkkojen ja sähköasemien sekä tuulivoimapuistojen suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon sekä resurssi- ja urakointipalvelut.**

Vuoden 2024 alussa International Operations ja Power -liiketoiminta-alueet yhdistettiin yhdeksi liiketoiminta-alueeksi Poweriksi.

# Avainluvut

INTERNATIONAL OPERATIONS

Liikevaihto  
MEUR

104,2

Tilaukanta  
MEUR

98

(31.12.2023)

Henkilöstö  
FTE

609

# Ensimmäinen akkuvarastojen kunnossapitosopimus Liettuassa

Enersens International Operations -liiketoimintaan kuuluva liettualainen tytäryhtiö Enersense UAB ja sähkövarastoratkaisuja toimittava Fluence Energy GmbH allekirjoittivat elokuussa sopimuksen koskien akkuvarastojen huoltoa ja kunnossapitoa Alytyksen, Vilnan, Utenan ja Šiauliain alueilla. Akkuvarastojen kapasiteetti on yhteensä 200 MWh, ja kokonaisuus on ensimmäinen laatuaan Liettuassa.

Energy cells UAB, jolle Fluence Energy toimitti sähkövaraston, ylläpitää ja operoi sähkövarastoja Liettuassa. Uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian integrointiin käytetään akkuvarastoa, joka tarjoaa nopeaa sähköverkon säätöreserviä. Tällä osaltaan turvataan Liettuan sähköjärjestelmän käytövarmuutta siihen saakka, kunnes se synkronoidaan Manner-Euroopan sähköverkkojen (KET) kanssa.

Sopimus on jatkoa Enersensin ja Fluence Energyn hyvälle yhteistyölle Suomessa.

”Olemme iloisia, että Fluence Energy GmbH valitsi meidät kumppanikseen ja nyt allekirjoitettu sopimus on meille tärkeä päänavaus Liettuan sähkövarastointimarkkinoilla. Energiaomavarainen Eurooppa tarvitsee tällaisia hankkeita, ja on hienoa olla mukana tässä”, sanoo Enersensin Liettuan maajohtaja Artūras Lapinskas.

[Lue lisää verkkosivuiltamme →](#)



# Mustvee-Paide-voimajohdon rakentaminen vahvistaa merkittävästi Viron perusyhteyksiä.

## Uudistamme Mustvee-Paide-voimajohtoa Virossa

Enersensen virolainen tytäryhtiö Enersense AS allekirjoitti alkuvuodesta sopimuksen Viron sähkösiirron kantaverkkoa ylläpitävän AS Eleringin kanssa. Sopimus koskee Mustveen ja Paiden sähköasemien välisen 330 kV:n voimajohdon uudistamista sekä Mustveen ja Kantkylan sähköasemien välisen 110 kV voimajohdon rakentamista. Enersense AS ja integroitujen verkkojen suunnitteluun, rakentamiseen ja ylläpitoon erikoistunut Leonhard Weiss OÜ vastaavat yhdessä hankkeen toteutuksesta.

Projekti sisältää valmistelu- ja suunnittelutyöt, vanhan olemassa olevan voimajohdon purkamisen sekä 90 kilometriä pitkän kokonaan uuden 330 kV ja 110 kV voimajohdon rakentamisen. Projektin odotetaan valmistuvan viimeistään heinäkuussa 2025.

"Enersensellä on kymmenien vuosien kokemus voimajohtojen rakentamisesta. On hienoa, että osaamistamme arvostetaan, ja pääsemme toteuttamaan vaativia projekteja ja toimimaan vastuullisena kumppanina asiakkaillemme. Nyt solmittu sopimus on meille merkittävä ja se vahvistaa asemaamme Baltian markkinassa", kertoo Enersense International Oyj:n toimitusjohtaja Jussi Holopainen.

Mustveen ja Paiden sähköaseman välisen voimajohdon uudistaminen on tärkeä osa kokonaisu-hanketta, jossa Itämeren alueen sähköverkkoja liitetään Manner-Euroopan sähköverkkoon. Mustvee ja Paide voimajohdon rakentaminen vahvistaa merkittävästi Viron perusyhteyksiä.

[Lue lisää verkkosivuiltamme](#) →

# Vastuullisuus

<b>KASVAMME VASTUULLISESTI</b> .....	<b>46</b>	<b>KESTÄVÄ LIIKETOIMINTA</b> .....	<b>63</b>
Vastuullisuuden johtaminen .....	47	Tuemme EU:n vihreän siirtymän tavoitteita .....	64
Olennaisimmat toimintaamme ohjaavat vastuullisuusteemat .....	50	Vastuullisuus toimitusketjussa .....	67
<b>KESTÄVÄ TYÖ</b> .....	<b>51</b>	Nettovaikutusanalyysi .....	69
Henkilöstö ja yhteinen työkuultuuri .....	53	Taloudelliset vaikutukset .....	71
Työturvallisuus .....	55	Verojalanjälki .....	72
Työhyvinvointi ja työkyky .....	58	Lahjonnan ja korruption torjunta .....	73
Osaaminen ja työssä kehittyminen .....	61	<b>YMPÄRISTÖVASTUU</b> .....	<b>74</b>
Ihmisoikeuksien kunnioittaminen .....	62	Kasvihuonekaasupäästöt ja energiankulutus .....	76





# Kasvamme vastuullisesti

Enersensen strategian ja vastuullisen ajattelun taustalla ovat yhteiset arvomme: *ole rohkea, kasva vastuullisesti, yhdessä.*

**VASTUULLISUUS ON** osa Enersensen strategiaa, joka tukee meillä olevaa yhteiskunnan energiamurrosta. Tavoitteenamme on kasvattaa EU:n ympäristöluokittelun piirissä olevien toimintojen osuutta liikevaihdostamme 65–70 prosenttiin vuonna 2027.

Vastuullisuustyömme keskiössä ovat:

- **kestävä työ** – työturvallisuus ja muut henkilöstöasiat omassa toiminnassa
- **kestävä liiketoiminta** – energiamurroksen toteuttaminen auttamalla asiakkaita kestävän energiajärjestelmän rakentamisessa ja uusiutuvien energiamuotojen tuotannon edistämässä osana vastuullisesti toimivaa arvoketjua
- **ympäristövastuu** – kasvihuonekaasupäästöt omassa toiminnassa ja arvoketjussa.

## Vastuullisuustyötä kehitettiin yhdessä

Vuonna 2023 kehitimme Enersensen vastuullisuustyötä monin keinoin yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Laskimme ensimmäistä kertaa konsernin GHG-protokollan mukaiset suorat ja ostoenergian epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt vuodelta 2023. Loppuvuodesta 2023 käynnistimme myös arvoketjun muiden epäsuorien päästöjen laskennan, joka valmistuu vuoden 2024 aikana. Vuoden lopulla lähetimme sitoutumiskirjeemme Science Based

Targets -järjestölle (SBTi) asettaaksemme tieteeseen perustuvat lähiajan päästövähennystavoitteet. Päästövähennystavoitteet tullaan määrittelemään SBTi:n aikataulun mukaisesti kahden vuoden kuluessa sitoumuksen jättämisestä. Uusille tavoitteille haetaan SBT-järjestön hyväksyntä ja ne tulevat koskemaan sekä Enersensen omaa toimintaa että koko toimitusketjua.

Kehitimme edelleen myös henkilöstömme eteen tehtyä työtä ja vuoden aikana keskityimme kehittämään ja jalkauttamaan Enersensen strategiaa, yhteisiä toimintatapoja sekä arvoja. Uudistimme Enersensen henkilöstötutkimuksen, jotta henkilöstön palautetta pystytään keräämään aiempaa ketterämmin, hyödyntämään tuloksia kehittämistyössä sekä johtamaan tiedolla. Vuoden 2023 aikana otimme käyttöön myös uuden, yhteisen HR-järjestelmän tukemaan avointa ja läpinäkyvää, yhtenäistä tapaa toimia.

Laajensimme ja yhtenäistimme edelleen ympäristö-, työterveys- ja turvallisuus- sekä laatu- ja laatujärjestelmien sertifiointiprosesseja ja vuonna 2023 liikevaihdolla mitattuna 95 (93\*) % Enersensen toiminnasta kuului ISO 14001:2015-, ISO 45001:2018- sekä ISO 9001:2015-sertifikaattien piiriin.

\*) Enersensen liikevaihdon kirjaamisperusteita muutettiin vuonna 2023. Vuoden 2022 vertailutiedon laskemisessa käytetty liikevaihto on korjattu vastaavasti.

# Vastuullisuuden johtaminen

## Vastuut ja hallinnointi

Vastuullisuus on osa Enersensen strategiaa. Enersensen hallitus hyväksyy yhtiön strategian ja sillä on korkein vastuu Enersensen vastuullisuuden johtamisesta. Hallitus käsittelee ja seuraa vastuullisuuteen liittyviä asioita osana strategia- ja raportointiprosesseja, ja päättää yhtiön pitkän aikavälin strategisista ja taloudellisista tavoitteista. Enersensen johtoryhmä toimitusjohtajan johdolla vastaa vastuullisuuden operatiivisesta johtamisesta, vuositavoitteiden asettamisesta ja integroimisesta osaksi toimintaa.

## Toimintaamme ohjaavat periaatteet

Noudatamme kaikessa toiminnassamme soveltuvaa lainsäädäntöä, määräyksiä ja viranomaisvaatimuksia. Otamme liiketoiminnassamme huomioon korkeimmat kansainväliset sopimukset sekä eettiset vaatimukset, joista keskeisimmät ovat:

- YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia ohjaavat periaatteet
- ILO:n perussopimus työelämän perusoikeuksista
- OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille.

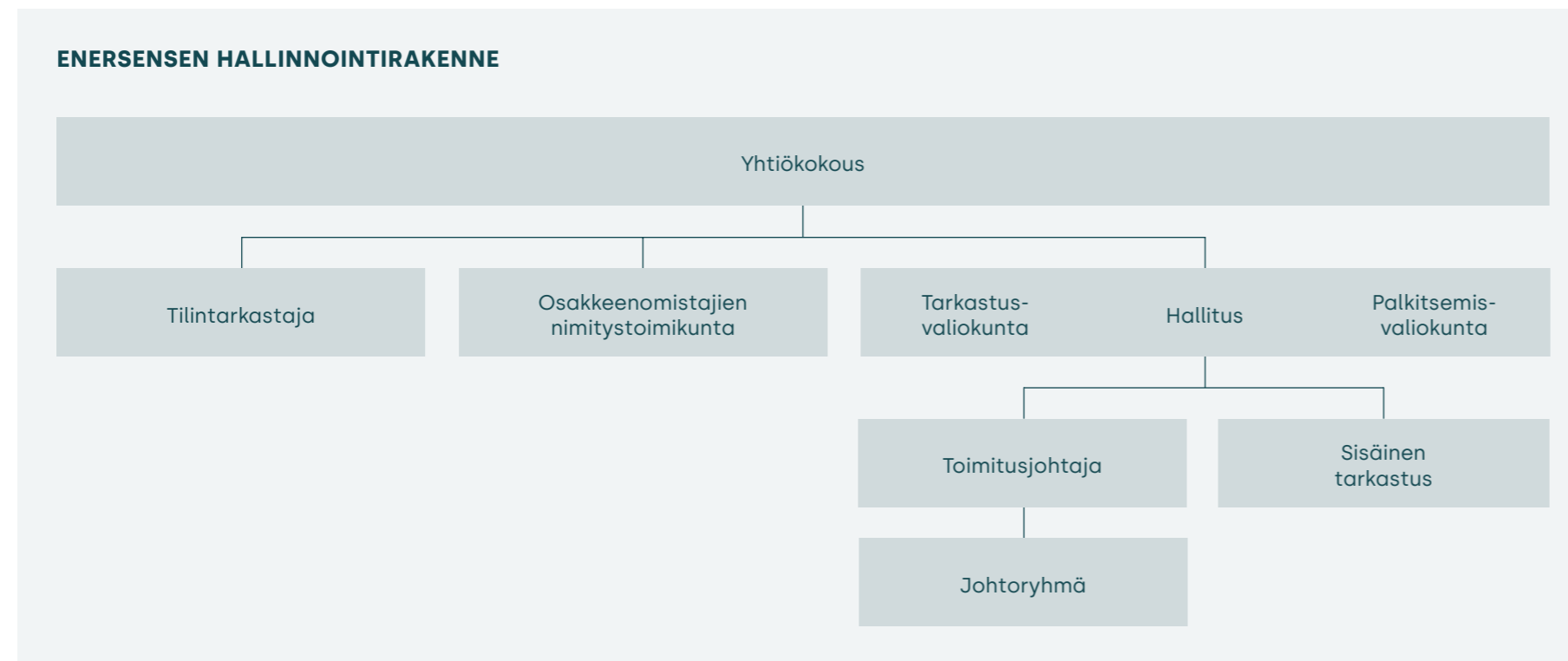
Toimintakulttuurimme pohjautuu arvoihimme:

- Ole rohkea
- Kasva vastuullisesti
- Yhdessä

Arvojemme lisäksi toimintaamme ohjaavat Enersensen vastuullisen toimintatavan ohje (Code of Conduct) ja toimittajien vastuullisen toimintatavan ohje (Supplier Code of Conduct), joiden lisäksi Enersensen keskeisimmät vastuullisuustyötä ohjaavat toimintaperiaatteet ja politiikat ovat riskienhallintapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, työterveys- ja turvallisuuspolitiikka, kilpailuoikeudellinen politiikka, hankintapolitiikka sekä ympäristöpolitiikka.

Hallitus hyväksyy vastuullisen toimintatavan ohjeen sekä koko konserniin soveltuvat periaatteelliset muut ohjeistukset (politiikat). Konsernin johtoryhmä hyväksyy koko konserniin soveltuvat tiettyä toimintatapaa koskevat sisäiset ohjeet ja politiikat. Olemme myös vahvistaneet toimittajiamme koskevan ja heitä velvoittavan vastuullisen toimintatavan ohjeen.

Vastuullisen toimintatavan ohjeessa määritetään ne yhteiset periaatteet, joita Enersensen työntekijöiden ja johdon tulee noudattaa jokapäiväisessä toiminnassaan. Ohje määrittää lähestymistapamme eettisiin liiketoimintatapoihin, ihmis- ja työoikeuksiin sekä ympäristöarvoihin. Yhteisesti sovitulla toimintaperiaatteilla edistämme tuloksellista liiketoimintaa ja vastuullisuuden ja rehellisyyden kulttuuria, ehkäisemme lainvastaista ja epäeettistä menettelyä sekä vahvistamme sidosryhmien luottamusta. Jokainen Enersensen työntekijä on vastuussa siitä, että hän perehtyy



ohjeeseen ja noudattaa sitä. Jokaisen uuden työntekijän tulee suorittaa vastuullisen toimintatavan ohjeeseen liittyvä verkko-kurssi työsuhteen alkaessa.

Edellytämme, että kaikki toimittajamme noudattavat hyvää liiketapaa ja sitoutuvat noudattamaan Enersensen kulloinkin voimassa olevaa toimittajien vastuullisen toimintatavan ohjetta. Toimittajien ohje määrittää Enersensen yhteiset, sen arvoihin perustuvat hyvät liiketavat, ja sisältää määräykset muun muassa lakien ja sääntöjen noudattamisesta, reilusta kilpailusta, lahjonnan ja korruption kiellosta, ihmis- ja työoikeuksien kunnioittamisesta sekä ympäristöasioista. Toimittajan on myös varmistettava, että sen omat toimittajat ja alihankkijat noudattavat Enersensen toimittajien ohjetta tai toimittajan omia vastaavia toimintatavan ohjeita toimittaessaan tuotteita tai palveluita Enersenselle. Valvomme ohjeen noudattamista ja auditoimme toimittajiamme priorisoidun auditointisuunnitelman mukaisesti.

Edistämme työntekijöiden tietoisuuden lisäämistä kilpailulainsäädännön noudattamisen tärkeydestä ja koulutamme yhtiön johtoa ja muita avainryhmiä tähän liittyen. Edistämme tietoisuutta kilpailulainsäädännön noudattamisen tärkeydestä muun muassa seuraavasti:

- Enersense on vuonna 2023 päivittänyt erillisen toimitusjohtajan hyväksymän kilpailuoikeuspolitiikan.
- Oikeudenmukaisen kilpailun ja kilpailulainsäädännön noudattamisen tärkeys on aiheena nostettu esiin sekä yhtiön vastuullisen toimintatavan ohjeissa että Enersensen toimittajien vastuullisen toimintatavan ohjeissa. Pyrimme kaikin tavoin lisäämään työntekijöidemme tietoisuutta aiheesta.

Enersense viestii kilpailuoikeuspolitiikkaa yhdessä muiden yhtiön politiikkojen kanssa ja se on saatavilla intranet-sivuillamme keskitetysti muiden politiikkojen kanssa. Enersensellä on myös kilpailu-

oikeuskoulutus, jota yhtiön lakiosasto kouluttaa säännöllisesti yhdessä liiketoimintojen kanssa sovitulle kohderyhmälle.

Yritystä itsessään tai ketään yrityksen johtoon kuuluvaa (mukaan lukien tytäryhtiöiden ylin johto) ei ole tuomittu kilpailulainsäädännön rikkomisesta.

### **Enersensen johtamisjärjestelmä**

Vastuullisen toimintatavan ohjeen ja vastuullisen toimintakulttuurin toteutumista tukee Enersensen johtamisjärjestelmä, joka perustuu sertifioituihin ympäristöjohtamisen (ISO 14001:2015), työterveyden- ja turvallisuuden (ISO 45001:2018) sekä laadunhallinnan (ISO 9001:2015) standardeihin. Johtamisjärjestelmä on se tapa, jolla johdamme, ohjaamme ja jatkuvasti parannamme liiketoimintaamme liittyviä eri osia saavuttaaksemme tavoitteemme. Se koostuu politiikoista, prosesseista ja toimintatavoista, käytännössä yhteisesti sovitusta toimintatavoistamme.

Vuoden 2023 aikana yhtenäistimme edelleen ympäristö-, työterveys- ja turvallisuus- sekä laatujohtamisen sertifiointiprosesseja, ja saman sertifikaatin alle on nyt yhdistetty kaikki Suomen ja Viron sertifioidut toiminnot. Myös aiemmin sertifioitujen yhtiöiden uudet toiminnot otettiin mukaan sertifioinnin laajuuteen. Vuoden 2024 aikana tarkastelemme mahdollisuuksia vielä toistaiseksi erikseen sertifioitujen ja sertifioimattomien yhtiöiden yhdistämiseksi samaan prosessiin.

Liikevaihdolla mitattuna 95 (93<sup>\*)</sup>) prosenttia Enersensen toiminnasta kuului ISO 14001:2015-, ISO 45001:2018- sekä ISO 9001:2015-sertifikaattien piiriin vuonna 2023.

\*) Enersensen liikevaihdon kirjaamisperusteita muutettiin vuonna 2023. Vuoden 2022 vertailutiedon laskemisessa käytetty liikevaihto on korjattu vastaavasti.





Vuonna 2023  
liityimme Sähköinen  
liikenne ry:n  
sekä Euroopan  
tuulivoimayhdistys  
WindEuropen  
jäseneksi.

## Sidosryhmäyhteistyötä syvennetään keskeisillä toimialoilla

Vuonna 2023 Enersense liittyi Sähköinen liikenne ry:n sekä Euroopan tuulivoimayhdistys WindEuropen jäseneksi.

Sähköinen liikenne ry on sähköisen liikenteen toimialayhteisö ja sen tarkoituksena on edustaa yhteisönsä kuuluvia yrityksiä, sekä valvoa niiden yhteisiä etuja. Yhdistyksen keskeisiä tavoitteita ovat muun muassa puhtaampi kaupunkiliikenne, älykäs ja energiajärjestelmä tukeva sähköautojen lataus, sekä hiiletön ja päästötön henkilöliikenne vuoteen 2045 mennessä.

Euroopan tuulivoimayhdistys WindEuropen tarkoituksena on toimia tuulivoima-alan äänenä ja edistää tuulivoimasektorin etuja sekä tuulivoimatuotantoa ympäri Euroopan. Enersense on myös Suomessa tuulivoimaa turvaamaan ja edistämään pyrkivän Suomen Tuulivoimayhdistys ry:n jäsen, jonka hallitukseen valittiin huhtikuussa 2023 Enersensen Renewable Energy -yksikön toimialajohtaja Sirpa Smids. Varajäsenenä hallitukseen valittiin Enersensen tuulivoimakehityksen toimialajohtaja Lauri Lammivaara.

[Lue lisää Sähköinen liikenne ry:n jäsenyydestä →](#)

[Lue lisää WindEuropen jäsenyydestä →](#)

[Lue lisää Enersensen jäsenyydestä Suomen tuulivoimayhdistyksen hallituksessa →](#)

# Oleellisimmat toimintaamme ohjaavat vastuullisuusteemat

**VASTUULLISUUSTYÖMME KESKIÖSSÄ** ovat kestävä työ, kestävä liiketoiminta ja ympäristövastuu. Näihin sisältyvät työturvallisuus ja muut henkilöstöasiat omassa toiminnassamme, energiamurroksen toteuttaminen auttamalla asiakkaitamme kestävän energijärjestelmän rakentamisessa ja uusiutuvien energiamuotojen tuotannon edistämisessä osana vastuullisesti toimivaa arvoketjua sekä ympäristövastuun osalta kasvihuonekaasupäästöt omassa toiminnassamme ja arvoketjussamme.

Olellaisten sisäisten vastuullisuusteemojen lisäksi olemme toiminnassamme sitoutuneet edistämään YK:n kestävän kehityksen tavoitteita 7, 8, 9, 11 ja 13.

## Liiketoimintamme edistää YK:n kestävän kehityksen tavoitteita

Teknologiayritys Upright Projectin toteuttama analyysi kuvaa, miten hyvin Enersensen liiketoiminta edistää YK:n kestävän kehityksen tavoitteita. Analyysi perustuu yksittäisten tuotteidemme ja palveluidemme vaikutuksiin kuhunkin YK:n kestävän kehityksen tavoitteeseen liittyen. Tulosten valossa etenkin tavoitteet 7, 8 ja 9 linjautuvat erityisen hyvin liiketoimintamme kanssa.

Analyysin Enersensen toiminnan yhteensopivuudesta YK:n tavoitteiden kanssa toteutti teknologiayritys Upright Project tammikuussa 2024. Analyysi perustuu yksittäisten tuotteidemme ja palveluidemme vaikutuksiin kuhunkin 17 YK:n kestävän kehityksen tavoitteeseen ja niiden 169 alatavoitteisiin liittyen. Alatavoitteista on huomioitu erityisesti yrityksiin sovellettavissa olevat tavoitteet. Menetelmässä tuotteet ja palvelut luokitellaan tavoitteeseen negatiivisesti vaikuttaviin, neutraaleihin sekä tavoitteeseen positiivisesti vaikuttaviin.

Edistämme tavoitetta 7 kehittämällä uusiutuvan energian hankkeita, ja tavoitteenamme on myös omistaa ja tuottaa uusiutuvaa energiaa. Tavoitetta 8 edistämme kunnianhimoisilla kasvu- ja kannattavuustavoitteillamme ja kasvatamme EU:n ympäristöluokituksen piiriin kuuluvan liiketoiminnan osuutta liikevaihdostamme. Monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja osallistaminen ovat tärkeä osa johtamistamme ja eettisiä periaatteitamme. Edistämme tavoitetta 9 rakentamalla kestävää energijärjestelmää ja edistämällä uusiutuvien energiamuotojen tuotantoa sekä innovatiivisia ratkaisuja erityisesti sähköautojen latausinfraan sekä merituuli-voimajalustoihin liittyen.

Tavoitetta 11 edistämme varmistamalla yhteiskunnan sähköinfrastruktuurin toimintaa ja vähentämällä kaupunkien haitallisia ympäristövaikutuksia sähköautojen latausinfrastruktuurin palveluilla ja teknologialla. Edistämme tavoitetta 13 toteuttamalla asiakkaillemme energiamurrokseen ja tietoliikenneinfrastruktuuriin liittyviä palveluita ja projekteja, joiden myötä olemme vahvasti mukana ilmastonmuutoksen torjunnassa. Vuoden 2023 lopussa sitouduimme SBT-aloitteeseen ja määritämme tieteeseen perustuvat päästövähennystavoitteet vuoden 2025 loppuun mennessä.

## LIIKETOIMINTAMME YHTEENSOPIVUUS YK:N TAVOITTEIDEN KANSSA



# Kestävä työ

Enersensen menestys perustuu osaavaan, sitoutuneeseen ja motivoituneeseen henkilöstöön. Tavoitteenamme on olla työyhteisö, joka tarjoaa hyvän, hyvinvoivan ja turvallisen työympäristön sekä mahdollisuuden osaamisen kehittämiseen ja uuden oppimiseen.

**HYVÄLLÄ HENKILÖSTÖJOHTAMISELLA** ja jatkuvan parantamisen periaatteella haluamme varmistaa, että onnistumme palvelemaan asiakkaitamme laadukkaasti ja että henkilöstöön liittyvät menestystekijät toteutuvat niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikajänteellä.

Haluamme varmistaa monin tavoin yhtenäisten toimintatapojen kehittymistä ja hyvän työskentelykulttuurin sekä viihtyisän ja turvallisen työympäristön syntymistä. Panostamme nyt ja tulevaisuudessa henkilöstömme oppimiseen ja kehittämiseen, samoin kuin esihenkilötyön ja johtamisen kehittämiseen. Tavoitteenamme on luoda vahva ja eteenpäin katsova työyhteisö sekä työkulttuuri, joka yhdistää kaikki enersenseläiset. Työturvallisuus on meille ensiarvoisen tärkeää ja teemme päivittäin töitä taataksemme turvallisen työympäristön henkilöstöllemme. Henkilöstön työhyvinvointi ja työkyky, osaamisen kehittäminen sekä yhdenvertaisuus ja monimuotoisuus ovat olennainen osa työkulttuuriamme Enersensellä.

## Enersensen henkilöstö

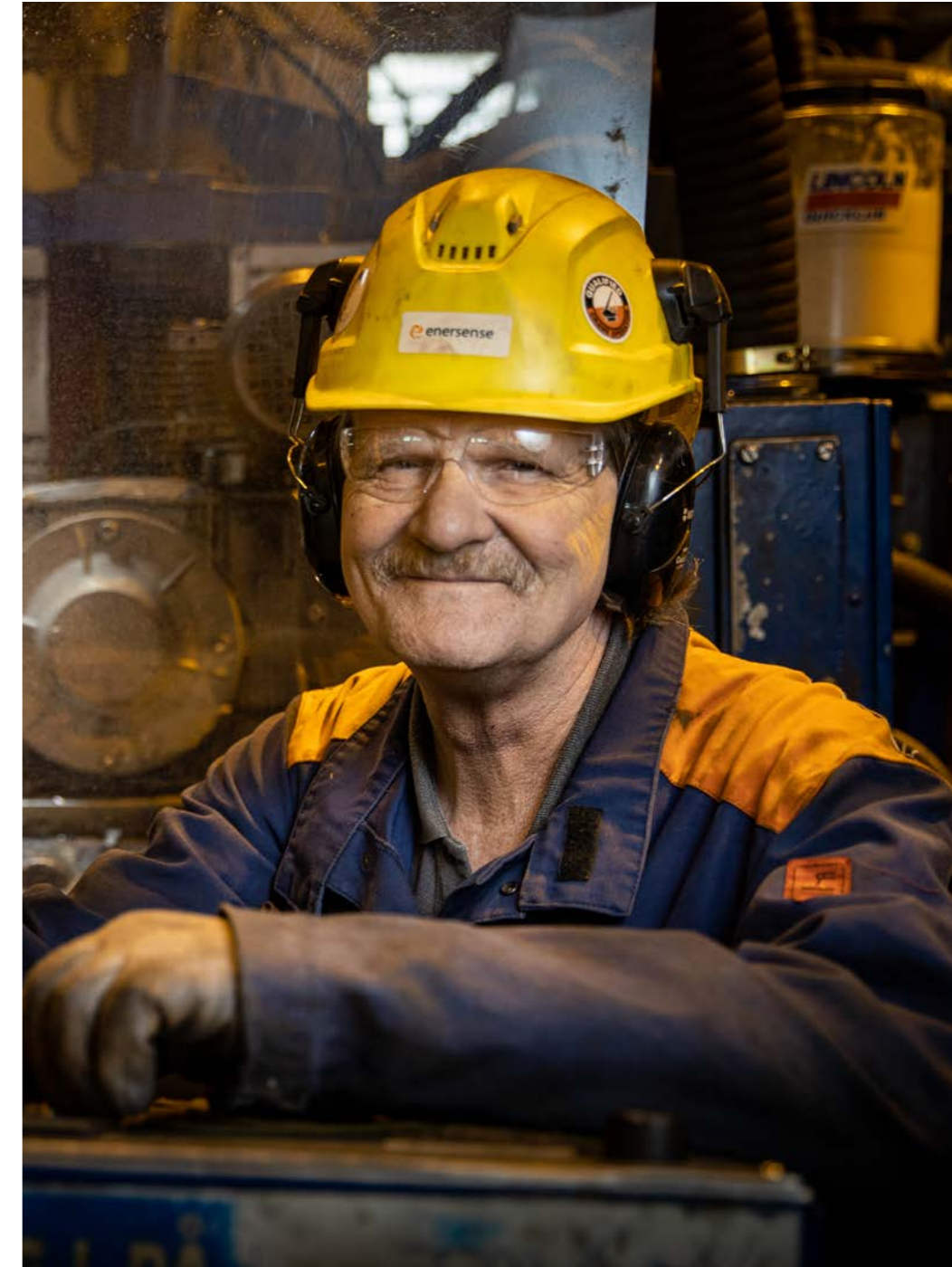
Enersensen toiminnot keskittyvät pääasiassa Suomeen, Viroon, Latviaan ja Liettuaan. Palveluksessamme oli vuonna 2023 keskimäärin 1 942 (1 836) henkilöä.

Liiketoimintamme volyymin kasvu heijastui myös henkilöstömäärään, joka kasvoi seitsemän prosenttia vertailukauteen verrattuna.

Vuoden 2023 lopussa Enersensen henkilöstömäärä oli 1 982.

## Henkilöstön lukumäärä henkilötyövuosina (keskiarvo ajanjaksolla)

	1-12/2023	1-12/2022
Smart Industry	716	638
Power	203	172
Connectivity	355	347
International Operations	609	590
Muut	59	90
<b>Konserni yhteensä</b>	<b>1 942</b>	<b>1 836</b>



# Työllistämme vuosittain kymmeniä tulevaisuuden osaajia



Enersense työllisti vuonna 2023 jälleen useiden eri alojen opiskelijoita erilaisiin tehtäviin teollisuuden-, energia- ja tietoliikennealojen parissa. Kesätöiden lisäksi Enersense tarjoaa monipuolisesti harjoittelupaikkoja ja TET-paikkoja, kaiken kaikkiaan lähes 70 paikkaa ympäri Suomen sekä Virossa ja Latviassa vuonna 2023. Kesätyö- ja harjoittelupaikat Enersensellä vaihtelevat muun muassa tietoliikenneasennuksesta ja sähköasemasuunnittelusta työnjohtajan tehtäviin.

Enersense on mukana Oikotien Vastuullinen kesäduuni -kampanjassa, jonka myötä olemme sitoutuneet seitsemään hyvän kesätyön periaatteeseen, muun muassa palkkauksen, hyvinvoinnin ja perehdytyksen osalta.

"Kesätyö on monelle ensimmäinen kosketus työelämään ja haluamme tarjota oppimismahdollisuuksia

ja viihtyisän työympäristön. Toivomme, että kaikki saavat meiltä mukaansa positiivisen työkokemuksen", kertoo Enersensen henkilöstöjohtaja Hanna Reijonen.

Kesäkuun alussa New Business -yksikössä kesäharjoittelijana aloittanut Ingmar Horelli oppi ensimmäisten viikkojen aikana jo paljon uutta.

"Ensimmäiset viikot Enersensellä ovat olleet todella kiinnostavia. Olen oppinut paljon energiamurroksesta ja uusiutuvan energian roolista hiilineutraalissa yhteiskunnassa", Ingmar kertoo.

[Lue lisää verkkosivuiltamme →](#)





# Henkilöstö ja yhteinen työkuulttuuri

Tavoitteenamme on luoda vahva ja eteenpäin katsova työyhteisö sekä työkuulttuuri, joka yhdistää kaikki enersenseläiset.

**VUODEN 2023 AIKANA** keskityimme kehittämään ja jalkauttamaan Enersensen strategiaa, yhteisiä toimintatapoja, sekä arvoja: *ole rohkea, kasva vastuullisesti ja yhdessä*. Tavoitteenamme on luoda vahva ja eteenpäin katsova työyhteisö sekä organisaatiokuulttuuri, joka yhdistää kaikki enersenseläiset, niin yhtiössä jo pitkään työskennelleet kuin uudet, esimerkiksi yritysostojen kautta tulleet, ja eri toimintamaissa työskentelevät kollegamme.

Uudistimme ja modernisoimme Enersensen henkilöstötutkimuksen, jotta henkilöstön palautetta pystytään nyt ja jatkossa keräämään aiempaa ketterämmin, hyödyntämään tuloksia kehittämistyössä sekä johtamaan tiedolla. 2023 toteutetun henkilöstökyselyn tuloksissa näkyi henkilöstön luottamus yhtiön toimintaan, sitoutumisindeksin ollessa 3,7/5 (kansainvälinen benchmark 3,8/5). Uudistettu henkilöstökysely antaa meille hyvän pohjan kehittää työntekijäkokemusta nyt ja tulevaisuudessa.

Vuoden 2023 aikana otimme käyttöön myös uuden, yhteisen HR-järjestelmän tukemaan avointa ja läpinäkyvää, yhtenäistä tapaa toimia. Uuden HR-järjestelmän, Fusion Peoplen avulla esihenkilöillä ja jokaisella enersenseläisellä on pääsy ja näkyvyys omiin henkilötietoihinsa järjestelmässä. Uuden HR-järjestelmän

käyttöönotto on iso ja tärkeä askel myös kohti yhteistä johtamiskulttuuria, missä esihenkilö, työntekijä itse sekä HR pystyvät entistä paremmin tukemaan yhteisten tavoitteiden saavuttamista, avoimuutta ja selkeyttä sekä varmistamaan parhaan mahdollisen työntekijäkokemuksen.

## Henkilöstötutkimuksen tuloksissa nousi esiin myös kollegoiden välinen arvostus ja vahva tuki.



"Sähkö on meille kaikille elintärkeää ja alalle tarvitaan aina lisää käsiä."

## Viihtyisä työympäristö houkutteli Getlinin sähköasentajaksi

Enersense toimii perinteisesti hyvin miesvaltaisilla aloilla, ja olemmekin asettaneet tavoitteeksemme lisätä naisten osuutta liiketoiminta-alueillamme tulevina vuosina. Haluamme rohkaista kaikkia astumaan haluamalleen urapolulle ja autamme omalta osaltamme varmistamaan, että kaikilla on sukupuolesta riippumatta samat taidot ja pätevyudet kaikissa tehtävissä Enersensellä. Enersensen Viron tytäryhtiössä kesätöitä tekevä Getlin Juhe oli kesällä Enersensen ainoa naispuolinen sähköasentaja Virossa.

"Kiinnostus työskennellä tällä alalla syntyi yläasteella, kun pääsin seuraamaan alalla työskentelevän isäni työpäivää. Pääsin näkemään erilaisia sähköasemia ja osallistumaan maanalaisiin kaapelinlaskutöihin, ja olin myös vaikuttunut viihtyisästä ja valoisaasta työympäristöstä ulkona", aiemmin ravintola-alalla työskennellyt Getlin kertoo.

Getlin on työskennellyt Enersensellä vastaavissa tehtävissä myös kesällä 2022. Hänen tehtäviinsä kuuluu auttaminen sähköasennuksissa sekä huolto- ja korjaustehtävissä.

"Minua houkuttelee työssä se, että jokainen päivä on erilainen kuin edellinen ja täynnä uusia ja mielenkiintoisia haasteita ja tehtäviä, jotka kaikki on ratkaistava. Monimutkaiset haasteet ovat mielestäni ihanteellisia oppimisen ja itsensä kehittämisen kannalta", Getlin toteaa.

Sähköasentajan ammatti on perinteisesti hyvin miesvaltainen, mutta Getlin uskoo, että maailma muuttuu ja erilaisia ihmisiä löytää alalle jatkuvasti enemmän.

"Maailma muuttuu jatkuvasti, ja samalla muuttuvat työpaikat ja ihmiset eri aloilla. Sähkö on meille kaikille elintärkeää ja alalle tarvitaan aina lisää käsiä. Jos sinulla on tahtoa työskennellä tällä alalla, älä epäröi hakea", Getlin kannustaa.

# Työturvallisuus

Henkilöstö on vahvin voimavaramme, ja tavoitteenamme onkin kehittyä jatkuvasti entistä turvallisemmaksi työyhteisöksi. Enersensen keskeisiä päämääriä on, että tarjoamme turvallisen ja terveellisen työympäristön kaikille työntekijöillemme, urakoitsijoillemme ja vierailijoillemme.

**OLEMME SITOUTUNEET** tekemään työpaikasta jatkuvasti entistä turvallisemman ja terveellisemmän ja siksi keskitämme toimia erityisesti henkilöstöön, työympäristöön, työyhteisöön, prosesseihin ja johtamiseen. Edistämme terveyttä ja turvallisuutta osana Enersensen jokapäiväistä työtä kaikissa projekteissa ja maissa, joissa toimimme. Haluamme, että ihmiset voivat hyvin töissä ja jäävät myös terveenä eläkkeelle.

Vuonna 2023 otimme käyttöön työturvallisuuden, ympäristön-, laadun- ja yritysturvallisuuden hallintajärjestelmän osana Enersense-konsernin toiminnanohjausjärjestelmän uudistamisprojektia. Jatkokehitämme järjestelmää kuitenkin aktiivisesti, jotta se vastaa mahdollisimman hyvin kaikkien liiketoimintojen HSEQ-tarpeita. Vuonna 2023 integroimme myös uusia liiketoimintoja ja operaatioita Enersensen työturvallisuuskäytäntöihin.

Uudistimme työturvallisuustyön toimintamallia vuonna 2023 ja perustimme konsernin laajuisen yhteistyöverkoston. Tavoitteena on muun muassa työturvallisuuskulttuurin kehittäminen, yhteisten toimintatapojen jatkuva parantaminen sekä parhaiden käytäntöjen ja tiedon jakaminen eri liiketoimintojen välillä.

Enersensellä on myös käytössä HSE-standardi toimittajille osana toimitusketjun hallintaa. Standardin tavoitteena on varmistaa yh-

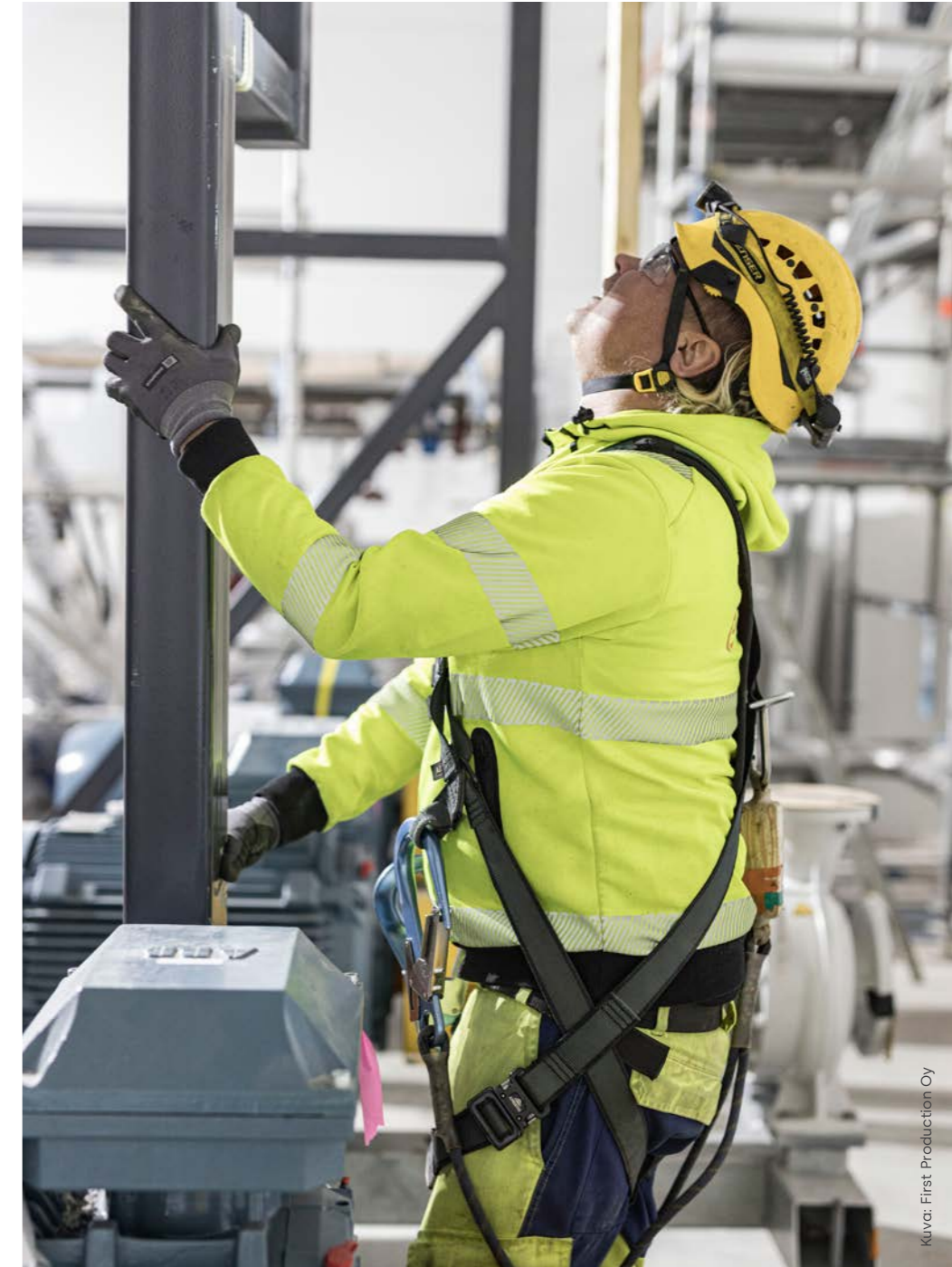
teiset toimintatavat Enersensen ja sen toimittajayritysten välillä sekä entistä turvallisempi työympäristö kaikille osapuolille. Tavoitteena on koko toimitusketjun vastuullisuuden ja läpinäkyvyyden varmistaminen (tilaaja – pääurakoitsija – aliurakoitsija). Standardi on osa Enersensen toimittajan hyväksyntäprosessia, jossa toimittaja sitoutuu noudattamaan standardin ohjeistusta.

## Työturvallisuustavoitteiden seuranta

Enersensen LTAF (vähintään 1 vrk poissaoloon johtaneiden työtapaturmien taajuus) vuonna 2023 oli 12,1 (8,0) ja TRIF (kaikkien työssä sattuneiden työtapaturmien taajuus) oli 21,2 (14,5). Taajuudet nousivat valitettavasti vuonna 2023 edellisvuoteen verrattuna, joten panostuksemme työturvallisuuden parantamiseen jatkuvat. Suunnitelmat tärkeimmistä kehitystoimenpiteistä vuodelle 2024 on tehty tavoitetasojen saavuttamiseksi.

## Työturvallisuustavoitteiden seuranta

Oma henkilöstö	2023	2022	muutos-%
LTAF	12,1	8,0	51,3
TRIF	21,2	14,5	46,2





Be brave

Together

# Enersenseläiset opettelivat hätäensiaputaitoja

Enersensen laatu- ja työturvallisuuspäällikkö Tommi Salo koulutti enersenseläisille hätäensiaputaitoja Esterinportin toimistollamme keväällä 2023.

"Koskaan ei tiedä, milloin ensiavun tarve yllättää. Tilanteita tapahtuu niin töissä kuin vapaa-ajalla ja tilanteet eivät ilmoita itsestään. Ensiaputaidot ovat äärettömän tärkeitä", kurssille osallistuneet enersenseläiset kommentoivat.

Kurssin kouluttajana toiminut Tommi Salo on Emergency First Response -organisaation lisensoitu Elite-tason kouluttaja. Tommi on kouluttanut Enersensen ja Enersensen asiakkaiden työntekijöitä useamman vuoden ajan, yhteensä jo satoja työntekijöitä. Emergency First Response on yksi nopeimmin kasvavista ensiapukoulutusorganisaatioista maailmassa.

## Kurssilla opittiin seuraavia taitoja:

- Tilannearvio
- Suojautuminen
- Ensiarviointi
- PPE – rintakehän painallukset
- PPE – rintakehän painallukset yhdistettynä puhalluselvytykseen
- AED:n käyttö (sydäniskuri)
- Suuren verenvuodon tyrehtyttäminen / palovammat
- Shokin hoito
- Selkärankavamman ensiapu
- Tukehtumisillaan oleva aikuinen, tajuissaan oleva ja tajuton

[Lue lisää verkkosivuiltamme →](#)



# Safety walkeilla parannetaan yhteistyötä työturvallisuudessa

Johdon safety walkit ovat olennainen osa työturvallisuuden edistämistä Enersensellä. Safety walkit tarjoavat johdolle muun muassa ajantasaista tietoa turvallisuuskäytännöistä, työmaista ja toimipisteistä sekä mahdollisuuden tutustua henkilöstöön ja kuulla heidän ideoitaan ja ajatuksiaan. Safety walkien eli turvakävelyjen perimmäisenä tarkoituksena on työturvallisuuden parantaminen henkilöstön näkemysten kuulemisen ja parhaiden työturvallisuuskäytäntöjen jakamisen myötä.

"Työturvallisuuden edistäminen on meille erittäin tärkeää. Haluamme kuulla henkilöstömme ajatuksia, ehdotuksia ja huolenaiheita ja edistää työturvallisuusyhteistyötä sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien välillä. Safety walkit ovat erinomainen tapa tutustua ihmisiin ja erilaisiin työtehtäviin sekä jakaa parhaita käytäntöjä", toteaa Enersensin viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja Tommi Manninen.

Safety walkeilla keskitytään pääosin positiivisiin asioihin, mutta mahdollisista havaituista puutteista ja poikkeamista keskustellaan ja ne käsitellään normaalien prosessien mukaisesti. Turvakävelyn aikana voidaan keskustella esimerkiksi seuraavista asioista:

- **Riskin tunnistaminen** – mitä tässä työssä voisi tapahtua?
- **Turvallisen toimintatavan tunnistus** – miten tämä riski voitaisiin estää?
- **Parannusehdotukset** – pitäisikö jotain muuttaa?

Tavoitteena on, että jokainen johtoryhmäläinen osallistuu vuosittain kahdelle safety walkille. Tänä vuonna safety walkeja on pidetty Helsingissä Kruunuvuoren siltaprojektin työmaalla ja Salmisaaren voimalaitoksella, Leväsuo-Isokangas voima-johtotyömaalla Oulussa sekä Mäntyluodon telakalla Porissa.

# Työhyvinvointi ja työkyky

Olemme Enersensellä sitoutuneet vastuullisuuteen sekä hyvinvoinnin ja terveyden vaalimiseen kaikessa liiketoiminnassamme. Henkilöstömme terveys ja turvallisuus ovat prioriteettimme yhteisessä arjessa jokaisena työpäivänä.

**VUONNA 2023** jatkoimme vahvaa sitoutumistamme henkilöstömme hyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitämiseen. Uskomme, että terveet ja motivoituneet työntekijät ovat avainasemassa menestyksemme. Siksi olemme panostaneet merkittävästi työkykyjohtamiseen varmistaaksemme organisaatiomme kestävän kasvun.

Vuonna 2023 toimintaamme ohjasivat vuosille 2022–2023 määritetyt tärkeimmät toiminnan kehittämisen prioriteetit:

- vaikuttava ja ennakoiva työkykyjohtamisen tiedolla johtaminen
- tuki- ja liikuntaelinsairauksien ennaltaehkäisy
- liiketoimintojen osallistaminen yhä vahvemmin arjen työkykyjohtamistyöhön

Vuoden 2023 aikana panostimme erityisesti arjen työkykyjohtamisen tukemiseen. Toimenpiteiden keskiössä oli esihenkilöiden kouluttaminen ja perehdyttäminen sekä kestävän työkyvyn mallin jalkauttaminen päivittäisjohtamisen aktiiviseksi työkaluksi.

Panostimme erityisesti paikallisyhteistyön tiivistämiseen työterveyshuollon kanssa. Otimme käyttöön ns. kevyen työkykyneuvottelumallin, jonka tavoitteena on työhön paluun ja työssä selviytymisen tuen tehostaminen ja keskinäisen vuorovaikutuksen lisääminen. Työkykyneuvotteluiden määrä lisääntyi ja pääsimme

puuttumaan työkyvyn haasteisiin aiempaa varhemmin. Lisäksi olemme panostaneet ennakoivien signaalien ja sairauspoissaolo seurannan avulla työkyvyn ylläpitoon ja parantamiseen. Tavoitteenamme on vähentää sairauspoissaoloja ja luoda työympäristö, joka tukee henkilöstön terveyttä. Vuonna 2023 tehostimme työpaikkaselvitystoimintaa ottamalla käyttöön tehtäväkuvakohdattaiset työpaikkaselvitykset.

Panostamme Enersensellä ennaltaehkäisevästi mielen hyvinvoinnin tukeen. Henkilöstön käytössä on Mielen chat ja sparri -palvelu matalan kynnyksen tuen tarpeisiin sekä mahdollisuus työterveyspsykologin palveluiden sekä tarpeen mukaan lyhytpsykoterapian hyödyntämiseen. Laajensimme olemassa olevat hyvinvointivalmennukset kattamaan myös psyykkisen hyvinvoinnin osa-alueet. Tuki- ja liikuntaelinterveyden tukemiseksi kasvatimme työfysioterapeutin roolia terveystarkastuksissa. Työfysioterapeutin suora-vastaanotot ovat koko henkilöstön käytössä ja ohjautumista palvelun piiriin tuettiin eri viestintäkanavissa.

Vuoden aikana tehdyt toimenpiteet koskevat pääosin henkilöstöämme Suomessa, ja ne heijastavat sitoutumistamme työntekijöidemme hyvinvointiin ja työkyvyn ylläpitoon. Jatkamme aktiivista työtä näillä osa-alueilla edistääksemme Enersensen ja henkilöstömme kokonaisvaltaista hyvinvointia.

## Työhyvinvointi- ja työkykytavoitteiden seuranta

Enersensen Suomen toiminnoissa sairauspoissaoloprosentti (sairauspoissaoloihin käytettyjen työpäivien osuus) vuonna 2023 oli 3,4 (3,5) prosenttia ja terveysprosentti (työntekijöiden osuus, joilla ei ole vuoden aikana ollut lainkaan sairauspoissaoloja) 51 (43) prosenttia. Vuoden 2023 aikana infektioihin liittyvät poissaolot stabiloituivat verrattuna vuoteen 2022, jolloin nähtiin selkeä nousu koronaan liittyvissä poissaoloissa.

## Työhyvinvointi- ja työkykytavoitteiden seuranta (Suomen toiminnot)

Oma henkilöstö	2023	2022	muutos-%
Sairauspoissaoloprosentti	3,4	3,5	2,9
Terveysprosentti	51	43	17,6

# Pilotoimme työsuhdepyörää uutena henkilöstöetuna

Enersense otti toukokuussa uutena henkilöstöetuna kokeiluun työsuhdepyörät. Pyörät otettiin käyttöön pilottiryhmälle, joka koostuu 20 työntekijästä ympäri organisaatiota. Pilottiryhmän tarkoituksena on kerätä tietoa edusta ja sen käyttökokeuksista.

"Toukokuussa startannut pilottiryhmä lähti liikkeelle henkilöstön toiveesta ja tarkoituksemme on jatkaa nykyisellä mallilla ainakin vuoden 2024 alkuun asti. Syksyn aikana keräämme tietoa ryhmältä edun toimivuudesta", kertoo Enersensen henkilöstöpäällikkö Henriikka Seppälä.

Työsuhdepyöräily on kasvattanut suosiotaan viime vuosina ja suosion odotetaan edelleen kasvavan. Työmatkapyöräily on helppo tapa lisätä liikunnan osuutta arjessa ja näin edistää omaa jaksamista, työkykyä ja -hyvinvointia. Pilottiryhmään osallistuneella Kari Yli-Kivistöllä työsuhdepyörä on ahkerassa käytössä, sillä hän polkee töihin viikoittain.

"Käytän pyörää pääsääntöisesti työmatkalla, jota tulee päivässä 60 kilometriä edestakaisin, vähän fiiliksen mukaan 2–3 kertaa viikossa. Kesäkuussa tuli työmatka-ajoja noin 650 kilometriä", Kari toteaa.

Pyörä on työntekijän vapaassa käytössä myös vapaa-ajalla, mikä lisää edun houkuttelevuutta. Niin ikään pilottiryhmään kuuluva Joonas Rantala kertoo hankkineensa pyörän juuri vapaa-ajan harrastuksia varten. Etu on innostanut liikkumaan arjessa enemmän.

"Pyörää käytän pääsääntöisesti vapaa-ajalla. Lyhyempien ajeluiden lisäksi useamman kerran laittanut muun perheen autoon mökille lähdeäessä ja itse ajanut pyörällä. Matkaa kertyy noin 50 kilometriä metsäteitä pitkin ja se taittuu sähkömaastopyörällä oikein mallikkaasti. Sähköpyörät on yleistyneet paljon myös ystäväporukan keskuudessa, niin mukava lähteä kiertelemään reittejä yhdessä. Kaiken kaik-

kiaan aivan mahtava etu ja koen, että työsuhdepyörällä on liikkumista ja hyvinvointia edistävä vaikutus ajaa sillä sitten työmatkoja tai vapaa-ajan ajeluita", Joonas kertoo.

Suosiesta kertoo myös se, että työsuhdepyöräilyn mahdollisuus kiinnostaa työnhakijoita jo rekrytointivaiheessa.

"Työsuhdepyörä on herättänyt paljon mielenkiintoa henkilöstön keskuudessa ja se on rekrytoinnin palautteen mukaan myös yksi aihealueista, joista kandidaatit tiedustelevat rekrytointiprosessin yhteydessä", Henriikka Seppälä toteaa.

[Lue lisää verkkosivuiltamme →](#)

# epoassiBIKE

# Taukoliikunnalla tutkitusti positiivinen vaikutus työhyvinvointiin

Taukoliikunta työpäivän aikana tehostaa tutkitusti ajattelua ja luovuutta sekä parantaa keskittymistä. Enersense haluaa panostaa työhyvinvointiin ja -terveyteen ja tarjoaa työntekijöilleen BREAK PRO -taukoliikuntasovelluksen.

Sovelluksesta löytyy yli 300 nopeaa ja tehokasta, videoitua liikeohjetta eri kehon alueille ja liikkeitä on helppo suorittaa työpäivän aikana. Käyttäjä voi myös asettaa itselleen sovellukseen muistutuksia, jotka muistuttavat suorittamaan liikkeitä tietyin väliajoin. Sovelluksesta löytyy ohjeita ja vinkkejä sekä toimistotyötä tekeville että fyysiseen työhön.

Taukoliikunnan merkitys on erityisen tärkeä istumatyötä tekeville, sillä he istuvat keskimäärin yhdeksän tuntia päivässä. Pitkään paikallaan istumisella on monia haittoja, muun muassa verenkierron ja aineenvaihdunnan hidastuminen, vireystilan heikkeneminen, lihas- ja nivelkivut sekä ryhdin painuminen. Jo muutaman minuutin taukoliikunnalla näitä haittoja voi tehokkaasti ehkäistä.

Taukoliikunnalla on paitsi välittömiä hyötyjä myös pitkäkestoista vaikutusta fyysiseen ja henkiseen hyvinvointiin. Taukoliikunnan pitkäaikaisia hyötyjä ovat muun muassa parempi jaksaminen työssä ja hyvä suora ryhti. Taukoliikunta myös ennaltaehkäisee tuki- ja liikuntaelinten vaivoja. Lisäksi nivelten liikkuvuus ja ylläpito helpottuu säännöllisen liikkumisen myötä.

Usein taukoliikunta mielletään tärkeäksi nimenomaan toimistossa istumatyötä tekeville, mutta sen positiiviset vaikutukset pätevät myös fyysistä työtä tekeville. Esimerkiksi pieni lämmittely ennen työn aloittamista voi ehkäistä vammoja ja tapaturmia.

”Lyhyt lämmittely työpäivän alkuun lisää työturvallisuutta. Varsinkin jalkojen ja selän isot lihakset olisi hyvä verryttellä, jotta loukkaantumisilta välttyttäisiin”, toteaa Break Pro Finlandin toimitusjohtaja, työfysioterapeutti Janne Rajakallio.

[Lue lisää verkkosivuiltamme →](#)



# Osaaminen ja työssä kehittyminen

Olemme tunnistaneet henkilöstön osaamisen systemaattisen johtamisen kriittiseksi tekijäksi tulevaisuuden menestyksen kannalta.

**HENKILÖSTÖN OSAAMISEN** ja ammattitaidon kehittäminen ovat ratkaisevan tärkeitä Enersensen operatiivisen toimintakyvyn, asiakkaille toimitettavien palveluiden laadun, sekä henkilöstön hyvinvoinnin ja turvallisuuden varmistamiseksi. Siksi on tärkeää huolehtia henkilöstön työtehtäviin liittyvien osaamis- ja pätevyysvaatimusten täyttämisestä, ylläpitämisestä sekä jatkuvasta kehittämisestä. Liiketoiminnan tarpeiden näkökulmasta osaamisen kehittämisessä pääpaino on lakisääteisissä ja luvanvaraisissa koulutuksissa, sekä esihenkilötyön ja johtamisen kehittämisessä. Koulutusten lisäksi työtehtävissä tarvittavaa osaamista on mahdollista kehittää myös muun muassa työssäoppimisen, verkkooppimisen sekä tiedonjakamisen kautta. Osaamista syventämällä ja laajentamalla on mahdollista edistää myös sisäistä liikkuvuutta ja uramahdollisuuksia konsernin sisällä.

Työssä kehittymisen tavoitteista ja osaamisen kehittämisen tarpeista keskustellaan työntekijöiden kanssa käytävissä säännöllisissä kehitys- ja hyvinvointikeskusteluissa. Tavat, joilla nyt ja tulevaisuudessa tarvittavaa osaamista kulloinkin kehitetään, sovitaan keskusteluissa yhdessä esihenkilön ja työntekijän välillä.

Konsernitasoisesti olemme tunnistaneet henkilöstön osaamisen ja johtamisen systemaattisen kehittämisen kriittiseksi tekijäksi tulevaisuuden menestyksen kannalta ja siihen panostetaan seu-

raavien vuosien aikana. Vuonna 2023 toteutimme ylimmän johdon kehittämishankkeen yhdessä ulkopuolisen kumppanin kanssa, missä kartoitimme johtamisen valmiuksia erityisesti tulevaisuuden johtamiskyvykkyyksien näkökulmasta.

**Henkilöstömme ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen ovat ratkaisevan tärkeitä operatiivisen toimintakykymme, palveluidemme laadun sekä henkilöstömme hyvinvoinnin ja turvallisuuden varmistamiseksi.**

Samassa yhteydessä määrittelimme ja arvioimme kunkin liiketoiminnan strategisia kyvykkyyksiä – minkälaista osaamista tarvitaan nyt ja erityisesti tulevaisuudessa, jotta yhtiön strategia toteutuu. Osana uudistettua henkilöstökyselyä saimme myös hyvää tietoa esihenkilötyön vahvuuksista ja kehittämistarpeista laajemmin organisaatiossa. Seuraava askel on laajentaa sekä osaamisen että johtamisen kehittämisen portfolioa ja tarjontaa vastaamaan näiden osa-alueiden systemaattisempaa kehittämistä.





# Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Enersense kunnioittaa kansainvälisesti tunnustettuja ihmis- ja työoikeuksia kaikessa toiminnassaan ja edistää niiden toteutumista.

**ENERSENSE ON ASETTANUT** erilaisia due diligence- ja muita prosesseja ihmisoikeuksien kunnioittamisen varmistamiseksi muun muassa seuraavasti:

- Enersense on luonut hallituksen hyväksymän vastuullisen toimintatavan ohjeistuksen (Code of Conduct), jossa määritetään ne yhteiset periaatteet, joita Enersensen työntekijöiden ja johdon tulee noudattaa jokapäiväisessä toiminnassaan. Tämä ohjeistus on julkisesti saatavilla yhtiön verkkosivuilla.
- Enersense on määrittänyt vastuullisen toimintatavan ohjeistuksen koulutuksen pakolliseksi koulutukseksi kaikille yhtiön työntekijöille.
- Enersense edellyttää, että sen kaikki toimittajat noudattavat hyvää liiketapaa ja sitoutuvat noudattamaan Enersensen kulloinkin voimassa olevaa toimittajien vastuullisen toimintatavan ohjetta (Supplier Code of Conduct). Toimittajan on myös varmistettava, että sen omat toimittajat ja alihankkijat noudattavat Enersensen toimittajien ohjetta, tai toimittajan omia vastaavia toimintatavan ohjeita toimittaessa tuotteita tai palveluita Enersenselle. Valvomme ohjeen noudattamista ja auditoimme toimittajiamme säännöllisesti. Tämä ohjeistus on julkisesti saatavilla verkkosivuiltamme.

Enersense ei ole tunnistanut toiminnastaan merkittäviä ihmisoikeuksien rikkomiseen liittyviä riskejä. Mahdolliset ihmisoikeuksiin

liittyvät riskit kohdistuvat Enersensen ja sen konserniyhtiöiden toimitusketjuun. Näitä riskejä pyritään minimoimaan valitsemalla yhteistyökumppanit huolellisesti sekä sitouttamalla yhteistyökumppanit Enersensen toimittajien vastuullisen toimintatavan ohjeisiin. Kumppaniyritysten toimintaa myös auditoidaan osana toimitusketjuun liittyvää riskienhallintaa.

Yhtiöllä ei ole ollut yhteydenottoja, eikä yhtiö ole ollut tutkinnan kohteena esimerkiksi OECD:n kansallisen yhteyselimen, The Business and Human Rights Resource Centre:n tai vastaavien kansallisten tahojen kanssa. Yhtiön tietoon ei ole tullut, eikä sillä ole aihetta epäillä, että yhtiön toiminta olisi johtanut ihmisoikeusrikkomuksiin.

## Enersense ei hyväksy ihmis- ja työoikeuksien loukkauksia missään muodossa.

# Kestävä liiketoiminta

Huomattava osa liiketoiminnastamme edistää yhteiskunnallisia, globaaleja tavoitteita kestävän kehityksen saralla.

**LIIKETOIMINTAMME YTIMESSÄ** ovat kestävän energijärjestelmän rakentaminen ja uusiutuvien energiamuotojen tuotannon edistäminen tarjoamiemme palveluiden kautta. Teollisuussektorilla toimimme kumppanina asiakkaillemme ja uudistamme sektorin toimintaa tehokkaampaan ja kestävämpään suuntaan. Rakennamme myös yhteiskunnalle kriittistä energia- ja tietoverkkoinfrastruktuuria ja pidennämme rakennetun infrastruktuurin elinkaarta huolto- ja ylläpitotoiminnan avulla.

Vuonna 2023 EU-taksoniakelpoisen liiketoiminnan osuus oli 55 % liikevaihdostamme. Tavoitteenamme on kasvattaa EU:n ympäristöluokittelun piirissä olevien toimintojen osuutta 65–70 prosenttiin liikevaihdostamme vuonna 2027.

Strategiamme fokusalueiden mukaisesti haemme uutta liiketoimintaa erityisesti merituulivoimasta ja etenkin tuulivoimaloiden jalustoista, maatuulivoiman ja aurinkoenergian hankekehityksestä, omistamisesta ja myös omasta energian tuotannosta sekä kestävästä liikenteestä.

Energiansen energiantuotantotavoite vuoteen 2027 mennessä on 600–700 MW, josta 600 MW on tuulivoimaa ja 100 MW aurinkoenergiaa.



# Tuemme EU:n vihreän siirtymän tavoitteita

**ENERSENSEN LIIKETOIMINTA** on vahvasti mukana energiamurroksen mahdollistamisessa ja yhtiö tukee EU:n vihreän siirtymän tavoitteiden toteutumista. Tavoitteenamme on kasvattaa EU:n ympäristöluokittelun piirissä olevien toimintojen osuutta 65–70 prosenttiin liikevaihdostamme vuonna 2027.

Edistämme ilmastonmuutoksen hillintää toiminnoilla, jotka liittyvät sähkön tuotantoon tuuli- ja vesivoimalla, sähkön siirtoon ja jakeluun, sähkön varastointiin sekä sähköautojen latausratkaisuihin. Toteutamme myös käyttö- ja kunnossapitopalveluita asiakkaillemme tämän sähkää, lämpöä ja jäähdytystä tuottavissa sekä lämpöenergiaa varastoivissa laitoksissa. Olemme tunnistaneet toiminnastamme moottorihuoltoliiketoimintaa, joka edistää kiertotalouteen siirtymisen ympäristötavoitetta.

Vuonna 2023 Enersensen liikevaihdosta 55 prosenttia\*) oli EU:n ympäristöluokittelun piirissä.

\*) EU:n ympäristöluokittelun piiriin kuuluvat toiminnot. Enersensen taksonomia-asetuksen mukainen taksonomiaraportti esitetään vuoden 2023 toimintakertomuksessa.



Vuonna 2023  
Enersensen  
liikevaihdosta

**55** %

oli EU:n ympäristö-  
luokittelun piirissä



**Voimakkaasti lisääntyneet tuulivoimainvestoinnit näkyvät kiireenä sähköasemarakentamisessa.**

# Kasvaneet tuulivoimainvestoinnit vauhdittavat sähköasemalaajennuksia

Voimakkaasti lisääntyneet tuulivoimainvestoinnit näkyvät kiireenä sähköasemarakentamisessa ja myös vanhojen sähköasemien laajennuksissa. Kantaverkkoyhtiö Fingrid investoi kantaverkkoon seuraavan kymmenen vuoden aikana noin neljä miljardia euroa, jolla mahdollistetaan kymmeniä sähköasema- ja lukuisia voimajohtohankkeita eri puolilla Suomea.

Energia voitti Fingridin julkisen hankinnan kilpailutuksessa Simojoen sähköaseman laajennusurakan syyskuussa 2022. Hankkeen toteutus aloitettiin loppuvuodesta projektin tarkemmalla aikataulutuksella ja hankinnoilla, ja projekti luovutetaan tilaajalle joulukuussa 2024. Simon kuntaan Lapin maakunnan ja Pohjois-Pohjanmaan rajalle toteutettava Simojoen sähköaseman laajennus mahdollistaa lähialueelle suunnitteilla olevien uusien tuulivoimain liittämisen kantaverkkoon.

Simojoen alueella on jo runsaasti kantaverkkoon liitettyä tuulivoimaa, ja lisääntyneen tuulivoimarakentamisen myötä laajennuksen tarve kasvoi entisestään. Investoinnit tuulivoimarakentamiseen näkyvät konkreettisesti tämän hankkeen osalta, sillä kapasiteetin tarve on tuplaantunut odotettuun nähden vain muutamassa vuodessa.

[Lue lisää verkkosivuiltamme →](#)

# Enersensen valmistamat sähköautojen suurteholaturit Avainlippu-merkittyjä



Enersense Charging Oy kehittää ja valmistaa sähköautojen suurteholatureita. Latauslaitteet suunnitellaan ja valmistetaan Suomessa, ja niillä on kotimaisuudesta kertova Avainlippu-sertifikaatti.

Kotimaisuudella on Enersensen latausliiketoiminnalle suuri merkitys ja merkin käyttäminen on ylpeyden aihe.

"Latauslaitteidemme valmistus kotimaassa edistää Suomen talouden kasvua ja luo työpaikkoja suomalaisille. Avainlippu-merkki on meille erittäin tärkeä asia ja olemme siitä ylpeitä. Se osoittaa asiakkaillemme, että olemme sitoutuneet kotimaiseen tuotantoon ja korkeaan laatuun. Avainlippu myös erottaa meidät ulkomaisista kilpailijoista. Kotimaassa valmistamisella on merkitystä monelle suomalaiselle toimijalle."

Avainlippu on merkki suomalaisesta työstä ja se voidaan myöntää Suomessa valmistetulle tuotteelle, tuoter ryhmälle tai Suomessa tuotetulle palvelulle. Tuotteen, tuoteryhmän tai palvelun kotimaisuusasteen on oltava vähintään 50 prosenttia. Merkin myöntää Suomalaisen Työn Liiton Avainlippu-merkkitoimikunta. Avainlippu tukee ja edistää suomalaista työllisyyttä ja sillä viestitään luotettavasti kotimaisuudesta ja vastuullisuudesta.

"Haluamme viestiä asiakkaillemme, että me olemme sitoutuneet vastuullisuuteen ja kestävään kehitykseen. Merkki on myös osoitus suomalaisesta innovaatiosta ja insinööritaidosta."



# Vastuullisuus toimitusketjussa

Kannustamme toimittajiamme kehittämään ja edistämään toimintaansa sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväan suuntaan.

**ENERSENELLÄ TOIMITTAJA ON KUMPPANI**, joka toimittaa tuotteita tai palveluja Enersenselle suoraan tai välillisesti, tai joka tarjoaa tuotteita tai palveluita Enersensen nimissä. Toimittajat ovat oleellinen ja tärkeä osa Enersensen toimitusketjua ja vaikuttavat merkittävästi sen kokonaislaatuun.

Teemme yhteistyötä kaiken kokoisten kumppaniyritysten kanssa ja etsimme jatkuvasti uusia, innovatiivisia, vastuullisuusperiaatteidemme mukaisesti toimivia toimittajia avoimilta globaaleilta markkinoilta. Vuonna 2023 kokonaisostojen määrä kasvoi vuoden takaiseen verrattuna noin 25 % ja niiden arvo oli noin 250 (200) miljoonaa euroa.

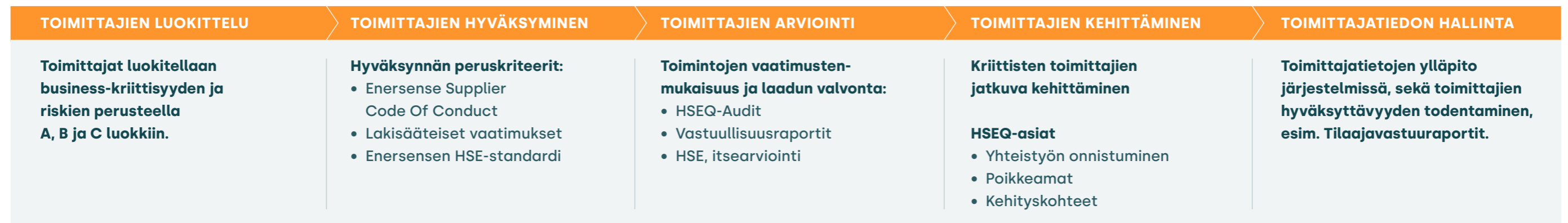
Enersensen toimittajaverkoston jatkuva kehittäminen varmistaa kustannustehokkaan ja laadukkaan palvelutason, uusien tuotteiden ja teknologioiden hyödyntämisen sekä vastuullisten hankintaperiaatteiden mukaisen toiminnan. Noudatamme oikeudenmukaista kilpailua kaikissa hankinnoissamme. Toimittajien auditoinnin yhteydessä varmistetaan toimittajan sitoutuminen Enersensen toimittajien eettisten ohjeiden noudattamiseen sekä toiminnan prosessien, laadun ja tuotannollisten vaatimusten täytyminen. Vuonna 2023 toimittajien auditointeja suoritettiin 15 kpl.

Tehokas toimitusketju edellyttää hyvää riskien hallintaa. Enersensellä riskien arvioinnilla varmistetaan mm. toimittajan taustat ja omistussuhteet, lakisääteisten vaatimusten täytyminen, toimi-

tusketjun laatu ja tehokkuus, kustannustehokkuus sekä terveen kilpailutilanteen säilyminen. Alihankkijoiden ja muiden yhteistyökumppaneiden taustat ja heidän liiketoimintansa selvitetään ennen yhteistyön aloittamista ja toteutamme hankinnat hankintajärjestelmän avulla hankintaprosessia ja toimintaohjeita noudattaen. Viime aikojen geopoliittiset jännitteet ja niiden myötä lisääntynyt epävarmuus maailmantalouden kehittymisestä ovat kasvattaneet riskienhallinnan merkitystä hankintatoimissa.

Konsernissa on käynnissä laaja toiminnanohjausjärjestelmän uusinta, jonka myötä luovumme porrastetusti aiemmista järjestelmistä ja keskitämme kaiken toiminnanohjauksen sekä hankinnan yhteen järjestelmään.

## Enersensen hankintaprosessin toimitusketjunhallinta





# Enersense on valmis vihreään teräkseen



Teräs on yksi yhteiskunnan keskeisimmistä rakennusmateriaaleista. Samalla sen tuotanto aiheuttaa noin 28 % kaikista teollisuuden päästöistä maailmassa ja 7–9 % kaikista ilmastoa lämmittävistä päästöistä maailmanlaajuisesti. Teräs on myös Enersensellä energiainfrastruktuurin rakentajana yksi keskeisimmistä ostetuista materiaaleista ja Enersensen epäsuorista päästöistä. Enersensellä terästä hankitaan muun muassa voimajohtopylväiksi ja Mäntyluodon telakalla valmistettaviin erinäisiin teräsrakenteisiin.

”Teräs on meille tuulivoimaloiden ja muun energiainfran rakentajana yksi tärkeimmistä materiaaleista. Ostamme Enersensellä terästä tuhansia tonneja joka vuosi asiakasprojektejamme varten. Meille on tärkeää huolehtia siitä, että koko arvoketjumme tuottaa mahdollisimman vähän ilmastoa lämmittäviä päästöjä”, toteaa Enersensen viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja Tommi Manninen.

Teräksen tuotannon siirtymisellä kohti vähäpäästöisempiä ratkaisuja on ehdottoman tärkeä rooli ilmastokriisin hillitsemisessä.

”Haluamme Enersensellä tasoittaa tietä ilmaston kannalta kestävämmälle teräsentuotannolle. Koska siirtymä vaatii muutoksia koko teräsalan ekosysteemissä, meidän kaltaistemme toimijoiden on avattava keskustelua. Siksi liitymme WWF Suomen Ready for Green Steel -kampanjaan ja ilmoitamme halustamme tukea muutosta”, Manninen kertoo.

WWF Suomen johtaman Ready for Green Steel -kampanjan tarkoituksena oli kannustaa teräsalan yrityksiä vauhdittamaan positiivista muutosta. Yhdistämällä merkittäviä teräksen ostajia, rahoituslaitoksia ja sijoittajia, kampanja pyrki osoittamaan, että yritykset ovat valmiita suosimaan vähäpäästöistä terästä ilmastoa lämmittävän hiilipohjaisen tuotannon sijaan.

”Siirtyminen puhtaampaan teräsentuotantoon on paitsi välttämättömyys ilmastokriisin hillitsemiseksi, myös mahdollisuus rakentaa kestävää menestystä yhteistyössä asiakkaidemme ja muiden kumppaniemme kanssa. Haluamme opettaa markkinaa ja tarjota asiakkaillemme eturintamassa mahdollisuuden hankkia vihreää terästä”, Manninen toteaa.

[Lue lisää verkkosivuiltamme →](#)

# Nettovaikutus-analyysi

Nettovaikutusanalyysi osoittaa Enersensen liiketoiminnan merkittävän positiivisen vaikutuksen ympäröivään maailmaan.

**SELVITIMME LIIKETOIMINTAMME NETTOVAIKUTUKSIA** teknologia-yritys Upright Projectin avulla. Nettovaikutusanalyysi kuvaa tuotamaamme arvoa ympäröivään maailmaan. Analyysi pohjautuu Enersensen ydinliiketoimintaan kuuluviin tuotteisiin ja palveluihin ottaen huomioon syntyvät vaikutukset koko arvoketjun matkalta.

Analyysin mukaan Enersensen *Net impact ratio* (nettovaikutavuusaste) vuonna 2023 oli + 46 (41) %, mikä on parhaan 23 (29) prosentin joukossa otettaessa huomioon kaikki globaalisti mallinnetut yritykset. Liikevaihdon vahvan kasvun myötä myös positiiviset vaikutuksemme kasvoivat viime vuoteen verrattuna. Korkea positiivinen *Net impact ratio* viittaa siihen, että käyttämme vaatimattomasti resursseja luodaksemme merkittäviä positiivisia vaikutuksia laajasti niin yhteiskunnan ja tiedon kuin terveyden ja ympäristönkin saralla. Merkittäviä myönteisiä vaikutuksia aiheutuu erityisesti yhteiskuntamme tärkeiden sähkö- ja tietoliikenneverkkojen rakentamisen ja ylläpitämisen palveluistamme.

## Enersensen vaikuttavuus neljässä pääkategoriassa

**Yhteiskunta:** Merkittävimmät positiiviset vaikutuksemme löytyvät yhteiskunnan saralta. Liiketoimintamme tuottaa positiivista vaikutusta yhteiskunnan infrastruktuuriin sähköntuotantoon ja -jake-

### Nettovaikutusprofiili

VAIKUTUS	NEGATIIVINEN	TULOS	POSITIIVINEN
<b>Yhteiskunta</b>	-0.1	<b>+5.3</b>	+5.4
Työpaikat		+0.9	+0.9
Verot		+1.4	+1.4
Yhteiskunnan infrastruktuuri		+3.1	+3.1
Yhteiskunnan vakaus & jaettu ymmärrys	-0.0	+0.0	+0.0
Tasa-arvo ja ihmisoikeudet	-0.0	+0.0	
<b>Tieto</b>	-0.9	<b>-0.0</b>	+0.8
Tietoinfrastruktuuri		+0.5	+0.5
Tiedon luominen		+0.2	+0.2
Tiedon jakaminen		+0.1	+0.1
Niukka osaamispääoma	-0.9	-0.9	
<b>Terveys</b>	-0.4	<b>-0.0</b>	+0.4
Sairaudet	-0.2	-0.1	+0.1
Mielenterveys	-0.2	-0.1	
Ravinto		+0.0	+0.0
Ihmissuhteet		+0.2	+0.2
Merkitys & ilo		+0.1	+0.1
<b>Ympäristö</b>	-2.8	<b>-1.7</b>	+1.0
Kasvihuonekaasupäästöt	-1.3	-0.7	+0.7
Muut päästöt	-0.4	-0.1	+0.3
Niukat luonnonvarat	-0.2	-0.2	
Biodiversiteetti	-0.6	-0.6	
Jätteet	-0.3	-0.3	+0.1

**+46 % Net Impact Ratio**  
Arvopainotus: Tasapainot

Nettovaikutusprofiili mittaa tieteeseen pohjautuen vaikutusiamme neljässä eri pääkategoriassa: yhteiskunta, tieto, terveys ja ympäristö. Vasemmalla olevat palkit kuvaavat käytettyjä resursseja ja oikealla olevat näillä vastaavasti luomaamme positiivista vaikutusta. Nettovaikutusanalyysi on toteutettu tammikuussa 2024.

luun liittyvien palveluiden kuten tuulivoimaloiden kunnossapidon kautta. Luomme yhteiskunnalle arvoa myös luomalla työpaikkoja ja maksamalla veroja.

**Tieto:** Tietoliikenneverkkoihin liittyvät palvelumme tuottavat merkittäviä positiivisia vaikutuksia tietoinfrastruktuuriin liittyen. Mahdollistamalla tehokkaan tiedonkulun ihmisten, koneiden ja organisaatioiden välillä Enersensellä on rooli myös tiedonluonnissa ja -jakamisessa. Toisaalta käytämme liiketoiminnassamme niukkaa osaamispääomaa, joka kuvaa osaavan ja koulutetun henkilöstön vaihtoehtokustannusta ja näkyy negatiivisena vaikutuksena profiilissamme.

**Terveys:** Vaikutuksemme ihmisten terveyteen ovat verrattain pieniä, mutta tietoliikenneinfrastruktuuriin liittyvän liiketoimintamme mahdollistama ihmisten välinen yhteydenpito näkyy Ihmissuhteet-kategoriassa positiivisena vaikutuksena.

**Ympäristö:** Liiketoiminnallamme on paljon positiivisia ympäristövaikutuksia. Merkittävin positiivinen vaikutuksemme syntyy uusiutuvan energian palveluistamme, kuten tuulivoiman suunnittelusta, rakentamisesta, käytöstä ja kunnossapidosta. Negatiivinen ympäristövaikutuksemme johtuu enimmäkseen arvoketjujen eri osissa syntyvistä kasvihuonekaasupäästöistä. Toiminnassamme käytämme luonnonvaroja ja toisaalta myös aiheutamme jätettä, jonka myötä kuormitamme ympäristöä.

Nettovaikutusprofiilimme on tarkasteltavissa tarkemmin [Upright Projectin alustalla](#).

Profiili perustuu Upright Projectin nettovaikutusmallinnukseen, joka käyttää koneoppimiseen pohjautuvaa teknologiaa prosessoimaan päätietolähteenään käyttämiään miljoonia tieteellisiä artikkeleita. Kvantifikaatiomallin avulla mitataan yritysten kokonaisvaltaisia vaikutuksia ympäristöön, ihmisten terveyteen, yhteiskuntaan sekä tiedon luomiseen ja jakamiseen. Mene-  
telmästä voi lukea lisää: [www.uprightproject.com](http://www.uprightproject.com).

## Nettovaikutustuloksien vertailu

Nettovaikutustuloksien vertaaminen muihin analysoituihin Nasdaq Helsingin listautuneisiin yhtiöihin osoittaa, miten merkittävä positiivinen vaikutus Enersensen liiketoiminnalla on ympäröivään maailmaan. Enersensen *Net impact ratio* vuonna 2023 oli +46 %, kun taas Nasdaq Helsinki -viiteryhmän keskimääräinen nettovaikutustulos oli -10 %.

Enersensen positiivinen yhteiskunnallinen vaikutus korostuu vertailussa erityisesti yhteiskunnan infrastruktuuriin liittyvien

tuotteiden ja palveluiden vuoksi. Suhteellisesti käytämme resurs-  
sina niukkaa osaamispääomaa kuten muutkin Nasdaq Helsingin  
päälistalla olevat yritykset, mutta tietoliikenneverkkoihin liittyvät  
palvelumme edistävät tietoinfrastruktuuria ja johtavat tätä kautta  
verrokkiryhmäämme suurempaan positiiviseen tietovaikutukseen.  
Liiketoimintamme aiheuttaa myös merkittävästi vähemmän ym-  
päristökuormitusta kuin viiteryhmä keskimäärin.

### Nettovaikutusprofiilien vertailu

VAIKUTUS	NEGATIIVINEN	TULOS	POSITIIVINEN
Yhteiskunta	-0.1	+5.3	+5.4
	-0.3	+4.4	+4.7
Tieto	-0.9	-0.0	+0.8
	-0.9	-0.5	+0.4
Terveys	-0.4	-0.0	+0.4
	-0.8	-0.2	+0.6
Ympäristö	-2.8	-1.7	+1.0
	-5.1	-4.3	+0.7

■ Enersense +46 %    ■ Nasdaq Helsinki -10 %

Nettovaikutusprofiili mittaa ydinliiketoimintojen vaikutuksia neljässä eri pääkategoriassa: yhteiskunta, tieto, terveys ja ympäristö. Vasemmalla olevat palkit kuvaavat käytettyjä resursseja ja oikealla olevat näillä vastaavasti luotuja positiivisia vaikutuksia.

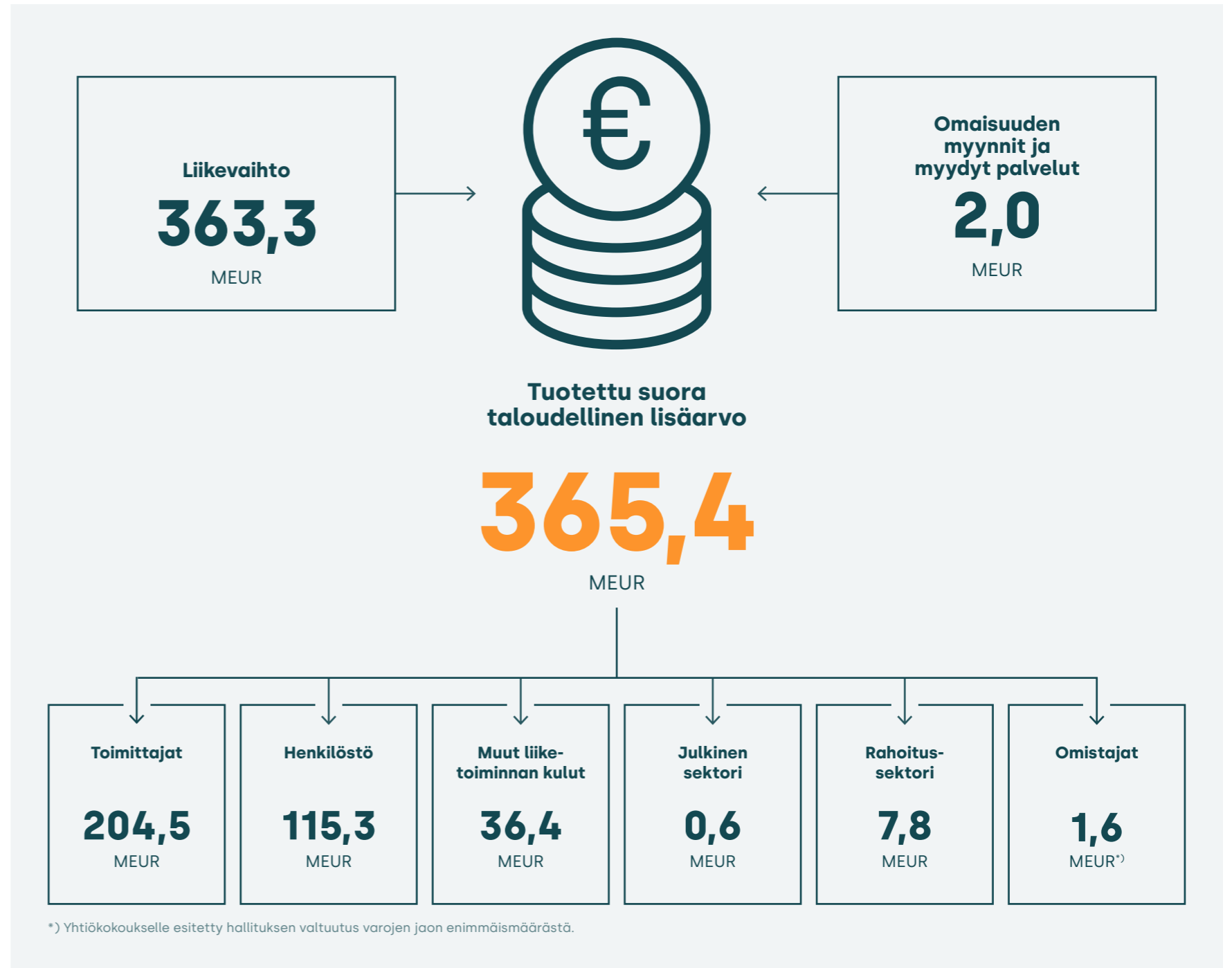
# Taloudelliset vaikutukset

**VUONNA 2023** asiakasliiketoimintojemme tuottama liikevaihto oli 363,3 miljoonaa euroa. Myimme vuoden 2023 aikana osuuden kehittämästämme tuulivoimapuistosta sekä yhden 100-prosenttisesti omistetun tytäryhtiön. Omaisuuden myynnit ja myydyt palvelut olivat yhteensä 2,0 miljoonaa euroa. Tuottamamme suora taloudellinen lisäarvo oli yhteensä 365,4 miljoonaa euroa.

Enersensen vuodelta 2023 sidosryhmilleen jakama lisäarvo oli yhteensä 364,6 miljoonaa euroa. Maksut materiaaleista ja ulkopuolisista palveluista muodostivat suurimman erän sidosryhmille jaetusta lisäarvosta ja olivat yhteensä 204,5 miljoonaa euroa. Henkilöstöllemme maksetut palkat ja palkkiot sivukuluineen olivat yhteensä 115,3 miljoonaa euroa. Palveluksessamme oli vuonna 2023 keskimäärin 1 942 henkilöä. Liiketoiminnan muut kulut olivat yhteensä 36,4 miljoonaa euroa ja sisältävät mm. toimitilakulut, ICT-ohjelmisto- ja -laittekulut sekä vapaaehtoiset henkilöstökulut, joita ovat mm. henkilöstön työkyky- ja virkistystoiminnan kulut.

Julkiselle sektorille kohdennetut tuloverot olivat vuonna 2023 yhteensä 0,6 miljoonaa euroa. Rahoitussektorille kohdennetut rahoituskulut olivat yhteensä 7,8 miljoonaa euroa.

Hallitus ehdottaa, että kevään 2024 yhtiökokous valtuuttaisi hallituksen päättämään varojen jakamisesta osakkeenomistajille sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta pääomanpalautuksena enintään yhteensä 1,6 miljoonaa euroa.



# Verojalanjälki

**VEROJALANJÄLJELLÄ KUVATAAN** konsernimme toiminnasta yhteiskunnalle kertyviä veroja ja veronluonteisia maksuja. Enersense maksaa verot kuhunkin toimintamaahansa paikallisen lainsäädännön mukaisesti. Emme toimi verotuksellisista syistä veroparatiiseiksi katsotuissa maissa, emmekä harjoita aggressiivista verosuunnittelua. Yritystä ei ole tuomittu veronkierrosta.

Olemme sitoutuneet vastuullisuuteen myös veroasioissa. Käsittelemme verotukseen liittyvää hallintoa ja sääntöjen noudattamista tärkeinä osina valvontaa. Enersensellä on omat sisäiset ohjeistukset verotusriskien hallintaan. Varmistamme verotukseen liittyvän hallinnon ja sääntöjen noudattamista muun muassa seuraavasti:

- Enersensellä on olemassa OECD:n mukainen sisäisen kaupan ohjeistus, joilla edesautetaan, että yhtiö noudattaa verolakeja sekä maan sisäisissä että maiden välisissä konserniyhtiöiden välisissä transaktioissa
- Enersense on arvonlisäverovelvollinen ja kuuluu verottajan ennakkoperintärekisteriin
- Enersense käy ennakoivasti verottajan kanssa keskustelua tulokinnan varaisista verotuksellisista asioista

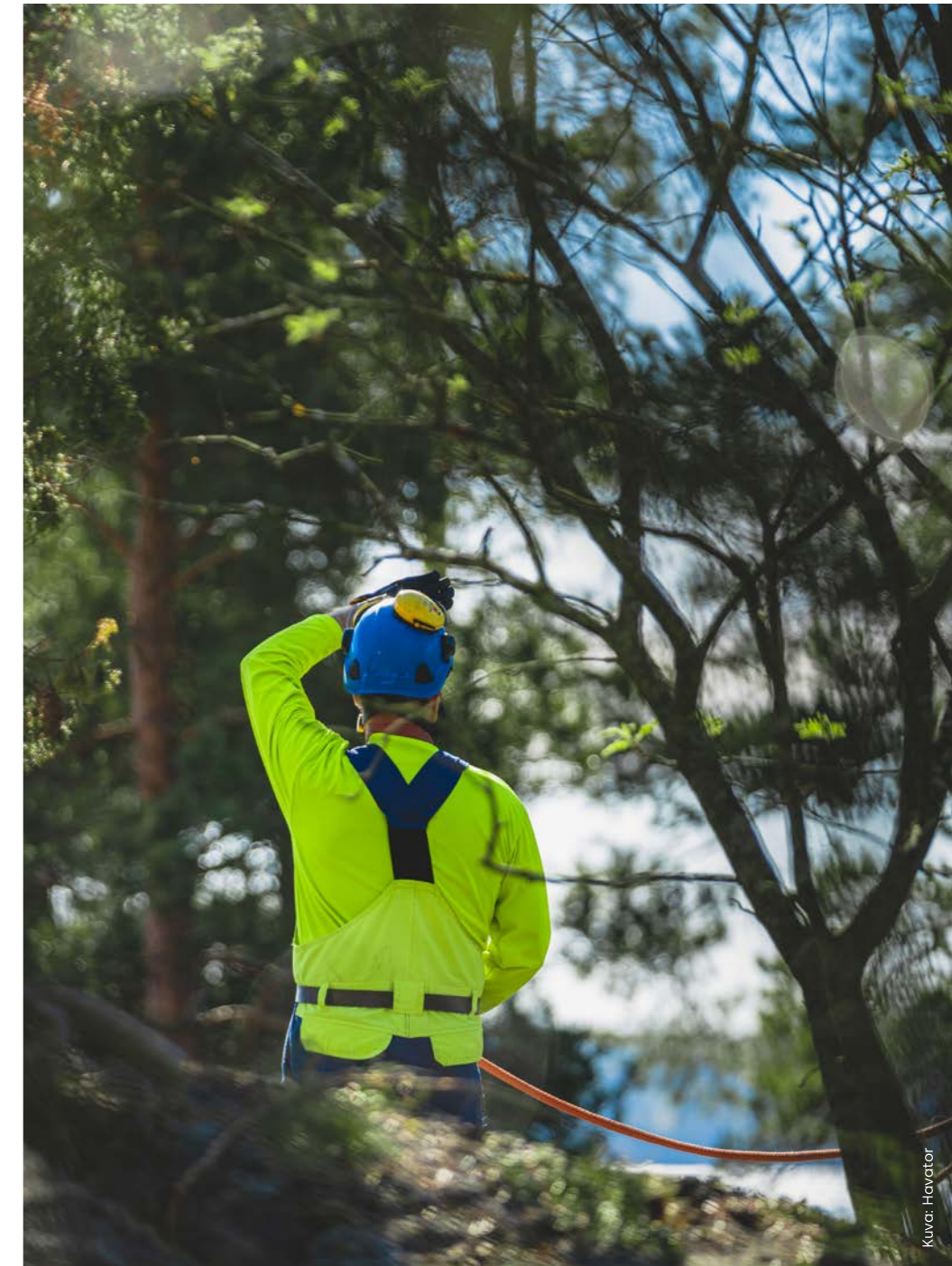
Raportin ulkopuolelle on jätetty kokonaisuuden kannalta vähäiset maksut ja tilitetyt muut veroerät.

## Tilikaudelta maksetut verot, miljoonaa euroa


Tuloverot	2,9
Varainsiirtoverot	0,1
<b>Maksetut verot yhteensä</b>	<b>3,0</b>

## Tilikaudelta tilitetyt verot, miljoonaa euroa

Arvonlisäverot, myynti (+)	106,2
Arvonlisäverot, hankinta (-)	-80,3
Palkkaverot	27,2
<b>Tilitetyt verot yhteensä</b>	<b>53,2</b>
<b>Maksetut ja tilitetyt verot yhteensä</b>	<b>56,2</b>







**Enersense noudattaa ehdotonta nollatoleranssia lahjonnan ja korruption suhteen.**

# Lahjonnan ja korruption torjunta

**ENERSENSE NOUDATTA** ehdotonta nollatoleranssia lahjonnan ja korruption suhteen. Enersensen vastuullisen toimintatavan ohje sekä toimittajien vastuullisen toimintatavan ohje sisältävät määräykset lahjonnan ja korruption kiellosta ja näitä ohjeita täydentävät Enersensen lahjonnan ja korruption vastaisia toimia koskevat ohjeet ja periaatteet. Enersense on kehittänyt ja jalkauttanut sisäisiä kontroleja, ethics ja compliance -ohjelmia ja muita toimenpiteitä lahjonnan ja korruption ehkäisyyn ja havaitsemiseen. Varmistamme lahjonnan ja korruption vastaisten periaatteiden toteutumisen muun muassa seuraavasti:

- Enersensellä on erillinen hallituksen hyväksymä lahjonnan ja korruption vastainen politiikka, joka on päivitetty 2023.
- Enersense viestii lahjonnan ja korruption vastaista politiikkaa yhdessä muiden yhtiön politiikkojen kanssa ja ne ovat saatavilla yhtiön intranet-sivuilla keskitetysti muiden politiikkojen kanssa.
- Enersensellä on myös lahjonnan ja korruption vastaista politiikkaa koskeva koulutus, jota yhtiön lakiosasto kouluttaa säännöllisesti yhdessä liiketoimintojen kanssa sovitulle kohderyhmälle.

Yritystä itsessään tai ketään yrityksen johtoon kuuluvaa (mukaan lukien tytäryhtiöiden ylin johto) ei ole tuomittu korruptiosta tai lahjonnasta.

# Ympäristövastuu

Enersensen ympäristötoimia ohjaa ISO 14001:2015 -standardin mukainen ympäristöjärjestelmä, jonka sertifikaattia ylläpidetään säännöllisillä auditoinneilla. Olemme sitoutuneet ympäristöjärjestelmän ja ympäristötoimiemme jatkuvaan parantamiseen.

**ENERSENSEN LIIKETOIMINTA** auttaa yhtiön asiakkaita rakentamaan kestäväää energiajärjestelmää ja edistämään uusiutuvien energiamuotojen tuotantoa, joten yhtiön merkittävimmät ympäristövaikutukset syntyvät asiakkaiden liiketoiminnan kautta. Olemme sitoutuneet myös omien ympäristötoimiemme jatkuvaan parantamiseen sekä toimintamme haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseen.

Vuoden 2023 lopulla sitouduimme Science Based Targets (SBTi)-aloitteeseen ja asetamme tieteeseen perustuvat lähiajan päästövähennystavoitteet vuoden 2025 loppuun mennessä. SBTi:n kriteeristön mukaisesti asetettavat päästövähennystavoitteet tukevat Pariisin ilmastopimuksen linjausta rajoittaa maapallon lämpeneminen korkeintaan 1,5 asteeseen ja toimenpiteet ulottuvat Enersensen koko toimitusketjuun

Vuoden 2023 aikana yhtiön tietoon ei tullut sen toimintaan liittyviä ympäristövahinkoja tai -onnettomuuksia.

## Ympäristöjohtaminen Enersensellä

Enersensen ympäristöjohtaminen, -toiminta ja -valvonta pohjautuvat sertifioituun ISO 14001:2015 -standardin mukaiseen ympäristöjärjestelmään, jonka sertifikaattia ylläpidetään säännöllisillä

auditoinneilla. Vastuullisen toimintakulttuurin toteutumista tukee Enersensen johtamisjärjestelmä, joka perustuu sertifioituihin ympäristöjohtamisen (ISO 14001:2015), työterveyden- ja turvallisuuden (ISO 45001:2018) sekä laadunhallinnan (ISO 9001:2015) standardeihin.

Vuoden 2023 aikana yhtenäistimme edelleen ympäristö-, työterveys- ja turvallisuus- sekä laatujärjestelmien sertifiointiprosesseja, ja saman sertifikaatin alle on nyt yhdistetty kaikki Suomen ja Viron sertifioidut toiminnot. Myös aiemmin sertifioitujen yhtiöiden uudet toiminnot otettiin mukaan sertifioinnin laajuuteen. Vuoden 2024 aikana tarkastelemme mahdollisuuksia vielä toistaiseksi erikseen sertifioitujen ja sertifioimattomien yhtiöiden yhdistämiseksi samaan prosessiin. Liikevaihdolla mitattuna 95 (93) prosenttia Enersensen toiminnasta kuului ISO 14001:2015-sertifikaatin piiriin vuonna 2023.

Enersensen ympäristöpolitiikka on oleellinen osa ympäristöjärjestelmäämme ja se määrittelee peruseriaatteet, joiden pohjalta ympäristö otetaan huomioon kaikissa toiminnoissamme. Poliitiikka linjaa halumme vähentää haitallisia ympäristövaikutuksiamme, ja politiikan mukaisesti olemme sitoutuneet ympäristöjärjestelmän ja ympäristötoimiemme jatkuvaan parantamiseen.



Liikevaihdolla mitattuna Enersensen toiminnasta ISO 14001:2015 -sertifikaatin piiriin kuului

95%

# Uutta voimajohtoa rakennetaan luonnon monimuotoisuutta vaalien

Rakennamme Fingridille uutta noin 26 kilometrin pituista 110 kV voimajohtoa Oulun Leväsuon ja lin Isokankaan sähköasemien välille. Uusi voimajohto sijoittuu nykyisen ikääntyneen voimajohdon yhteyteen, ja hankkeen ympäristövaikutusten arvioimiseksi ja huomioon ottamiseksi on laadittu ympäristöselvitys. Ympäristöselvityksessä tarkastellaan muun muassa alueen kasvillisuutta, luontotyypejä, lajistoa sekä kulttuuri- ja maisema-arvoja, ja selvityksen tarkoituksena on vähentää tai ehkäistä hankkeen haitallisia ympäristövaikutuksia.

Leväsuo-Isokangas C -hankkeen reitillä on tunnistettu noin 90 luontokohdetta, jotka aiheuttavat normaalista poikkeavia toimenpiteitä ympäristön ja samalla luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi sekä vahinkojen välttämiseksi.

"Työmailla on esimerkiksi kohteita, joihin voidaan kulkea vain tietystä suunnasta tai talviaikana, jolloin routa ja lumi-peite suojaavat maastoa koneiden aiheuttamilta vaurioilta. Lisäksi osassa kohteista on lintujen pesimäalueita, joissa työtä ei pesimäaikana tehdä lainkaan. Koskemattomina pidetään myös herkät maisemakohteet ja alueet, joissa on suojeltavaa kasvillisuutta. Pyrimme tekemään työtä

mahdollisimman paljon kerralla, jotta kohteisiin kuljettu- ja kertoja saadaan vähennettyä", kertoo siirtoverkkojen HSEQ-vastaava Paavo Kaija.

Kemikaalien käyttöä ja vahinkoriskiä pyritään saamaan mahdollisimman vähäiseksi samoin keinoin kuin kaikilla muillakin työmailla, esimerkiksi optimoimalla kalustoa, koneiden päivittäisillä käyttöönottotarkastuksilla ja tuomalla koneet aina yöksi pois herkimmiltä alueilta.

"Leväsuon työmaalla ympäristöasioiden huomioiminen, töiden aikataulutus ja suunnittelu ovat erityisen suuressa roolissa, koska työmaa-alueella on tavanomaista enemmän herkkiä ympäristökohteita. Huomioitavat asiat ja käytettävät menetelmät perehdytetään työryhmille ennen työvaiheen aloitusta pidettävässä aloituspalaverissa ja niitä kerrataan joka aamu pidettävässä alkavan työpäivän läpikäynnissä", Kaija toteaa.

[Lue lisää verkkosivuiltamme →](#)



# Kasvihuonekaasupäästöt ja energiankulutus

**VUODEN 2023 LOPULLA** sitouduimme Science Based Targets (SBTi)-aloitteeseen ja asetamme tieteeseen perustuvat lähiajan päästövähennystavoitteet vuoden 2025 loppuun mennessä. SBTi:n kriteeristön mukaisesti asetettavat päästövähennystavoitteet tukevat Pariisin ilmastopimuksen linjausta rajoittaa maapallon lämpeneminen korkeintaan 1,5 asteeseen ja toimenpiteet ulottuvat Enersensen koko toimitusketjuun.

## Kasvihuonekaasupäästöt

Enersense on laskenut konsernin GHG-protokollan mukaiset suorat (Scope 1) ja ostoenergian epäsuorat (Scope 2) kasvihuonekaasupäästöt ensimmäistä kertaa vuodelta 2023. Vertailutietoja vuodelta 2022 ei ole saatavilla. Arvoketjun muiden epäsuorien päästöjen (Scope 3) laskenta valmistuu vuoden 2024 aikana (vuoden 2023 tiedot).

## Laskennan rajaukset

Laskennan piirissä olivat kaikki konsernin aktiiviset toiminnot. Konsolidointiperiaatteena on käytetty taloudellista kontrollia. Biopolttoaineiden ja biomassan käytöstä energian lähteenä ei ollut käytettävissä riittävästi tietoa, jotta niistä voitaisiin esittää tuloksia. Enersensen oman toiminnan suorista kasvihuonekaasupäästöistä 97,7 % ja epäsuorista 94,6 % perustuu mitattuun tietoon.

## Suorat kasvihuonekaasupäästöt (Scope 1)

Vuonna 2023 Enersensen suorat kasvihuonekaasupäästöt olivat yhteensä 6 159 tonnia CO<sub>2</sub>-ekv. Liikevaihtoon suhteutettuna päästöt olivat 16,97 tonnia CO<sub>2</sub>-ekv./miljoona euroa.

Scope 1 -päästöjen lähteet	Kasvihuonekaasupäästöt, tCO <sub>2</sub> e
Prosessipäästöt	484,0
Polttoaineen kulutus	5 578,0
Oma energiantuotanto	97,1
<b>Scope 1 -päästöt yhteensä</b>	<b>6 159,1</b>

Merkittävin osa, yhteensä 90,6 prosenttia, Enersensen suorista kasvihuonekaasupäästöistä aiheutuu ajoneuvojen ja koneiden polttoainekulutuksesta. Kasvihuonekaasupäästöjä syntyy myös esimerkiksi hitsauksen ja pintakäsittelyn aiheuttamista prosessipäästöistä. Nämä päästöt olivat vuonna 2023 yhteensä 484 tCO<sub>2</sub>e eli 7,9 prosenttia kaikista suorista kasvihuonekaasupäästöistä. Pieni osa, yhteensä 97 tCO<sub>2</sub>e tai 1,6 prosenttia, suorista kasvihuonepäästöistä aiheutuu tiettyjen Virossa sijaitsevien toimipisteiden lämmityksestä.

## Epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt (Scope 2, markkinaperusteinen)

Vuonna 2023 Enersensen epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt olivat yhteensä 3 782 tonnia CO<sub>2</sub>-ekv. Liikevaihtoon suhteutettuna päästöt olivat 10,42 tonnia CO<sub>2</sub>-ekv./miljoona euroa.

Scope 2 -päästöjen lähteet	Markkinaperusteiset kasvihuonekaasupäästöt, tCO <sub>2</sub> e	Sijaintiperusteiset kasvihuonekaasupäästöt, tCO <sub>2</sub> e
Sähkö	3 667,5	767,9
Lämmitys	114,8	1 192,6
<b>Scope 2 -päästöt yhteensä</b>	<b>3 782,0</b>	<b>1 960,5</b>

Epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt syntyvät Enersensen toimipisteiden sähkökäytöstä ja lämmityksestä sekä sähköautojen ja Mäntyluodon tuotantolaitoksen energiankulutuksesta. Mäntyluodon tuotantolaitoksessa toimii Enersensen merituulivoimaloiden jalustoihin keskittyvä Enersense Offshore, ja siellä valmistetaan myös teräsrakenteita eri teollisuusalojen tarpeisiin. Sähköautojen sähkökulutuksen tietoja ei ole ollut saatavilla vuoden 2023 laskentaa tehtäessä, joten ne eivät sisälly annettuun lukuun.

## Linjasimme vuoden 2023 lopulla, että kaikkien uusien ostoenergiesopimusten edellytyksenä on päästöttömän tai uusiutuvan energian käyttö.

Mäntyluodon tuotantolaitoksen osuus yhteenlasketuista epäsuorista päästöistä on 90 prosenttia. Mäntyluodon päästöt aiheutuivat vielä vuonna 2023 tuotantolaitoksen sähkökäytöstä, mutta vuoden 2023 lopulla Mäntyluodon sähkönsopimus uusittiin pääs-

töttömäksi. Lämpöenergian osalta Mäntyluodosta ei aiheutunut päästövaikutuksia, koska tuotantolaitoksen lämmityssopimus on perustunut päästöttömään energiaan vuodesta 2022 alkaen. Linjasimme vuoden 2023 lopulla, että vastaisuudessa kaikkien uusien ostoenergiesopimusten edellytyksenä on päästöttömän tai uusiutuvan energian käyttö.

## Arvoketjun muut epäsuorat päästöt (Scope 3)

Käynnistimme arvoketjun muiden epäsuorien kasvihuonekaasupäästöjen laskennan loppuvuodesta 2023. Tarkastelun painopiste on alkuvaiheessa ollut GHG-protokollan mukaisissa arvoketjun alkupään päästökategorioissa. Vuoden 2024 aikana kartoitamme myös olennaiset arvoketjun loppupään päästöt ja pyrimme julkistamaan kasvihuonekaasupäästöt kaikkien olennaisten Scope 3 -päästökategorioiden osalta vuodelta 2024 julkistettavassa kestävyysraportissa.

## Energiankulutus

Enersensen kokonaisenergiankulutus vuonna 2023 oli 24 611 MWh, josta sähkön osuus oli 9 772 MWh ja lämpöenergian 14 839 MWh.

Energiankulutus	MWh
Sähkö	9 772,2
Lämpöenergia	14 839,1
<b>Energiankulutus yhteensä</b>	<b>24 611,2</b>

Mäntyluodon tuotantolaitoksen osuus konsernin kokonaisenergiankulutuksesta oli 80,9 prosenttia. Lämpöenergian kulutuksesta Mäntyluodon osuus oli 85,6 prosenttia. Suuressa osassa Enersensen toimipisteitä energiankulutus sisältyy vuokrasopimukseen, ja näiden toimipisteiden osalta energiankulutusta on osin arvioitu vuokrattuihin neliöihin perustuen.



# Sitouduimme Science Based Targets -aloitteeseen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi

Enersense toimitti vuodenvaihteessa 2023–2024 sitoumuskirjeen kansainväliselle Science Based Targets -järjestölle (SBTi), joka edistää kunnianhimoisia ilmastotekoja. Science Based Targets -aloitteen mukaisesti Enersense tulee määrittämään SBTi:n kriteeristön mukaiset lähiajan päästövähennystavoitteet, jotka tukevat Pariisin ilmastopimuksen linjausta rajoittamalla maapallon lämpeneminen korkeintaan 1,5 asteeseen.

Tieteeseen perustuvat päästövähennystavoitteet tullaan määrittelemään SBTi:n aikataulun mukaisesti kahden vuoden kuluessa sitoumuksen jättämisestä. Uusille tavoitteille haetaan SBT-järjestön hyväksyntä ja ne koskevat sekä Enersensen omaa toimintaa (Scope 1 ja 2) että koko toimitusketjua (Scope 3).

Enersensen kokonaispäästöistä suurin osa muodostuu arvoketjun Scope 3 -päästöistä, kuten ostetuista tuotteista ja palveluista. SBT-aloit-

teeseen sitoutumisen myötä asetettavat päästövähennystavoitteet ja toimenpiteet ulottuvat Enersensen koko toimitusketjuun.

”Ilmastomuutoksen hillintä on vastuullisuustyömme ytimessä. Sitoutumalla SBTi-ilmastoaloitteeseen otamme tieteeseen perustuvan askeleen ympäristövastuumme kehittämisessä”, toteaa Enersensen viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja Tommi Manninen.

## Science Based Targets -aloitteesta

Science Based Targets -aloite on kansainvälinen yhteistyöhanke, jonka taustalla ovat Carbon Disclosure Project (CDP), YK:n Global Compact -aloite (UNGC), Maailman luonnonvarainstituutti (WRI) sekä Maailman luonnonsäätiö (WWF). Aloitteeseen sitoutuneet yritykset asettavat toiminnalleen tieteeseen perustuvat Pariisin ilmastopimuksen mukaiset päästövähennystavoitteet.

Yritysten asettamia tavoitteita kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi pidetään tieteeseen perustuvina, jos ne vastaavat toimia, joita ajankohtaisen ilmastotieteen mukaan on toteutettava Pariisin ilmastopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi – eli ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi selvästi alle 2 celsiusasteeseen esiteolliseen aikaan verrattuna ja pyrkimyksenä rajoittaa lämpeneminen 1,5 asteeseen.

[Lisää tietoa SBTi:n verkkosivuilta](#) →

# Sähköautojen kokeilut jatkuvat kenttätöissä

Enersense on sitoutunut vähentämään autojensa hiilidioksidipäästöjä vuosittain. Päästötavoitteen saavuttamisessa ajoneuvokannan uusiutuminen ja sähköistyminen on tärkeässä roolissa. Enersensen sähköisen latausinfraan rakentajat saivat ensimmäiset sähköautot työkäyttöön jo vuonna 2018 ja sen jälkeen markkinalle on tullut paljon erilaisia automalleja ja vaihtoehtoja.

Vaikka kehitys kehittyy, niin isommissa sähköpakettiautoissa vaihtoehdot ovat kuitenkin edelleen varsin rajalliset. Enersensen Connectivity-liiketoiminnassa käytössä on kevättalvesta asti ollut sähköinen Ford Transit, joka on hankittu Pääkaupunkiseudun alueella tapahtuvaan raidenäyttöjen huoltoon ja korjaukseen. Myös asiakkaan edellytyksenä työssä on ollut vähäpäästöisyys liikuttaessa asemalaitureilla.

Tietoliikenneasentaja Juho Juntunen kuvailee autoa erinomaiseksi ajaa, vakaaksi ja tehokkaaksi. Uuden auton kohdalla haasteeksi on noussut kuitenkin riittävä toimintamäärä. Pikkupakkasella kevättalvella toimintamäärä oli noin 170 kilometriä ja kesällä maksimissaan 240 kilometriä.

"Teemme päivystysluoneista työtä ja koskaan ei voi tietää minne asti pitää lähteä ajamaan. Välillä akku saattaa kestää kolme-neljä päivää, tosinaan on pakko ladata joka päivä. Se tuo työhön epävarmuutta, kun ei tiedä paljonko ajoa tulee ja missä autoa sitten voi ladata", Juntunen toteaa.



# Hallinnointi

Hallituksen jäsenet .....	81
Johtoryhmän jäsenet .....	82
Hallinnointi .....	83



# Hallituksen jäsenet



## Jaakko Eskola

Hallituksen puheenjohtaja

- S. 1958
- Diplomi-insinööri
- Hallituksen jäsen vuodesta 2021
- Osakkeet: 7 405
- Riippumaton yhtiöstä
- Ei-riippumaton merkittävästä osakkeenomistajasta (Nidoco AB).

### Keskeiset luottamustoimet

- Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma: hallituksen puheenjohtaja
- Teknologiateollisuus ry: hallituksen puheenjohtaja
- Cargotec Oyj: hallituksen puheenjohtaja
- Suominen Oyj: hallituksen puheenjohtaja
- Valmet Oyj: hallituksen varapuheenjohtaja
- Pörssisäätiö: hallituksen jäsen
- Elinkeinoelämän Keskusliitto (EK): hallituksen jäsen



## Sirpa-Helena Sormunen

Hallituksen varapuheenjohtaja

- S. 1959
- Oikeustieteen kandidaatti, varatuomari
- Hallituksen jäsen vuodesta 2021
- Osakkeet: 14 110
- Riippumaton yhtiöstä ja merkittävästä osakkeenomistajista.

### Keskeiset luottamustoimet

- Gasum Oy: hallituksen jäsen 4/2023–
- Nammo AS: hallituksen jäsen



## Petri Suokas

- S. 1973
- Ammattikoulu, rakennusalan ammattitutkinto
- Hallituksen jäsen vuodesta 2020
- Osakkeet: Suoraan 12 210, välillisesti 240 860 määräysvalta-yhteisö Siementila Suokas Oy:n ja 680 022 määräysvalta-yhteisö Suotuuli Oy:n kautta
- Riippumaton yhtiöstä ja merkittävästä osakkeenomistajista
- Yrittäjä

### Keskeiset luottamustoimet

- Suotuuli Oy: omistaja, toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja
- Siementila Suokas Oy: omistaja, toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja
- Tilasiemen Oy: osakkeenomistaja ja hallituksen varapuheenjohtaja
- KB Areena Kauhajoki Oy: hallituksen puheenjohtaja
- KB Events: hallituksen puheenjohtaja



## Sari Helander

- S. 1967
- Kauppatieteiden maisteri
- Hallituksen jäsen vuodesta 2020
- Osakkeet: 854
- Riippumaton yhtiöstä ja merkittävästä osakkeenomistajista
- Ramirent-konserni: talousjohtaja ja konsernitoiminnoista vastaava johtaja

### Keskeiset luottamustoimet

- Evli Oyj: hallituksen jäsen



## Anna Miettinen

- S. 1981
- Diplomi-insinööri & Kulttuuri-tuottaja (AMK)
- Hallituksen jäsen vuodesta 2023
- Osakkeet: 1 200
- Riippumaton yhtiöstä ja merkittävästä osakkeenomistajista.
- Inasis: toimitusjohtaja ja omistaja 2018–

### Keskeiset luottamustoimet

- Ensto Invest: hallituksen puheenjohtaja 2018–
- Sewatek Oy: hallituksen jäsen 2012–
- Suomen Kansallisteatterin Säätiö sr, hallituksen jäsen 2018–



## Carl Haglund

- S. 1979
- Kauppatieteiden maisteri
- Hallituksen jäsen vuodesta 2023
- Osakkeet: –
- Riippumaton yhtiöstä ja merkittävästä osakkeenomistajista
- Työeläkevakuutusyhtiö Veritas: toimitusjohtaja 2022–

### Keskeiset luottamustoimet

- Nordic Rescue Group Oy: hallituksen puheenjohtaja
- EVA & ETLA: hallituksen puheenjohtaja
- Suomalais-ruotsalainen kauppa-kamari: hallituksen varapuheenjohtaja
- Työeläkevakuuttajat Tela ry: hallituksen jäsen
- Suomen Yrittäjäturva: hallituksen jäsen

# Johtoryhmän jäsenet



## Jussi Holopainen

Toimitusjohtaja  
1.1.2013 alkaen

- S. 1977
- Osakkeet: 436 509
- Tradenomi, talous ja hallinto

### Keskeiset luottamustoimet

- Suomi Teline Oy: hallituksen puheenjohtaja
- KT-Shelter Oy: hallituksen puheenjohtaja
- Yrittäjien Voima Oy: hallituksen puheenjohtaja
- Pensionsförsäkringsaktiebolaget Veritas: hallintoneuvoston jäsen
- P2X Solutions Oy: hallituksen jäsen
- Parking Energy Oy: hallituksen jäsen



## Mikko Jaskari

Talousjohtaja  
2.8.2021 alkaen

- S. 1969
- Osakkeet: 0
- Diplomi-insinööri, tuotantotalous



## Tommi Manninen

Viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja  
1.2.2021 alkaen

- S. 1971
- Osakkeet: 1 221
- Yhteiskuntatieteiden maisteri



## Sami Takila

Lakiasianjohtaja 1.7.2022 alkaen

- S. 1974
- Osakkeet: 495
- Oikeustieteiden maisteri ja MBA



## Hanna Reijonen

Henkilöstöjohtaja  
6.9.2021 alkaen

- S. 1973
- Osakkeet: 755
- Kauppatieteiden maisteri

### Keskeiset luottamustoimet

- Oima Oy: hallituksen jäsen
- Attido Oy: hallituksen jäsen
- Saarni Cloud Oy: hallituksen jäsen



## Jaakko Leivo

Liiketoimintajohtaja  
Smart Industry  
14.8.2020 alkaen

- S. 1981
- Osakkeet: 70 444
- Insinööri, sähkövoima- ja automaatio



## Juha Silvola

Liiketoimintajohtaja  
Power 14.8.2020 alkaen  
Vt. liiketoimintajohtaja  
Connectivity 16.9.2021 alkaen

- S. 1972
- Osakkeet: 15 210
- Diplomi-insinööri, konetekniikka



## Margus Veensalu

Liiketoimintajohtaja  
International Operations  
14.8.2020 alkaen

(Margus Veensalu jäi pois johtoryhmästä 9.1.2024.)

- S. 1968
- Osakkeet: 610
- Insinööri, konetekniikka; Tradenomi

# Hallinnointi

**ENERSENEN PÄÄTÖKSENTEOSSA** ja hallinnossa noudatetaan Suomen lakeja ja säädöksiä, Enersensen yhtiöjärjestystä, EU:n markkinoiden väärinkäyttöä koskevaa asetusta (MAR), Nasdaq Helsinki Oy:n sääntöjä sekä European Securities and Markets Authorityn (ESMA) ja Finanssivalvonnan ohjeita. Lisäksi Enersensessä noudatetaan 1.1.2020 voimaan tullutta Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Hallinnointikoodia 2020.

Selvitys Enersensen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on annettu toimintakertomuksesta erillisenä. Myös vuoden 2023 toimintakertomus ja tilinpäätös sekä palkitsemisraportti löytyvät erillisinä dokumentteina Enersensen [verkkosivuilta](#).

## Taloudellinen tiedottaminen

Enersensen taloudellinen tiedottaminen pohjaa yhtiön tiedonantopolitiikkaan. Vuonna 2023 Enersense julkaisi 30 pörssitiedotetta, 14 sijoittajauutista ja 19 lehdistötiedotetta. Enersensen vuoden 2023 raportointikokonaisuuteen kuuluu toimintakertomus ja tilinpäätös, selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, palkitsemisraportti sekä vuosikertomus. Kaikki julkaisut ovat luettavissa Enersensen [verkkosivuilta](#).

Enersense julkaisee vuonna 2024 kaksi liiketoimintakatsausta ja puolivuositiedotuksen:

- Tammi–maaliskuun liiketoimintakatsaus 26.4.2024
- Tammi–kesäkuun puolivuositiedotus 1.8.2024
- Tammi–syyskuun liiketoimintakatsaus 28.10.2024

Liiketoimintakatsaukset ja puolivuositiedotus julkaistaan suomeksi ja englanniksi ja ne ovat luettavissa Enersensen [verkkosivuilta](#). Enersense noudattaa 30 päivän hiljaista jaksoa ennen tulosten julkistamista.

## Tiedottamisen yleiset periaatteet

Enersensen tavoitteena on varmistaa, että kaikilla pääomamarkkinoilla toimivilla tahoilla on tasapuolisesti, samanaikaisesti ja viivytystä käytettävissään olennaiset ja riittävät tiedot Enersensen rahoitusvälineiden arvon määrittämiseksi. Tiedottamisen tarkoituksena on siten antaa oikea-aikaisesti oikeaa, riittävää ja olennaista tietoa Enersensen liiketoiminnasta, strategiasta, tavoitteista ja taloudellisesta tilanteesta.

Enersensen viestinnän keskeiset periaatteet ovat avoimuus, johdonmukaisuus, tasapuolisuus, oikea-aikaisuus, todenmukaisuus ja ymmärrettävyys. Enersense viestii sille myönteisistä ja kielteisistä asioista johdonmukaisesti ja samanaikaisesti kaikille sidosryhmille.

## Yhtiökokous 2024

Enersensen vuoden 2024 yhtiökokous pidetään 4.4.2024. Yhtiökokouskutsu on julkaistu 29.2.2024 pörssitiedotteella ja Enersensen [verkkosivuilta](#).

## Ehdotus varojen jakamisesta osakkeenomistajille

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden 1.1.2023–31.12.2023 tulos siirretään edellisten tilikausien voitto- ja tappio-tilille ja tilikaudelta vahvistettavan taseen perusteella osakkeenomistajille ei jaeta osinkoa.

## ENERSENEN IR-YHTEYSHENKILÖT

### Mikko Jaskari

Talousjohtaja  
+358 40 053 5337  
[mikko.jaskari@enersense.com](mailto:mikko.jaskari@enersense.com)

### Sanna Päiväniemi

Sijoittajasuhdepäällikkö  
+358 44 978 4003  
[sanna.paivaniemi@enersense.com](mailto:sanna.paivaniemi@enersense.com)

### Tommi Manninen

Viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja  
+358 40 043 7515  
[tommi.manninen@enersense.com](mailto:tommi.manninen@enersense.com)

Lisäksi hallitus esittää yhtiökokoukselle, että hallitus valtuutettaisiin päättämään varojen jakamisesta sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta pääomanpalautuksena osakkeenomistajille yhteensä enintään 0,10 euroa osaketta kohden, eli yhteensä enintään 1,6 miljoonaa euroa. Pääomanpalautus voitaisiin maksaa enintään kahdessa erässä hallituksen määrääminä ajankohtina vuoden 2024 heinäkuun-joulukuun välisenä aikana. Mahdollinen pääomanpalautus maksettaisiin osakkeenomistajalle, joka on hallituksen myöhemmin päättämänä pääomanpalautuksen täsmäytyspäivinä merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Valtuutus on voimassa enintään 31.12.2024 saakka.

#### PERUSTIETOA ENERSENSEN OSAKKEESTA

**Listattu:** Nasdaq Helsinki

**Kaupankäyntitunnus:** ESENSE

**Osakkeiden lukumäärä 31.12.2023:** 16 492 527

#### Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2023

Osakkeenomistaja	Osakemäärä	%-osuus osakkeista
1. Nidoco AB	4 425 000	26,83
2. Ensto Invest Oy	1 346 125	8,16
3. Verman Group Oy	1 343 461	8,15
4. Suotuuli Oy	680 022	4,12
5. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	569 053	3,45
6. Sijoitusrahasto Danske Invest Suomi Osake	451 027	2,74
7. Holopainen Jussi Samuli	436 509	2,65
8. Taloustieto Incrementum Ky	416 313	2,52
9. Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas	395 292	2,40
10. Mapps Global Invest Oy	342 732	2,08
<b>10 suurinta yhteensä</b>	<b>10 405 534</b>	<b>63,09</b>



[www.enersense.fi](http://www.enersense.fi)  
Enersense International Oyj  
Konepajaranta 2  
FI-28100, Pori, Finland  
+358 29 020 011  
[info@enersense.com](mailto:info@enersense.com)